

Τὸ σπῆλι τοῦ Παιδίου

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ή Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται από τριμελή 'Επιτροπή 'Εντεταλμένων
Κυριών ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Ηρώδου 'Αττικού 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1951

ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 45 (21)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Όργανισμοί, Τράπεζαι, 'Εταιρείαι	Δρχ. 100.000
Δήμοι και Κοινότητες άνω των 5.000 κατοίκων και ιδιωται	> 50.000
Λοιποί Δήμοι και Κοινότητες και Σχολεία ..	> 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Όδηγοί, Στρατιώται ..	> 10.000
'Εξωτερικού: Δολάρια 5 ή Λίραι 2.	

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

'Υπεύθυνος Συντάξας: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, 'Αντιφίλου 16 — 'Αθήναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατίτσας, Μενελάου 9, 'Αθήναι

Μιά παράδοση ιστορία Η ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΤΟΥ ΛΙΟΝΤΑΡΙΟΥ Και όμως είναι αληθινή!

Ό 'Αντροκλής, μάς διηγήθηκε ό Γεροστάθης, ήταν δούλος πλουσίου Ρωμαίου, που ζούσε εκείνη την εποχή στην 'Αφρική. Δεν μπορούσε όμως να υποφέρει τα ξυλοκοπήματα και τα βασανιστήρια του σκληρού του αφέντη και μία μέρα ξφυγε κρυφά από τό σπίτι του Κυρίου του για να αναπνεύση τόν ελεύθερο άέρα στα δάση, τις σπηλιές που βρίσκονται στις έρημιές της 'Αφρικής.

Κάποια μέρα ό δραπέτης 'Αντροκλής αναπαύοταν μέσα σε μία δροσερή σπηλιά. Σε μία στιγμή βλέπει ένα λιοντάρι που έμπαινε εκεί μέσα. Τά 'εχασε.

—'Ηρθε, είπε τρομαγμένος, ή τελευταία μου ώρα.

Και χωρίς να μπορεί να πάρη ούτε την αναπνοή του περίμενε από στιγμή σε στιγμή να κατασπαράχθη από τό τρομερό θηρίο.

Μά ό λέοντας κουτσαίνοντας πλησίασε ήσυχά τόν 'Ανδροκλή. Και σηκώνοντας τό πόδι του, τό έδειξε στον δραπετή, σαν να ζητούσε βοήθεια.

Τότε ό 'Αντροκλής παρατήρησε πως στο πέλμα του ποδιού του λιονταριού είχε μπη ένα μεγάλο άγκάθι. Με χέρι που έτρεμε, ό 'Αντροκλής έβγαλε τό άγκάθι και έτσι ελευθερώθηκε ό λέοντας από τους φριχτούς του πόνους.

Τό λιοντάρι για να δείξη την ευγνωμοσύνη του στον 'Αντροκλή άρχισε να φιλή τα χέρια του, με τόν τρόπο που ξέρουν να φιλούν τά λιοντάρια. Γλύφοντας, δηλαδή, με τη γλώσσα του τά χέρια του.

Ό 'Αντροκλής, φυσικά, συνήλθε σιγά-σιγά από την τρομάρα του. Και γίνηκε φίλος με τό λιοντάρι που άν και ήτανε θηρίο είχε μέσα του τό αίσθημα της ευγνωμοσύνης. Και έζησε μαζί του μερικές ημέρες μέσα στη σπηλιά.

'Αλλά κάποιο πρωί ό 'Αντροκλής βγήκε από τη σπηλιά για να βρή κάτι να φάη. 'Εκεί όμως που έψαχνε για τροφή συνάντησε Ρωμαίους στρατιώτες, οι όποιοι και τόν έπιασαν και δεμένους μεταφέρθηκε στη Ρώμη, όπου στο μεταξύ είχε ξαναγυρίσει τό αφεντικό του.

Μά ή δραπέτευση δούλου, ήταν για την εποχή εκείνη μεγάλο έγκλημα. Και ό 'Αντροκλής καταδικάστηκε στην ποινή του πιο φριχτού θανάτου. Να καταφαγωθ ή από τά θηρία.

Όπως οι ταυρομαχίες διασκεδάζουν τούς 'Ισπανούς, έτσι και τό άποτρόπαιο θέαμα της θηριομαχίας διασκεδάζε τούς Ρωμαίους. Μά ή σκληρή αυτή πάλη δυστυχών καταδίκων και άγρίων θηρίων από τη μία μεριά έδειχνε πως οι Ρωμαίοι ήταν σκληρόκαρδοι και από την άλλη τούς δίδασκε και τούς συνήθιζε στην θηριωδία.

Μπροστά λοιπόν, σε πλήθος Ρωμαίων ό κατάδικος 'Αντροκλής αφήνεται κατόμονος στο άμφιθέατρο της θηριομαχίας. Σε λίγο ένα άγριο και πειναλέο λιοντάρι αφήνεται από τό κλουβί του και όρμι άκάθεκτο κατά του άτυχου 'Αντροκλή. Είναι έτοιμο τό λιοντάρι να κατασπαράξη τό θύμα του και να σβύση την πείνα του.

Μά μόλις πλησίασε τόν 'Αντροκλή σταμάτησε την όρμή του τόν κύτταξε με προσοχή! Κινήθηκε λίγο προς τά πλάγια, ήμέρεψε άπότομα και άμέσως κατόπι, πλησιάζει και πάλι τόν κατάδικο άλλά πιά για να τόν κατασπαράξη αλλά για να τόν φιλήση άλλη μία φορά με τόν τρόπο του τόν παλαιό φίλο και ευεργέτη του.

Όπως καταλάβατε τό λιοντάρι ήταν ό σύντροφος του 'Αντροκλή στην σπηλιά της 'Αφρικής. Οι θεαταί παρακολουθούν τη σκηνή στο άμφιθέατρο με κατάπληξη. Τό παράδοξο θέαμα τούς προκαλεί την περιέργεια. Και ή έκπληξή τους μεγαλώνει όταν βλέπουν τόν 'Αντροκλή να άγκαλιάζει χωρίς φόβο τό λιοντάρι, τόν γεμάτο ευγνωμοσύνη φίλο του της 'Αφρικής.

Και διηγείται άμέσως κατόπι τά όσα είχαν συμβή στην έρημική εκείνη σπηλιά. Οι σκληρόκαρδοι Ρωμαίοι συγκινήθηκαν χάρισαν στον 'Αντροκλή τη ζωή και τό φίλο του τό λιοντάρι.

Τί ντροπή, αλήθεια, ένα θηρίο να διασκή ευσπλαχνία σε λογικούς και ποδίσκους ανθρώπους. Και αλήθεια, από αυτά τά πόσο πιο χειρότερος κι ό Γεροστάθης είναι ό άγνώμονας.

Τό διήγημα αυτό, μάς λέει ό Γεροστάθης, δεν είναι παραμύθι. Είναι ιστορική αλήθεια. Τό περιστατικό και είδε με τά μάτια του ό Πλειστονίκης και τό διηγήθηκε σε κάποιο Ρωμαίο συγγραφέα.

Πρέπει όμως να σας πώ, πρόσθεσε ό Γεροστάθης, πως οι σοφοί μας πρόγονοι υποστήριζαν πως άν εκείνος που ευεργετείται δεν πρέπει να ξεχνά ποτέ την ευεργεσία, αντίθετα εκείνος που ευεργετεί πρέπει πάντοτε να την λησμονά.

Όσο πιο εύκολα λησμονάει ό ευεργετών την ευεργεσία, τόσο ή αξία της μεγαλώνει και τόσο ζωηρότερη την αισθάνεται ό ευεργετούμενος.

'Απεναντίας. 'Αν ό ευεργετών θυμάται τις ευεργεσίες του και μάλιστα καυχιέται γι' αυτές, ή ευεργεσία χάνει την αξία της και τό αίσθημα της ευγνωμοσύνης χάνεται.

('Από τό Γεροστάθης)

Τοπίο

Στό θλιμμένο κάμπο βρέχει, βρέχει στις έλιές τις γκρίζες τό νερό σα ρίγος τρέχει από τά κλαδιά στις ρίζες. Γκρίζα ή ώρα, γκρίζα ή χώρα. Σκοτεινά κάτω κι' άπάνω ξεχωρίζουν μέσ' στη μπόρα τά τσαντήρια των τσιγγάνων.

'Απ' την ασφαλτο, τά κάρα, κατεβαίνουν, κατεβαίνουν... Λάμπουν μερικά τσιγάρα στα παράθυρα του τραινου.

'Ενα σκιάχτρο άπελπισμένο στη νεροποντή στο κρύο, άδικα γνέφει στο τράινο κ' έμψυχώνει τό τοπίο.

'Ανυπόφορη είν' ή θλίψη των άγρών αυτό τό μήνα! 'Η βροχή μάς έχει κρύψει άπ' τό φόντο την 'Αθήνα.

...Και τό βράδυ κατεβαίνει μέσ' στη νέκρα, μέσ' στη γύμνια... πουναι οι βάρσχοι κρυμένοι; Γιατί σώπασαν τ' άγρίμια;

Μέσ' στον κάμπο τώρα μόνα τά βαριά περνούνε τράινα, λές και φέρνουν τόν χειμώνα και τη νύχτα από τά ξένα.

Μ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΜΙΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ

Κάνω γνωστό στους ψευδωνυμούχους ότι τά έγκρινόμενα ψευδώνυμα είναι για τό 1951.

Γιά τό 1952 θα άνανεωθούν. Τό ότι έγκρίθηκαν στο τέλος του 1951 δεν έχει καμμία σημασία. Οι ψευδωνυμούχοι πρέπει να άνανεώσουν για τό 1952 τά ψευδώνυμα τους μέχρι 31 'Ιανουαρίου 1952. Μη άνανεωμένο ψευδώνυμο από 1ης Φεβρουαρίου θα τό δώσω σε όποιον τό ζητήσει.

Τὸ κέφι σὰν ὄωγο σιὸν ἑλληνοῖταρικὸ σόζεμο

Ἀνέκδοτα καὶ στίχοι εἰς βάρος
τῶν ἐπιδρομέων

Ὅταν μὰς κήρυξε στὶς 28 Ὀκτωβρίου 1940 τὸν πόλεμο ἡ Ἰταλία ὀλόκληρος ὁ λαὸς μπήκε στὴ μάχη. Καθένας πολεμοῦσε μὲ τὸν τρόπο του. Οἱ νέοι πήραν τὰ ὄπλα καὶ πήγαν στὸ μέτωπο. Οἱ γυναῖκες — ὅσες σὰν νοσκόμες — δὲν βρέθηκαν στὰ προχωρημένα φυλάκια — ἔπλεκαν φανέλλες καὶ κάλτσες γιὰ τὸ στρατιώτη. Ἐσαυρίζαν τοὺς ἱταλικούς. Λὲς καὶ γινόταν ἕνας ἀγώνας κεφιοῦ. Μιὰ μάχη γιὰ τὴν διατήρηση τοῦ κεφιοῦ, ποὺ ἦταν κι' αὐτὸ ἕνας παράγον-

τας τῆς νίκης. Μὲ τὴν εὐκαιρία οἱ ἐφημερίδες ἀφιέρωναν περίφημα ἀνέκδοτα: Θὰ σὰς παραθέ-

σωμε μερικά: Ὁ Μουσσολίνι πῆγε κάποτε σὲ ἕνα ἱταλικό, φυσικά, σχολεῖο στὴ Ρώμη γιὰ νὰ γνωρίσῃ ἀπὸ κοντὰ τοὺς μαθητάς. Θέλοντας, μάλιστα, νὰ πληροφορηθῇ γιὰ τὰ πολιτικά φρονήματα τῶν παιδιῶν καὶ τὸ ἐν-ἀπὸ αὐτά:

— Σὲ ποῖο κόμμα ἀνήκει;

— Εἰς τὸ φασιστικόν, ἀπάντησε ὁ μαθητὴς καὶ σήκωσε τὸ χέρι του μὲ τὸ γνωστὸ φασιστικὸ τρόπο.

— Καὶ σὺ; ρώτησε κάποιον ἄλλο ὁ Ντούτσε!

— Τὸ ἴδιο, ἀπαντᾷ ὁ νεαρὸς μαθητὴς.

— Ἐρώτησε καμμιά εἰκοσαριά καὶ ὅλοι τοῦ ἀπάντησαν μὲ τὴν ἴδια στερεότυπη λέξη καὶ μὲ ὁλόιδιο τρόπο.

— Στὸ τέλος εἶδε καὶ κάποιον μαθητὴ ποὺ καθόταν κατσωφισασμένος, τὸν πλησίασε καὶ τὸν ρώτησε:

— Ἐλα ἐδῶ, μικρέ! Ἐσὺ σὲ ποιοὺς ἀνήκει;

— Στὸς ἀντιφασιστάς! ἀπάντησε μὲ θάρρος ὁ μικρὸς ἱταλός.

— Καὶ γιατί; ρώτησε πολὺ ἐνοχλημένος ὁ Ντούτσε ἀπὸ τὴν ἀνεπάντεχη ἀπάν-

τηση. — Γιατί καὶ οἱ γονεῖς μου εἶναι ἀντιφασιστές!

— Καλὰ, εἶπε ὁ ἀρχηγὸς τοῦ φασισμού. Θὰ ἦσαν οἱ γονεῖς σου ἢ ἦσαν ἐγκληματίες καὶ δολοφόνους;

— Ἐ τότε θὰ ἦμουν κι' ἐγὼ φασιστὴς ἀπάντησε μὲ ἐτοιμότητα ὁ μικρὸς ἱταλός.

***

Ὁ γνωστὸς λογοτέχνης Ἀντώνιος Βώτσης ἐγραψε τὴν παρακάτω παρωδία τοῦ ποιη-

μάτος τοῦ Ζαλοκώστα: «Τὸ χάνι τῆς Γραβιάς».

«Ἀπὸ κρότον ὀργάνων βοῖζει, ὅλη ἡ Ρώμη κι' ὡς πέρα ἀν-

κί' εἰς στρατὸς μὲ τὸ βῆμα (τῆχέι «βίβα Ντούτσε» στριγγλίζει. Ταραντέλλας χορὸς προηγεί-

ψάλλων ἄσμα τὰ μάλλα παιδρὸν (ταὶ κι' ὁ Μπενίτο μὲ πλῆθος πτερῶν πρὸς Ἑλλάδα κινεῖται.

Καβαλλὰ καὶ μὲ στόμφον τοὺς λέει «ὦ πατρίς σὰς τὸν χρόνον αὐτὸν μακαρόνι δὲν ἔχει ἀρκετὸν στρατιῶται γενναῖοι.

Νὰ χορτάσουμε ἄλλοιῶς δὲν μπορούμε κι' εἶν' ἡ πείνα σκοτοῦρα κακὴ τὸ λοιπὸν, μπρὸς νὰ πάμε ἐκεῖ κι' ὅσα θέμε θὰ βρούμε...

Ἐκκινήσωμεν οὖν μάνι - μάνι εἰς περίπατος εἶναι μικρός. Μπρὸς σὰς εἶναι μηδὲν ὁ ἐχθρὸς μιὰ μπουνιά μας τοῦ φτάνει.

Ἄν καὶ εἶναι ὁ στρατὸς μας κεφάτος μὲ τρανοὺς νὰ μπλεχτῇ... τρομερὸν Κι' ἔτσι εὐρημα εἶναι λαμπρὸν τὸ μικρὸν τοῦτο Κράτος

Ξάφνου ἐν φέσι ἐκ τῶν πέρα (δρυμόνων) ξεπροβάλλει κι' ὁ Ντούτσε αὐ- (θωρεῖ) στρέφει εὐθὺς τὸν στρατὸν του (νὰ βρῇ) μὰ... λαγούς βλέπει μόνον.

Τότε ὁ φίλος μὲ μιὰς ἐξανέστη «συμφορὰ μου πὼς φεύγουν (αὐτοί!)

Ἄχ δὲν τόχα ποτὲ ὄνειρευτῇ ὅτι ἔχω στρατὸ τόσο...

Πλὴν δὲν παίζουν οἱ δόλιοι, (εἶν' ἐν τάξει) ἀλλὰ εἶν' ὁ καιρὸς βροχερὸς ἄλλως εἶν' ὁ στρατὸς μου (λαμπρὸς) καὶ πρὸ πάντων μὴ βρέξει μὴ (στάξει)

Ἄ δὲν εἶναι στρατὸς τῆς ἀ- (ράδας) εἶν' ἀλήθεια καθ' ὅλα καλὸς καὶ νὰ λέγεται πρέπει ἀσφα- (λῶς) στρατιὰ τῆς... λιακάδας.

Νὰ νικήσουν καιρὸς εἶν' ἀκόμη μὰ ξανά δὲν τὰ πάνε καλὰ κι' ὅλο πιά δὲν βρέχει... ἀλλὰ... τώρα παίζουν οἱ δρόμοι!

ὅλο φεύγουν γιὰ πῶς πέρα πέρα καὶ τσουλὰν πότε ἐδῶ πὸτ' ἐκεῖ καὶ τοὺς πιάνει πρὸ παντὸς ἡ κακὴ ... κι' ἡ ψυχρὴ τους ἡ μέρα.

Τὸ τσερβέλλο τοῦ Ντούτσε (πιά τούχει) στρίψει ὀλότελα. Πάει σκυ- (φτὸς) καὶ τὸν πιάνει μὲ μιὰς πυρε- (τὸς) μόνο φούντα σὰν δὴ ἀπὸ τσα- (ρούχι).

«Ποὺν οἱ νίκες ποὺ πρόσμενα (πούντες;) ὅλο λέει μὲ φωνὴ δυνατὴ κι' ὅλο σκέπτεται ὁ δόλιος (γιατί) δουλειὲς νάχη μὲ φούντες...

Ξαφνικὰ τοῦ βουλιάζει κι' ὁ (στόλος) κι' ὁ Μπενίτο ὡριὰ παρευ- (θὰ) κι' ἀπ' τὸν τρόπο χαμαὶ καθε- (σθεῖς) ... περιδρέχεται ὅλος.

«Ἄ! Βροχή, ὅλοι εὐθὺς ξεφώνανε συμφορὰ μας καὶ πάλι βροχή!» καὶ σκορπιούνται μὲ βῆμα ταχύ! καὶ στὰ... διάολο πάνε!...

*** Ἀλλὰ ἀσδιγηθούμε ἀκόμα ἕνα ἀνέκ-δοτο:

Στὸ «Φόρουμ Μουσσολίνι» τὸ μεγάλο στάδιο τῆς Ρώμης γίνονται Γερμανοῖτα-κοὶ ἀγῶνες. Οἱ ἱταλοὶ ἀθλητὲς σημειῶ-νουν, ὅπως πάντα, ... παταγῶδεις ἀποτυ-χίες. Τὰ ἀγωνίσματα ἔχουν τελειώσει καὶ δὲν τοὺς μένει παρά ὁ Μαραθῶνιος.

— Αὐτὸν τουλάχιστο δὲν πρέπει νὰ τὸν χάσουμε σκέπτεται ὁ Μουσσολίνι ποὺ πα-ρακολουθεῖ μὲ μεγάλη φούρα τοὺς ἀγῶ-νες... Καὶ φώναξε τὸν ἀφῆτη τῶν ἀγῶ-νων, τὸν Ἀντώνιο:

— Εἶναι ζήτημα, τοῦ λέγει, τιμῆς καὶ γοήτρου. Πρέπει νὰ νικήσουμε στὸ Μαρα-θῶνιο!... Ὁ Ἀντώνιο ἔδωκε κατηγορη-ματικὴ ὑπόσχεσι στὸν ἀφῆτη του. Καὶ

πραγματικὰ τῇ στιγμῇ ποὺ θὰ ἔδινε τὸ σύνθημα τῆς ἐκκινή-σεως εἶπε κάτι στ' αὐτὴ τῶν ἱ-ταλῶν δρομέων:

Καί, ἀνέλπιστα, οἱ ἱταλοὶ κέρδισαν τὸ Μαραθῶνιο. Κι' ὄχι μόνο αὐτό. Ἀλλὰ εἶδαν κι' ἐπαθὰν νὰ τοὺς σταματήσουν στὸ γρήγορο καὶ ἀδιάκοπο τρέ-ξιμό τους.

— Μπράβο Ἀντώνιο, τὸν συγχάρηκε ἀργότερα ὁ Μουσσολίνι. Δὲν μοῦ λὲς ὅμως πῶς τὰ κατάφερες.

— Ντοῦτσε μου, τοῦ ἀπάντη-σε, τοὺς εἶπα μιὰ λέξη μονά-χα!

— Καὶ τί τοὺς εἶπες; ρώτησε περίεργος ὁ Μουσσολίνι.

— Τσολιάς...

***

Καὶ ἕνας ἑλληνοῖταλικὸς διά-λογος:

Ἱταλός: Τί καιρὸς διαολεμένο; ἔχω φοβερὸ συναχί.

Ἑλληνας: Ἐχω τὴν κακὴ συνήθεια μὲ δροσιά νὰ κάνω μάχη.

Ἱταλός: Ἐχω ὄπλα καὶ καὶ φυσίγγια τὰ χαλάει, τὰ σκουριάζει.

Ἑλληνας: Τὰ Ντουφέκι τὸ δικό μου ἔχει σὰν καὶ μὲ ψυχὴ. Κι' ὁ καιρὸς δὲν τὸ πειράζει.

Ἱταλός: Ἄν κρατήσῃ ὁ καιρὸς ἔχω σίγουρο τὸν τρόπο εἰς τὴν Ρώμη νὰ γυρίσω.

Ἑλληνας: Ἐχω καὶ νὰ σοῦ πῶ: Ἀδίκῃ μὴν κάνεις κόπο. Θὰ γυρίσης ἂν σ' ἀφήσω!

Κι' ἕνα περίφημο τοῦ... Θύμιου τοῦ Γυμναστή:

Ἄκρ-αστασία! Στὸν κιρὸν! Μιταβουλή. Καὶ ἀπενῶς! Κάμψατ' ὀλίγον τὸν μηρὸν Ἐμπρὸς γινήτε... κατινός!

Ρε προσοχή! Ὅρ' ἱταλοὶ ἀνάπασι ποτὲ δὲν ἔχ'. Τρουχάδην πάτε ρε δειλοὶ στ' ἀντίσηνά σας γιατί βρέχ'...

Καὶ πάλι ἕνα ἀνέκδοτο ἀπὸ κείνα ποὺ γεμίζουν τὶς ἐφημερίδες τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1940:

Ὁ Μουσσολίνι ἐπιθεώρησε ἕνα φρενοκο-μεῖο. Φυσικὰ εἶχε προεידωποήσει ἀπὸ μέ-ρες τὸ Διευθυντὴ τοῦ θεραπευτηρίου. Κι' αὐτὸς εἶχε λάβει πολλὰ μέτρα ἀσφαλείας. Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὶς φασαρίες ποὺ εἶχε μὴ τὴν προετοιμασία «εἶδε κι' ἔπαθε» κι' αὐ-τὸς κι' οἱ φυλάκες του νὰ μάθουν τοὺς τρελ-λοὺς νὰ χαιρετοῦνε φασιστικά!...

Πραγματικὰ ἡ διδασκαλία τοὺς ἐπιασι-τόπο. Γιατί ὅταν ἐφτάσε ὁ Ντούτσε οἱ πα-ραταγμένοι στὴν εἴσοδο τοῦ νοσοκομείου χαιρέτησαν φασιστικά μὲ τρόπο ποὺ ἱκα-

νοποίησε τὸν Ντοῦτσε. Μὰ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ
τῆς φασιστικῆς Ἰταλίας δὲν διέφυγε πὼς
κοντὰ στοὺς τρελλοὺς εἴταν καὶ δυὸ ἄντρες
ποὺ δὲν χαιρέτισαν ὑψώνοντας τὸ χέρι.

Τοὺς πλησίασε καὶ τοὺς ρώτησε:

— Ἐσεῖς γιατί δὲν χαιρετάτε;

— Μὰ ἐμεῖς δὲν εἴμαστε... τρελλοί!
Εἴμαστε... οἱ φύλακες.

Παραθέτουμε ἀκόμη κι' αὐτὸ ποὺ δημο-
σιεύτηκε σὲ κάποια ἐφημερίδα μὲ τὸν τί-
τλο: «Ἐδῶ κι' ἐκεῖ»:

Στὰ Μέτωπα τ' ἀντίπαλα ὑπάρχει διαφο-
(ρά!

Ἐδῶ: τσαρούχι τρομερό! Ἐκεῖ μόνο
(φτερά!

Ἐδῶ: λεβέντες εὐσταλεῖς, καμαρωτοὶ
(τσολιάδες

Ἐκεῖ: μακαρονάδες.

Ἐδῶ: Ἀνδρεία, λεβεντιά, παλληκαριά
(καὶ πίστις

Ἐκεῖ: ἀτσιγαροί, δειλοὶ καὶ πρὶν ἀπ' ὅ-
(λα νήστεις!...

***

Κι' ἓνα τηλεγράφημα ἀπὸ τῆ Βέρνη ποὺ
δημοσιεύεται σὲ σατυρική ἐφημερίδα τῆς
ἐποχῆς:

Βέρνη: Κατὰ τὰς ἐκ Ρώμης πληροφορίας
οἱ ἐπίσημοι κύκλοι τῆς Ἰταλικῆς πρωτευ-
ούσης εἰρνεύονται τὸ ἐλληνικὸν ἀνακοινω-
θέν περὶ συλλήψεως 1000 αἰχμαλώτων ἐκ
τῆς Μεραρχίας τῶν λύκων τῆς Τασκάνης.

«Τί νομίζουν οἱ Ἕλληνες γράφουν οἱ
ἐφημερίδες τῆς Ἰταλίας. Μὲ τὴν σύλληψη
1000 λύκων θὰ ἐκλείψουν οἱ Ἰταλοὶ λύ-
κοι;

Ὑπάρχουν τόσο πολλοί! Λύκοι εἰς τὴν
Ρώμην, λύκοι εἰς τὸ παλάτιο Βενέτσια,
καὶ μάλιστα ὁ ἓνας ἐξ αὐτῶν εἶναι λύκος
ποῦ...

... Ἄν ἐγέρασε
κι' ἄλλαξε τὸ μαλλί του
οὔτε τὴ γνῶμη τ' ἄλλαξε
οὔτε τὴν κεφαλὴ του!...

Καὶ τελειώνουμε μὲ τὸ περίφημο αὐτὸ
ἔμμετρο πολεμικὸ σκετς τοῦ κ. Ἡλία
Μπακοπούλου: Φέρνει τὸν τίτλο ἢ «ΑΡ-
ΒΥΛΑ» καὶ τὸ «ΤΣΑΡΟΥΧΙ».

ΑΡΒΥΛΑ: Στηριγμένη σὲ μιὰ πέτρα
παίρνει λαχανιασμένες ἀνάσσεις χωρὶς νὰ
λέη λέξη:

ΤΣΑΡΟΥΧΙ (ἔχει διάθεση γιὰ κουβέν-
τα. Τῆς ρίχνει ἓνα λοξὸ βλέμμα καὶ ἀρ-
χίζει):

— Σὰν κουρασμένη φαίνεται:

Ἀρβ. Ἀπ' τὸ κυνήγι μπάφισα
τὰ Ἰταλικάκια σύντροφε μὲ τὰ κρεμ-
(μύδια τάφκισα.

Τσαρ. (ἀπορῶντας): Πῶς; Μὲ κρεμμύδια
κι' ἔτσι κουράστηκε πολὺ!

Μὴν εἶναι νέο φαγητό, ποὺ φέραν
(ἀπ' τὸν Πάδο;

Ἀρβ. Ὅχι καὶ μένε, σύντροφε! Εἶναι...
(λαγὸς στιφάδο!

Τσαρ. (Γελάει πλατειὰ ἢ φούντα του κου-
(νιέται πέρα δῶθε): Χὰ χὰ καὶ θὰ
(μὲ πέρασες πολὺ πολὺ κουτὸ

ἀφου ρωτῶ
γιὰ φαγητὰ

ποὺ τόφιαξα συνάδελφε πολλὰς φο-
(ρὲς κι' ἐγώ.

Ἐκεῖ: ἀτσιγαροί, δειλοὶ καὶ πρὶν ἀπ' ὅ-
(λα νήστεις!...

Κι' ἓνα τηλεγράφημα ἀπὸ τῆ Βέρνη ποὺ
δημοσιεύεται σὲ σατυρική ἐφημερίδα τῆς
ἐποχῆς:

Βέρνη: Κατὰ τὰς ἐκ Ρώμης πληροφορίας
οἱ ἐπίσημοι κύκλοι τῆς Ἰταλικῆς πρωτευ-
ούσης εἰρνεύονται τὸ ἐλληνικὸν ἀνακοινω-
θέν περὶ συλλήψεως 1000 αἰχμαλώτων ἐκ
τῆς Μεραρχίας τῶν λύκων τῆς Τασκάνης.

«Τί νομίζουν οἱ Ἕλληνες γράφουν οἱ
ἐφημερίδες τῆς Ἰταλίας. Μὲ τὴν σύλληψη
1000 λύκων θὰ ἐκλείψουν οἱ Ἰταλοὶ λύ-
κοι;

Ὑπάρχουν τόσο πολλοί! Λύκοι εἰς τὴν
Ρώμην, λύκοι εἰς τὸ παλάτιο Βενέτσια,
καὶ μάλιστα ὁ ἓνας ἐξ αὐτῶν εἶναι λύκος
ποῦ...

... Ἄν ἐγέρασε
κι' ἄλλαξε τὸ μαλλί του
οὔτε τὴ γνῶμη τ' ἄλλαξε
οὔτε τὴν κεφαλὴ του!...

Καὶ τελειώνουμε μὲ τὸ περίφημο αὐτὸ
ἔμμετρο πολεμικὸ σκετς τοῦ κ. Ἡλία
Μπακοπούλου: Φέρνει τὸν τίτλο ἢ «ΑΡ-
ΒΥΛΑ» καὶ τὸ «ΤΣΑΡΟΥΧΙ».

ΑΡΒΥΛΑ: Στηριγμένη σὲ μιὰ πέτρα
παίρνει λαχανιασμένες ἀνάσσεις χωρὶς νὰ
λέη λέξη:

Ἀρβ.: (μ' ἐνδιαφέρον): Τί θὲς
νὰ πῆς κυνήγησες καὶ σὺ
(τοὺς Ἰταλοὺς;

Τσαρ. (περήφανα): Ἀλλά; Τοὺς
ἐκυνήγησα καὶ ἐξέκανα
(πολλοὺς!

Ἀρβ. (εἰρωνικά): Μπα; Μήπως
ἐκυνήγησες πιότερους ἀπὸ
(μένα;

Τσαρ. (Μὲ πεποίθησι): Σίγου-
(ρα. Ὁρισμένα!

Ἐγώ, νὰ ξέρης φίλτατη
(τὴν ἔρριξα τὴν μάσκα!

Ἀρβ. Κι' ἐγὼ σὰν ἦρθεν ὁ Σοντοῦ
τὸν ἐκυνήγησα παντοῦ!

Τοὺς Ἰταλοὺς, σὰν βλέπανε νὰ
(ἐξορμᾷ ἢ ἀρβύλα

Κρύος ἰδρὼς τοὺς ἔκοβε μαζὶ κι'
(ἀνατριχίλα!

Τσαρ. Ναί! Ὅμως ὅσοι φόρεσαν τὸ θρυ-
(λικὸ τσαρούχι

Πατήσαν ὅλα τὰ βουνὰ ἐνδοξοὶ τρο-
(παιούχοι!

(Μ' ἔξαρσι): Τοὺς Ἰταλοὺς κυνήγησα
(στοὺς πάγους καὶ στὰ χιόνια

κι' αὐτὸ τὸ ρεζιλίκι τους θὰ τὸ θυ-
(μοῦνται χρόνια!

Μοῦ στείλανε Ἀλпинιστὰς καὶ
(Τζούλια καὶ Φερράρες!

καὶ σ' ὅλους τὸ ἀπέδειξα πὼς εἶ-
(ναι σαχλαμάρες!

Ἀπ' τὰ βουνὰ τοὺς πέταξα καὶ σ'
(ὅλους πέρα πέρα

τὸ αἷμα τους τὸ πάγωνα μὲ τὶς φω-
(νὲς ἀέρα!

Ὅπου νὰ κάνανε παντοῦ μὲ βλέ-
(πανε μπροστά τους

Καί, σὰν ὠρμούσε βρῖσκανε στ' ἀ-
(λήθεια τὸν μπελά τους.

Τότε τὰ χέρια σήκωναν καὶ φώνα-
(ζαν ξετσιπίωτα

Μπουόνο Γκρέκο, γκράτσια! Δὲν
(κάναμε καὶ τίποτα.

Τοῦ Μαραθῶνα, τὸ λοιπὸν, πατών-
(τας τὰ ἀχνάρια

τοὺς ἔδεναι αἰχμαλώτους, σὰν νὰ-
(τανε μουλάρια!

Καὶ στὴν κορφή τῆς δόξας των.

Ἐγώ, ποὺ λές, τοὺς ἄλλαξα ἀγρίως
(τὸν... ἀδόξαστον.

Κι' ἓνα τραγοῦδι, ὅπως λὲν ἔμαθ'
(ὁ Μουσσολίνι

καί, λέγοντάς το, τὰ πικρὰ φαρμά-
(κια καταπίνει.

Ἀρβ. (περίεργα): Μπορῶ νὰ μάθω ποιό;

Τσαρ. Μὰ βεβαιότατα! Αὐτό.
(τραγουδαίει στὸ σκοπὸ τοῦ γνω-

στοῦ τραγοῦδι τοῦ Ἀττίκ «Εἶν'
ἡ ἀγάπη χίμαιρα».

Εἶναι ἡ Νίκη χίμαιρα
ποὺ μ' ἔφερε σὲ χάλι

καὶ τὰ τσαρούχια ἀνήμερα
μοῦ πρῆξαν τὸ... κεφάλι.

Ἀρβ. (Μὲ θαυμασμό): Αὐτὴ εἶναι περί-
(φημα καὶ θὰ στὸ πῶ σπουδαίως

πὼς δίκαια τοὺς Ἰταλοὺς, μὲ σὰς
(τοὺς πιάνει δέος!

ὅμως καὶ σὺ θὰ τὸ δεχτῆς πὼς ὅλες
(οἱ ἀρβύλες

Εἰς τοὺς φρατέλλους κάνανε πολὺ
(μεγάλες νίλες.

(Περήφανα): Στοὺς Κένταυρους ἐβάλαμε
(σπουδαῖο χαλινὸ

κι' αἰχμαλώτους τοὺς στείλαμε γιὰ
(νὰ μασάν σανὸ

ἀργότερα σὰν ἦρθαν οἱ ἄγριοι οἱ
(«λύκοι».

Ἀμέσως τοὺς ἐσκάσαμε τρελλὸ μασκαρά-
(λίκι.

ὅλους αὐτοὺς τοὺς πρῆξαμε στὴν
(γρονθοπατινάδα

καὶ τώρα οἱ «Λύκοι» σὰν λαοὶ
(μὰς τρῶν τὴ φασουλάδα.

Κι' ὁ Μουσσολίνι σὰν σκεφτῇ τίς
(τόσες γκάφες κλαίει

κι' ὅπως γιὰ σένα καὶ γιὰ μὲς
(κάποιο τραγοῦδι λέει.

(Τραγουδαίει στὸ σκοπὸ τοῦ γνω-
στοῦ Ρεφραῖν: (Ἦταν ὄνειρο).

Ἦταν ὄνειρο ἄχ! ἦταν κολοκύθια
σχεδία

βγῆκαν ἀρλουμπες τόσα
(παλιό,

ἦρθ' ἡ ἀρβύλα καὶ μὲ τάραξε στ'
(ἀλήθεια

κι' ἔγινε ἡ Νίκη μου σωστή...
(πρωταπριλιά.

Τσαρ. (θαυμάζοντας): Θερμὰ συγχαρητή-
(ρια εἶσαι καὶ σὺ σπουδαία

καὶ ἀγωνίζεσαι γερὰ γιὰ τὴν μεγά-
(λὴ ιδέα.

Ἀγκαλιασμένοι, γὰ καὶ σὺ
τώρα παρέα μου χρυσῇ

μὲ τόλμη νὰ βαδίσουμε ἀκόμη πὰ-
(ρα κεί.

Ἀρβ. (συμπληρώνει μ' ἐνθουσιασμό).
καὶ τοὺς ἐχθροὺς θὰ ρίξουμε στὴν
(Ἀδριατικὴ.

(Πλησιάζουν ἀκόμα. Καὶ τώρα ἀκουμ-
πώντας ἡ ἀρβύλα μὲ τὸ τσαρούχι, τραγου-
δοῦν ἀδελφωμένα στὸ σκοπὸ τῆς «Μάρως»
τοῦ Σακελλαρίου).

Τὸ φορέσαν τὸ τσαρούχι
οἱ λεβέντες μὲ χαρὰ

καὶ πατήσαν τροπαιούχοι
τῆς Κλεισούρας τὰ βουνά.

Κι' ἄλλοι πάλι μὲ ἀρβύλες
ἐνδοξες καὶ φτερωτὲς

κάνουν στοὺς φρατέλλους νίλες
φοβερὲς καὶ ξακουστές.

Κι' ὅπως φεύγει τοῦ Γορίλλα
ὁ στρατὸς δειλά.

Τὸ τσαρούχι κι' ἡ ἀρβύλα
λὲν ἀγκαλιαστά:

ΡΕΦΡΑΙΝ

Ντοῦτσε, Ντοῦτσε
μιά στιγμή σταμάτα
Ντοῦτσε πιά τίς μπουρδες σου πα-
(ράτα

Σὺ καὶ ὅλη σου ἡ κλίσια
δὲν γλυτώνεις τώρα, ποὺ σὲ βροῖκα.

(Τὸ τραγοῦδι τελειώνει Ἀρβύλα καὶ
τσαρούχι ἐτοιμάζονται νὰ συνεχίσουν τὸ
κυνηγτό).

Ἐκεῖ: ἀτσιγαροί, δειλοὶ καὶ πρὶν ἀπ' ὅ-
(λα νήστεις!...

Κι' ἓνα τηλεγράφημα ἀπὸ τῆ Βέρνη ποὺ
δημοσιεύεται σὲ σατυρική ἐφημερίδα τῆς
ἐποχῆς:

Βέρνη: Κατὰ τὰς ἐκ Ρώμης πληροφορίας
οἱ ἐπίσημοι κύκλοι τῆς Ἰταλικῆς πρωτευ-
ούσης εἰρνεύονται τὸ ἐλληνικὸν ἀνακοινω-
θέν περὶ συλλήψεως 1000 αἰχμαλώτων ἐκ
τῆς Μεραρχίας τῶν λύκων τῆς Τασκάνης.

«Τί νομίζουν οἱ Ἕλληνες γράφουν οἱ
ἐφημερίδες τῆς Ἰταλίας. Μὲ τὴν σύλληψη
1000 λύκων θὰ ἐκλείψουν οἱ Ἰταλοὶ λύ-
κοι;

Ὑπάρχουν τόσο πολλοί! Λύκοι εἰς τὴν
Ρώμην, λύκοι εἰς τὸ παλάτιο Βενέτσια,
καὶ μάλιστα ὁ ἓνας ἐξ αὐτῶν εἶναι λύκος
ποῦ...

... Ἄν ἐγέρασε
κι' ἄλλαξε τὸ μαλλί του
οὔτε τὴ γνῶμη τ' ἄλλαξε
οὔτε τὴν κεφαλὴ του!...

Καὶ τελειώνουμε μὲ τὸ περίφημο αὐτὸ
ἔμμετρο πολεμικὸ σκετς τοῦ κ. Ἡλία
Μπακοπούλου: Φέρνει τὸν τίτλο ἢ «ΑΡ-
ΒΥΛΑ» καὶ τὸ «ΤΣΑΡΟΥΧΙ».

ΑΡΒΥΛΑ: Στηριγμένη σὲ μιὰ πέτρα
παίρνει λαχανιασμένες ἀνάσσεις χωρὶς νὰ
λέη λέξη:

Τσαρ. (ἀπορῶντας): Πῶς; Μὲ κρεμμύδια
κι' ἔτσι κουράστηκε πολὺ!

Μὴν εἶναι νέο φαγητό, ποὺ φέραν
(ἀπ' τὸν Πάδο;

Ἀρβ. Ὅχι καὶ μένε, σύντροφε! Εἶναι...
(λαγὸς στιφάδο!

Τσαρ. (Γελάει πλατειὰ ἢ φούντα του κου-
(νιέται πέρα δῶθε): Χὰ χὰ καὶ θὰ
(μὲ πέρασες πολὺ πολὺ κουτὸ

ἀφου ρωτῶ
γιὰ φαγητὰ

ποὺ τόφιαξα συνάδελφε πολλὰς φο-
(ρὲς κι' ἐγώ.

Ἐκεῖ: ἀτσιγαροί, δειλοὶ καὶ πρὶν ἀπ' ὅ-
(λα νήστεις!...

Κι' ἓνα τηλεγράφημα ἀπὸ τῆ Βέρνη ποὺ
δημοσιεύεται σὲ σατυρική ἐφημερίδα τῆς
ἐποχῆς:

Βέρνη: Κατὰ τὰς ἐκ Ρώμης πληροφορίας
οἱ ἐπίσημοι κύκλοι τῆς Ἰταλικῆς πρωτευ-
ούσης εἰρνεύονται τὸ ἐλληνικὸν ἀνακοινω-
θέν περὶ συλλήψεως 1000 αἰχμαλώτων ἐκ
τῆς Μεραρχίας τῶν λύκων τῆς Τασκάνης.

«Τί νομίζουν οἱ Ἕλληνες γράφουν οἱ
ἐφημερίδες τῆς Ἰταλίας. Μὲ τὴν σύλληψη
1000 λύκων θὰ ἐκλείψουν οἱ Ἰταλοὶ λύ-
κοι;

Ὑπάρχουν τόσο πολλοί! Λύκοι εἰς τὴν
Ρώμην, λύκοι εἰς τὸ παλάτιο Βενέτσια,
καὶ μάλιστα ὁ ἓνας ἐξ αὐτῶν εἶναι λύκος
ποῦ...

... Ἄν ἐγέρασε
κι' ἄλλαξε τὸ μαλλί του
οὔτε τὴ γνῶμη τ' ἄλλαξε
οὔτε τὴν κεφαλὴ του!...

Καὶ τελειώνουμε μὲ τὸ περίφημο αὐτὸ
ἔμμετρο πολεμικὸ σκετς τοῦ κ. Ἡλία
Μπακοπούλου: Φέρνει τὸν τίτλο ἢ «ΑΡ-
ΒΥΛΑ» καὶ τὸ «ΤΣΑΡΟΥΧΙ».

ΑΡΒΥΛΑ: Στηριγμένη σὲ μιὰ πέτρα
παίρνει λαχανιασμένες ἀνάσσεις χωρὶς νὰ
λέη λέξη:

Τσαρ. (ἀπορῶντας): Πῶς; Μὲ κρεμμύδια
κι' ἔτσι κουράστηκε πολὺ!

Μὴν εἶναι νέο φαγητό, ποὺ φέραν
(ἀπ' τὸν Πάδο;

Ἀρβ. Ὅχι καὶ μένε, σύντροφε! Εἶναι...
(λαγὸς στιφάδο!

Τσαρ. (Γελάει πλατειὰ ἢ φούντα του κου-
(νιέται πέρα δῶθε): Χὰ χὰ καὶ θὰ
(μὲ πέρασες πολὺ πολὺ κουτὸ

ἀφου ρωτῶ
γιὰ φαγητὰ

ποὺ τόφιαξα συνάδελφε πολλὰς φο-
(ρὲς κι' ἐγώ.

Ἐκεῖ: ἀτσιγαροί, δειλοὶ καὶ πρὶν ἀπ' ὅ-
(λα νήστεις!...

Κι' ἓνα τηλεγράφημα ἀπὸ τῆ Βέρνη ποὺ
δημοσιεύεται σὲ σατυρική ἐφημερίδα τῆς
ἐποχῆς:

Βέρνη: Κατὰ τὰς ἐκ Ρώμης πληροφορίας
οἱ ἐπίσημοι κύκλοι τῆς Ἰταλικῆς πρωτευ-
ούσης εἰρνεύονται τὸ ἐλληνικὸν ἀνακοινω-
θέν περὶ συλλήψεως 1000 αἰχμαλώτων ἐκ
τῆς Μεραρχίας τῶν λύκων τῆς Τασκάνης.

«Τί νομίζουν οἱ Ἕλληνες γράφουν οἱ
ἐφημερίδες τῆς Ἰταλίας. Μὲ τὴν σύλληψη
1000 λύκων θὰ ἐκλείψουν οἱ Ἰταλοὶ λύ-
κοι;

Ὑπάρχουν τόσο πολλοί! Λύκοι εἰς τὴν
Ρώμην, λύκοι εἰς τὸ παλάτιο Βενέτσια,
καὶ μάλιστα ὁ ἓνας ἐξ αὐτῶν εἶναι λύκος
ποῦ...

... Ἄν ἐγέρασε
κι' ἄλλαξε τὸ μαλλί του
οὔτε τὴ γνῶμη τ' ἄλλαξε
οὔτε τὴν κεφαλὴ του!...

Καὶ τελειώνουμε μὲ τὸ περίφημο αὐτὸ
ἔμμετρο πολεμικὸ σκετς τοῦ κ. Ἡλία
Μπακοπούλου: Φέρνει τὸν τίτλο ἢ «ΑΡ-
ΒΥΛΑ» καὶ τὸ «ΤΣΑΡΟΥΧΙ».

ΑΡΒΥΛΑ: Στηριγμένη σὲ μιὰ πέτρα
παίρνει λαχανιασμένες ἀνάσσεις χωρὶς νὰ
λέη λέξη:

Τσαρ. (ἀπορῶντας): Πῶς; Μὲ κρεμμύδια
κι' ἔτσι κουράστηκε πολὺ!

Μὴν εἶναι νέο φαγητό, ποὺ φέραν
(ἀπ' τὸν Πάδο;

Ἀρβ. Ὅχι καὶ μένε, σύντροφε! Εἶναι...
(λαγὸς στιφάδο!

Τσαρ. (Γελάει πλατειὰ ἢ φούντα του κου-
(νιέται πέρα δῶθε): Χὰ χὰ καὶ θὰ
(μὲ πέρασες πολὺ πολὺ κουτὸ

ἀφου ρωτῶ
γιὰ φαγητὰ

ποὺ τόφιαξα συνάδελφε πολλὰς φο-
(ρὲς κι' ἐγώ.

Ἐκεῖ: ἀτσιγαροί, δειλοὶ καὶ πρὶν ἀπ' ὅ-
(λα νήστεις!...

Κι' ἓνα τηλεγράφημα ἀπὸ τῆ Βέρνη ποὺ
δημοσιεύεται σὲ σατυρική ἐφημερίδα τῆς
ἐποχῆς:

Βέρνη: Κατὰ τὰς ἐκ Ρώμης πληροφορίας
οἱ ἐπίσημοι κύκλοι τῆς Ἰταλικῆς πρωτευ-
ούσης εἰρνεύονται τὸ ἐλληνικὸ

Για να γίνουμε μεγαλόκαρδοι

Στά δύο προηγούμενα σημειώματά μας, είχαμε εξετάσει τη μεγάλη καρδιά που έδειχνε ο Κύριός μας απέναντι στους δικούς Του, στους μαθητάς Του. Τώρα, ως προσπαθήσουμε να ιδούμε πώς θα Του μοιάσουμε.

Αλλά ως εξετάσαμε πρώτα τι κάναμε εμείς σε παρόμοιες περιπτώσεις. Φερόμαστε όπως Εκείνος; Και

αν όχι, πώς πρέπει να διορθωθούμε; Εάν π. χ. έμεις τύχη να ξέρουμε κάτι περισσότερο από κάποιον άλλον μέσα στο σπίτι μας, πόσο φουσκώνουμε, πόσο νομίζουμε ότι είμεθα πολύ ανώτεροι από τους άλλους τους δικούς μας! "Η εάν η οικογένειά μας τύχη να θεωρείται λίγο ανώτερη από την οικογένεια των άλλων συμμαθητών μας, νομίζουμε ότι είμαστε κάτι και μόνον γι' αυτό, παρ' όλον που έμεις για την πρόοδο της οικογένειάς μας δεν έχουμε κάνει τίποτα. "Η ως πούμε και κάτι άλλο που και γι' αυτό δεν προσπαθήσαμε τίποτα. Είναι καθαρά δώρο του Θεού. "Αν δηλαδή, είμαστε λίγο καλοφτιαγμένοι, έχουμε κανονικότερο σώμα, όμορφοι άπαντα, είμαστε λίγο περισσότερο περιφρονήσαμε κάθε έναν που είχε την άτυχία να έχη στο σώμα του κάποιο ελάττωμα, τα χαρακτηριστικά του να μη είναι τόσο κανονικά και γενικώς θα θεωρηθεί άσχημος.

Επίσης κάτι που είναι έντελώς παροδικό. Σχετικά με την δύναμή μας. "Αν ο Θεός μας έχει δώσει κάπως περισσότερη δύναμη στα χέρια, στο σώμα γενικώς, και πάλι είμεθα άμέσως έτοιμοι να υπερφανευθούμε, να θεω-

ρήσουμε όλους τους άλλους ως κατώτερους, εάν εκείνοι τύχη και είναι λίγο πιδό αδύνατοι από μας. Τέλος, για να σαματήσωμε τα παραδείγματα, αν τύχη και κάνωμε μία παραμικρή καλωσύνη σε κάποιον και δούμε ότι αυτό δεν το είχαν σκεφθεί οι άλλοι, είμεθα και πάλι έτοιμοι, μέσα μας, να θεωρήσωμε τους άλλους ότι είναι πολύ κατώτεροι από μας.

Με όλα αυτά, τί επιζητούμε; Επιζητούμε κάποια διάκριση. Και μέσα στην ψυχή μας, αν ψάξωμε, θα δούμε ότι αν δεν περιφρονούμε τους άλλους, πάντως, δεν τους θεωρούμε ίσους με μας. Άλλοίμονο και τρίς άλλοίμονο εάν τότε κάποιος απ' τ' αδελφία μας θελήσει να δείξει ότι μας θεωρεί το ίδιο με τον εαυτό του. "Αν κάποιος συμμαθητής μας δείξει κάποια οικειότητα, αν θελήσει να παρουσιασθεί ότι θεωρεί και μας το ίδιο με τον εαυτό του. "Αμέσως, είτε θα του το πούμε κατά πρόσωπο, είτε θα το σκεφθούμε μέσα μας: "Μα τί μας πέρασε, ότι είμαστε το ίδιο; ότι είμαστε σαν κι' αυτόν; ότι είμαστε σαν τα μούτρα του;".

Κι' όμως, πόσο διαφορετικοί έπρεπε να είμαστε! "Ας πούμε, ότι πράγματι ξέρουμε κάτι περισσότερο από τον άλλο. Τί θα έπρεπε να κάνωμε; Να το θεωρήσωμε πράγματι ως μία δωρεά. Μία δωρεά του Θεού. Και αντί να υπερφανευθούμε, να σκεφθούμε ότι είναι υποχρέωσή μας απέναντι στους άλλους. Να προσπαθήσωμε αυτό που τυγχόν έμεις ξέρουμε, να το μεταδώσωμε και στους άλλους. Με απλότητα, με καλωσύνη, με αγάπη. "Η ως πούμε ότι είμαστε κάπως δυνατόι, ότι ο Θεός μας έχει χαρίσει ένα δυνατότερο σώμα. Τί θαπρεπε να γίνη; Να σκεφθούμε ότι τη δύναμή μας αυτή, θα πρέπει να την χρησιμοποιήσωμε για τη βοήθεια των άλλων. Να τους βοηθήσωμε και εκείνους. Να τους κάμωμε να νοιώσουν πιδό ανακουφισμένοι, ακουμπώντας στη δύναμή τη δική μας. "Όσο περισσότερα προσόντα έχουμε, τόσο πρέπει να αισθανώμαστε μεγαλύτερη υποχρέωση να χρησιμοποιήσωμε τα προσόν-

τα αυτά για το καλό και για την πρόοδο των άλλων.

Μα θα μου πητε: "Αν εύρεθούμε σε δύσκολη θέση, εάν έμεις έχουμε ανάγκη από βοήθεια;". "Ε, τότε θα είναι ή περιστάσις που θα δείχθω ή ανώτερος χαρακτήρας μας. Τί παράδειγμα είδαμε από τον Κύριο; Εκείνος δρισκόταν στις τελευταίες Του ώρες πριν από τον μαρτυρικό θάνατο επάνω στον Σταυρό. Τί λέγαμ πριν; "Ήταν κρεμασμένος επάνω στον Σταυρό και τί είχε στο μυαλό Του; Τους άλλους: τη μητέρα Του, τους μαθητάς Του. "Ετσι κι' έμεις. "Ακόμα και όταν δρισκώμαστε σε κάποια δύσκολη περίσταση, όταν π. χ. έχουμε κάποια επείγουσα μελέτη ή κάποια επείγουσα δουλειά ή στο παιγνίδι μας δεν πάμε καλά ή είμαστε στο σπίτι μας άπασχολημένοι και ένα σωρό δουλειές έχουν μαζευτή και είναι το κεφάλι μας καζάνι. Τί πρέπει να κάνωμε; "Αν κάποιος έρρει και ζητήσει τη βοήθειά μας ή ακόμα περισσότερο αν έμεις αντιληφθούμε ότι έχει κάποιος ανάγκη από την βοήθειά μας, τί πρέπει να κάνωμε; Να κυτάξωμε μόνο τον εαυτό μας; Να αδιαφορήσωμε για τον άλλον, επειδή έμεις δρισκώμαστε σε κάποια δύσκολη περίσταση; "Όχι, παιδιά μου. "Αν θέλωμε να μοιάσωμε με τον Κύριο μας, θα πρέπει και μέσα σ' αυτήν την δυσκολία μας, στους άλλους να έχουμε το μυαλό μας. Τί άλλους να έχουμε το μυαλό μας. Τί άλλους πράγμα που θα είναι, να διαχωρίσωμε να μελετήσωμε, αλλά παρ' όλα μας να βοηθήσωμε κάποιον συμπατριώτη, για να χρησιμοποιήσωμε μέρος του μαθητή μας, χρησιμοποιήσωμε μέρος του χρόνου μας απ' τη μελέτη μας για να του δώσωμε την βοήθειά μας. Τί όμορφο, αν μέσα στη δυσκολία του παιγνιδιού μας, δεν ξεχνώμε και τον σύγγενό μας που παίζει και προσπαθούμε να τον βοηθήσωμε και αυτόν. "Η αν με να τον βοηθήσωμε και αυτόν. "Η αν μέσα στις επείγουσες δουλειές του σπιτιού μας, δώσωμε ένα χέρι βοηθείας και στο αδελφάκι μας, στην αδελφούλα μας, στην μητέρα μας, στον πατέρα μας, στην παππού μας και μ' όλες τις δουλειές μας, προσπαθήσωμε να ανακουφίσωμε και κάποιον απ' αυτούς.

Τότε, θα μοιάζωμε με τον Κύριο μας. Ο Πάτερ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΠΟΙΟΣ ΉΤΑΝ Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΘΕΟΣ

Εκείνη την ημέρα στο σχολείο ο Δάσκαλος είχε μιλήσει στα παιδιά για τον Απόστολο Παύλο και για το λόγο που ο Απόστολος των Εθνών έβγαλε στην Πνύκα, στον ιερό αυτό βράχο κάτω από τη σκιά της Ακροπόλεως...

Ο Γιώργος έφτασε πρώτος στο σπίτι. Ο παπούς βρισκόταν στην αυλή και περιποιόταν την αγαπημένη μηλιά του.

Καλώς το Γιώργο, του είπε πώς τα περάσατε στο σχολείο; Μας μίλησε σήμερα ο Δάσκαλος για τον Απόστολο Παύλο.

Και φυσικά και για τον Άγνωστο Θεό!... "Ετσι δεν είναι; ρώτησε ο παπούς.

Ακριβώς παπού, είπε ο Γιώργος. Μας μίλησε για τον Άγνωστο Θεό. Κείνη τη στιγμή πλησίαζε η Τασία και ο Κωστάκης.

Για ποιο "Άγνωστο Θεό μιλάτε;

ρώτησε τον παπού πρώτη η αγαπημένη εγγονή του;

Είναι μία πολύ όμορφη ιστορία έκαμε ο παπούς. Αφού φάμε θα σας την διηγηθώ...

Μα μας την είπε ο Δάσκαλος, διόκοψε ο Γιώργος.

Δεν σου είπα να μην είσαι παπατρέχας, μικρέ μου βιαστικό, είπε ο παπούς.

Στο φαγητό ο Γιώργος ήταν άμιλητος. Μα σαν τέλειωσαν ακολούθησε τον παπού στο δωμάτιό του:

Ποιός ήταν, αλήθεια, παπού ο "Άγνωστος Θεός;

Θα σου πω, είπε. Φώναξε μόνο και τ' αδελφία σου!...

Όταν έφτασαν και οι άλλοι ο παπούς άρχισε να μιλάει:

Στην Αθήνα υπήρχαν πολλοί βωμοί αφιερωμένοι στον "Άγνωστο Θεό!... Μα όπως μας βεβαιώνουν οι θεολόγοι εκτός από τους Αθηναίους και άλλοι λαοί της

αρχαιότητας έλάτρευαν τον άγνωστο Θεό! Ήταν ακριβώς η ανάγκη της θεοποίησης της άγνωστης εκείνης δύναμεις που ο άνθρωπος τη διαισθανόταν μα δεν μπορούσε να την καθορίσει.

Η ιστορία όμως του άγνωστου Θεού στην Αθήνα έχει πολύ περίεργη προέλευση.

— Απλάδι; ρώτησε ο Γιώργος...

— Ξέρετε το Κυλώνειο άγος;

— Κάτι μας είπαν στο σχολείο είπατε πάλι ο Γιώργος... Μα δεν θυμάμαι ακριβώς...

— Ο Κύλων ήταν Αθηναίος άρχισε ο παπούς, ενώ τα παιδιά τον παρακολουθούσαν με προσοχή. Είχε μάλιστα ανακηρυχθεί ολυμπιονίκης. Η κακοδαίμονια των Αθηνών τον έκαμε συγκρατημένο. Συμμετείχε με άλλους Αθηναίους και επιχείρησε να πάρη στα χέρια του την εξουσία διό της βίας. Οι συνωμότες κατάλαβαν την Ακρόπολη.

— Και πήραν την εξουσία στα χέρια τους; ρώτησε η Τασία.

— Όχι. Το κίνημα τους απέτυχε.

Γιατί οι Αθηναίοι στρατιώτες που έμειναν πιστοί στην Κυβέρνηση τους πολιορκήσαν στην Ακρόπολη. Είχαν χάσει το παιγνίδι. Και κατάφυγαν ίκέτες στο "Αγάλμα της Αθηνάς...

— Και τί θα πή ίκέτης; παπού ρώτησε ο Κωστάκης.

— Ίκέτες έλεγαν τους ανθρώπους που...

(Συνέχεια στη σελίδα 582)

Τὸν Καὶρὸ τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

21ον.

— Τί κακὸ εἶναι αὐτό! εἶπε μὲ μεγά-
λες χειρονομίες ὁ ξενοδόχος. Γέμισε ζη-
τιάνους ὁ τόπος, καὶ νομίζουν πιά πῶς
ἄλλη δουλειὰ δὲν ἔχομε παρ' αὐτοὺς νὰ
φροντίζομε! — καὶ βλέποντας τὴ Βουβή,
ποῦ ἀκουμπισμένη στὸν τοῖχο κοίταξε μ'
ἐπιμονὴ τὸν Κωνσταντῖνο: Πήγαινε καὶ
σὺ στὸ καλὸ, κορίτσι μου! τῆς εἶπε μὲ
παραξενιά. Βλέπεις πῶς δὲν μπορῶ τί-
ποτα νὰ σοῦ πῶ γιὰ τὸν παπὰ σου.

Ἡ Βουβὴ δὲ στάθηκε πιά νὰ ζητήσει
βοήθεια τοῦ Κωνσταντίνου. Ἄνοιξε τὴν
πόρτα καὶ βγῆκε ἔξω χωρὶς νὰ κοιτά-
ξει πίσω της.

— Δὲ σοῦκανε τίποτα τὸ κορίτσι, εἶπε
ἀναγκασμένος ὁ Κωνσταντῖνος. Γιατί
τὸ ἔδιωξες;

— Μὰ τί νὰ τοῦ κάνω; ἀποκρίθηκε ὁ
ξενοδόχος.

— Νὰ τὸ βοηθήσεις! εἶπε ὁ Κωνσταν-
τῖνος, — καὶ σηκώθηκε κι ἄνοιξε τὸ πα-
ράθυρο: Τὸ ἔβγαλες στὸ δρόμο μὲ τέ-
τοια βροχή, τὸ ἄμειρο! Δὲν τὸ λυπήθη-
κες; Θὰ πάγω ἐγὼ νὰ βρῶ τὸν παπὰ.

— Ἡ Βουβὴ; ἔκανε ὁ ξενοδόχος καὶ
τὸν πῆραν τὰ γέλια. Νά, κάθεται δῶ,
στὸ στάβλο, στὸ δάσος, σὲ κανένα χαν-
τάκι, ὅπου θέλεις.

— Πῶς, δὲν ἔχει σπίτι;

— Ὅχι βέβαια! Ἀπὸ μικρὸ παιδί γυρ-
νὰ ἔτσι ὅλη τὴ Μακεδονία. Πότε στὸ ἕνα
μέρος βρίσκεται, πότε στὸ ἄλλο. Δὲν
εἶναι Βούλγαρος, θαρρῶ, ποῦ νὰ μὴν
ἔξερι τὴ Βουβή. Καὶ ὅλοι τὴ βοηθοῦν,
γιατὶ εἶναι καλὸ κορίτσι καὶ ὑποχρεω-
τικό.

— Μὰ ἀπὸ ποῦ εἶναι; ρώτησε ὁ Κων-
σταντῖνος.

— Κανένας δὲν ἔξερι. Πολὺ συχνὰ ἔρ-
χεται δῶ, ὅποτε πάλι λείπει γιὰ μῆ-
νες. Σὲ κανένα δὲ δίνει λογαριασμὸ ποῦ
πηγαίνει. Κάποτε πλέκει πανέρια καὶ τὰ
πουλά, ἄλλη φορὰ μαζεύει κουκουνάρες
ἢ ξερά εὐόλα στὸ δάσος. Μὲ αὐτὰ ζεῖ.

Συλλογισμένος βγῆκε ἔξω ὁ Κων-
σταντῖνος.

Στὴ γωνιά τοῦ σπιτιοῦ βρῆκε τὸν Νι-
κήτα καὶ τὸν ρώτησε ἂν εἶδε τὸ κορίτσι
ποῦ βγῆκε ἀπὸ τὸν ξενώνα.

— Μίλα βουλγάρικα, εἶπε ὁ Νικήτας,
εἶναι ἐπικίνδυνα ἐδῶ τὰ ἑλληνικά. Ναι,
τὴ Βουβὴ τὴν εἶδα, καὶ μὲ εἶδε καὶ αὐτὴ
καὶ μὲ κοίταξε καλὰ - καλὰ.

— Καὶ ποῦ πῆγε;

— Δὲν ἔξρω. Μὰ φύγε τώρα, πήγαινε
κεῖ, εἶπε ὁ Νικήτας γνέφοντας μὲ τὰ
φρύδια κατὰ ἕνα δασωμένο λόφο ἔξω
ἀπὸ τὸ χωριό, καὶ τώρα ἔρχομαι κι ἐ-
γώ. Κάλιο νὰ μὴ μᾶς δοῦν μαζί αὐτοὶ
ποῦ ἔρχονται.

— Ποιὸς ἔρχεται;

— Πήγαινε τώρα, καὶ σοῦ λέγω σὰν
ἔλθω στὸ λόφο.

Χωρὶς νὰ ζητήσει ἄλλη ἐξήγηση, πῆρε
ὁ Κωνσταντῖνος τὸ δρόμο του κι ἀνέβη-
κε στὸ βουνό. Ἦταν βαριά ἡ καρδιά
του καὶ δὲν ἔξερε γιατί.

— Φταίγει ἡ βροχή, σκέφθηκε.

Καὶ κοίταξε τὰ μαῦρα σύννεφα ποῦ
κάτρακυλοῦσαν ψηλὰ ἀπὸ πάνω του.

Θέλησε νὰ σκεφθεῖ κάτι ἄλλο, μὰ ἡ
καρδιά του ἦταν γεμάτη ἀπὸ παλιούς
πόνους, ἐνθυμήσεις παλιές τῶν παιδικῶν
του χρόνων, καὶ σ' ὅλες τὶς περασμένες
ἀγαπημένες εἰκόνες, ἀδιάκοπα ἀνακα-
τῶνουνταν τώρα καὶ τὰ μαῦρα τρομαγ-
μένα μάτια τῆς Βουβῆς.

— Γιατί ἄραγε; μουρμούρισε. Πότε
τὴν ξαναεἶδα;

Καὶ πάλι μὲ τὴ μορφή της θυμήθηκε
ἔξαφνα τὸ γλυκὸ μουρμούρισμα τοῦ νε-
ροῦ, ποῦ σιγαλὰ τρέχει ἀνάμεσα στὰ
χαλίκια.

Μπῆκε στὸ δάσος καὶ κάθησε ἀπὸ κά-
τω ἀπὸ ἕναν πυκνὸ πλάτανο, ποῦ τὸν

Ὁ Κωνσταντῖνος εἶχε σηκωθῇ ὁρῶς.

προφύλαγε κάπως ἀπὸ τὴ βροχή, κι ἐ-
κεῖ περίμενε. Ἀπὸ τὴ θέση του ἔβλεπε,
χωρὶς νὰ φαίνεται, τὸν κυριότερο δρόμο
τοῦ χωριοῦ ποῦ περνοῦσε μπρὸς τὸν
ξενώνα.

Σὲ λίγο εἶδε ἕναν καθάλαρη μὲ πλού-
σια στολὴ Βουλγάρου στρατηγοῦ ποῦ
πήγαινε κατὰ τὸν ξενώνα, καὶ τὴν ἴδια
ὥρα ἄλλος Βούλγαρος στρατιώτης, μὲ
περικεφαλαία καὶ χλαμύδα, ξεπρόβαλε
ἀπὸ τὴ γωνιά ἑνὸς σπιτιοῦ καὶ τὸν ἐ-
σάμωσε.

Ὁ καθάλαρης σταμάτησε τὸ ἄλογο
του καὶ κατὰ ῥώτησε. Ὁ στρατιώτης μὲ
τὸ χέρι ἔδειξε τὸν ξενώνα. Ἀντάλλαξαν
μερικὰ λόγια, ὅποτε ὁ καθάλαρης ἐ-

ξακολούθησε τὸ δρόμο του, κι ὁ ἄλλος
τράβηξε γιὰ τὸ λόφο.

Ὁ Κωνσταντῖνος εἶχε σηκωθῇ ὁρῶς
καί, στηριγμένος στὸν πλάτανο, σκυμ-
μένος ἔμπρός, κοίταζε τοὺς δυὸ ἄντρες
μὲ ἄφραστη συγκίνηση. Ἀπὸ τὸ ἀγνώρι-
χο ὕφος τοῦ καθάλαρη εἶχε ἀναγνωρί-
σει τὸν Ἰσάτζη. Καὶ ὁ στρατιώτης μὲ
τὴν περικεφαλαία ἦταν ὁ Νικήτας.

Τόση ἦταν ἡ συγκίνησή του, τόσο δυ-
νατὰ χτυποῦσε ἡ καρδιά του, καὶ δὲν
ἄκουσε τὰ κλαδιά ποῦ ἔτριζαν, καὶ δὲν
εἶδε τὴ Βουβὴ ποῦ τὸν ἔτρωγε μὲ τὰ
μάτια σφίγγοντας τὸ στήθος της γιὰ νὰ
συγκρατῇ τὴν καρδιά της ποῦ σοῦσε.

Ὁ Νικήτας ἀνέβαινε γοργά, μὲ με-
γάλα βήματα, πηδώντας ἀπὸ πέτρα
ἀπὸ πέτρα, ἀποφεύγοντας τὰ
γλιστερὰ ἀπὸ τὴ βροχὴ μονοπάτι. Ἐ-
φθασε ἀπάνω, εἶδε τὸν Κωνσταντῖνο κι
ἔτρεξε κοντὰ του.

— Λέγε γρήγορα, τοῦ εἶπε βουλγάρι-
κα, ρίχνοντας ἐδῶ κι ἐκεῖ διαπεραστικές
ματιές ἀνάμεσα στὰ δέντρα. Βιάζομαι
νὰ ξαναφύγω. Ὅπου κι ἂν εἶναι φθάνει
ὁ Δραξάν μὲ τὸν Ρωμαῖο...

— Ποῦ βρῆκες τὴ στολή σου; ρώτησε
ὁ Κωνσταντῖνος.

— Τὴ φοροῦσα κάτω ἀπὸ τὰ κουρέλια
μου, ἀποκρίθηκε ὁ Νικήτας. Εἶναι πε-
ριττὸ πιά νὰ κάμνω τὸ ζητιάνο. Ὁ Ἄ-
ριττὸ πιά νὰ κάμνω τὸ ζητιάνο. Ἐρρίξα τὰ
σὰν δὲ φοβάται τίποτα ἐδῶ. Ἐρρίξα τὰ
κουρέλια μου στὸ νερὸ καὶ τὰ πῆρε τὸ
ποτάμι. Πέρασες ἀπὸ τὸ Βουτέλιο;

— Ὅχι, εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος, νὰ πά-
ξάν δὲ θέλησε ὁ Δρα-
ξάν ὡς ἐκεῖ. Σὰ βε-
γαίωθηκε πῶς ὁ Αὐ-
τοκράτορας ἔκαμε τὴν
πόλη, γύρισε πίσω.

— Καλὰ. Νὰ πᾶς
ἐσὺ τώρα ἀμέσως στὴ
Σέτανα καὶ νὰ βρεῖς
τὸν Τσάρο ποῦ εἶναι
κεῖ. Πές του πῶς ὁ
Αὐτοκράτορας τὸν
Ἑλλήνων στέλνει δυὸ
στρατηγοὺς, μὲ ση-

μαντικὴ δύναμη, νὰ πάρουν τὸν Πρίλαπο
καὶ τὸ Στόπειον, κι ἐξήγησέ του πῶς
εἶναι ἀνάγκη νὰ τρέξει εὐθὺς νὰ δια-
φεντέψῃ τὰ φρούρια...

— Σοῦτ' ἔκανε ὁ Κωνσταντῖνος. Κά-
τι ἔτριξε.

Οἱ δυὸ ἄντρες ἀκροάστηκαν. Τίποτα
δὲν κούνησε.

— Πᾶμε στ' ἀνοιχτά, μουρμούρισε ὁ
Νικήτας, τὰ δέντρα εἶναι πάντα ἐπικίν-
δυνα...

Καὶ βγῆκαν ἀπὸ τὸ δάσος καὶ κά-
θισαν παρακάτω, στὴν ἐξέσκεπη πλαγιά
τοῦ λόφου.

— Γιατί πρέπει νὰ τὰ πῶ αὐτὰ τοῦ
Ρωμανοῦ; ρώτησε σιγαλὰ ὁ Κωνσταντῖνος.

— Θά τὰ μάθει πού θά τὰ μάθει, ἀποκρίθηκε ὁ Νικήτας. "Εφυγαν ἀπὸ χθὲς τὰ ἑλληνικά σώματα κι ἔρχεται ἀγγελιοφόρος νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Ρωμανό. Καλὸ εἶναι νὰ τὰ μάθει ἀπὸ σένα πρῶτα. "Επειτα εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸν ἀπομακρύνουμε ἀπὸ δῶ τώρα, ἂν μαγειρεύεται καμιά προδοσία. Τί ἔμαθες γι' αὐτὴ τὴ δουλειά;

— Πολλὰ καὶ τίποτα, ἀποκρίθηκε ὁ Κωνσταντῖνος. "Ο Δραξάν συνεννοεῖται μ' ἕνα - δυὸ ἀξιωματικούς τῆς φρουρᾶς, μὰ δὲν εἶναι ἀκόμα βέβαιος πὼς τοὺς ἔχει ἀπὸ τὸ μέρος του, καὶ γυρεύει νὰ κερδίσει καιρό. "Ολοι ὅμως οἱ κάτοικοι εἶναι, φαίνεται, ἔτοιμοι νὰ σηκωθοῦν.

— Ποιοὶ κάτοικοι; Σὲ ποῖο φρούριο γίνονται αὐτά;

— Δὲ μπόρεσα νὰ μάθω! Τὸ ἀνέφεραν πάντα μὲ τὴ λέξη Φωλιά, καὶ συστηματικὰ ἀπέφυγαν νὰ ποῦν τ' ὄνομα.

— Πρέπει νὰ μάθεις, ἂν δὲν καταφέρω ἐγὼ νὰ τὸ μάθω.

— Γι' αὐτὸ ἦλθα ἐδῶ, εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος. Καὶ πῆγα στὸν ξενώνα ὅπου θὰ ἔλθει ὁ Δραξάν μὲ τὸν Ρωμαῖο τὸν Χειρόμητο. Γιατί μ' ἔβγαλες ἀπὸ μέσα;

— Γιατί ἔρχονται ὁ Ἰωάννης καὶ δὲν πρέπει νὰ σὲ δεῖ. Σὰς γυρεύει σένα καὶ τὸν Μιχαήλ, ἀπὸ καιρό. "Εμαθε πὼς εἶσαι δῶ κάπου, κι ἔχει βάλεϊ ἀνθρώπους νὰ σὲ βροῦν. "Ὅστε πρόσεχε! "Αν πᾶς στὴ Σέταινα δὲ θὰ σὲ δεῖ, γιατί αὐτὸς πάγει τώρα στὴν Ἀχρίδα, καὶ μοῦ παρήγγειλε νὰ πάγω μπροστά. Θὰ τραβήξω ὡς τὸ Βουτέλιο νὰ δῶ τὸν Αὐγουστο, καὶ ὕστερα, ἂν μπορέσω, θὰ ἔλθω στὴ Σέταινα ὅπου θὰ βρῶ τὸν Γρηγόρη. "Αν ὅμως δεῖς τὴν ἀνάγκη νὰ φύγεις ἐσὺ ἀπὸ τὴ Σέταινα, μὴ μὲ περιμένεις. "Εδῶ παίζεται μεγάλο παιχνίδι. Κάνε κατὰ τὴν κρίση σου. "Εχε γεια, Κωνσταντῖνε...

Οἱ δυὸ ἄντρες ἀποχαιρέτηκαν καὶ χωρίστηκαν. Ὁ Νικήτας γύρισε κατὰ τὴν Ἑγνατία ὁδὸ, καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἀπὸ ἄλλο δρόμο, καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ῥιό, κατέβηκε τὸ ποταμάκι, μπῆκε στὰ νερά, πέρασε ἀντίκρου, χώθηκε στὸ δάσος, καὶ ἀπὸ κεῖ πήρε ἀπὸ τὰ μονοπάτια τοῦ βουνοῦ καὶ τράβηξε γιὰ τὴ Σέταινα.

ΣΤΟ ΚΑΤΩΓΙ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ

Κατεβαίνοντας ἀπὸ τὸ λόφο, ὁ Κωνσταντῖνος δὲν παρατήρησε μιὰ σκιά, πού ἀπὸ δέντρο σὲ δέντρο ξεγλιστρώντας, τὸν ἀκολούθησε ὡς κάτω. Ὅτε τὴν εἶδε πού κατέβαινε στὸ ποτάμι πίσω του, μικροποταμιάς, στὰ ψηλά καλάρια τῆς ἀκροποταμιάς, μπῆκε στὸ ποτάμι, καὶ πέρασε στὴν ἀντικρινὴ ὄχθη. Δὲν τὴν εἶδε πού τὰν παραμόνευε νὰ μπεῖ στὸ δάσος πού ἀπλώνονταν πέρα στὸ βουνό, γιὰ νὰ χωθεῖ ὕστερα καὶ κεῖνὴ πίσω του, μιὰ λιγνὴ κοριτσίστικη σιλουέτα πού στὸ βραδινὸ μούχρωμα γίνονταν ἕνα μὲ τοὺς χίλιους κορμούς τῶν δέντρων.

Κάμποση ὥρα τὸν ἀκολούθησε ἡ Βουθὴ.

"Ὅταν ὅμως τὸν εἶδε ν' ἀνέβαινε τὸ βουνό καὶ νὰ παίρνει τὰ γνωστά της μονοπάτια πού πῆγαιναν στὴ Σέταινα, τὴν πλοῦσια αὐτὴ βουλγάρικη ἀποθήκη ὅπου φύλαγαν οἱ Τσάρροι τὰ γεννήματά τους, ὅταν βεβαιώθηκε πὼς πῆγαινε τὸ παλικάρι νὰ ἐκτελέσει τοῦ Ἀσάν τὶς διαταγές, τότε ἡ Βουθὴ ἀκούμπησε στὸν κορμὸ ἑνὸς δέντρου καὶ ἐξέσπασε σὲ ἀχαλίνωτα κλάματα.

"Εκλαιγε, ἔκλαιγε, σὰ νὰ πούσε ἡ καρδιά της. Τὴν ἐπνιγε τὸ ἀναφιλητό, κι ἔσφιγγε τὰ χέρια της στὸ στόμα, γιὰ νὰ πνίξει τὸ παράπονο, μὴν ἀκουστοῦν οἱ στεναγμοὶ της, μὴν τοὺς ἀκούσει καὶ κείνος στὸ σιωπηλὸ δάσος, μὴ γυρίσει πίσω, μὴν τὴ δεῖ καὶ τὴ ρωτήσει καὶ τὸν κοιτάξει πιά στὰ μάτια, τὸ παλικάρι της, τὸν ἥρωα, τὸ εἰδωλό πού γκρεμίστηκε καὶ τσακίστηκε κι ἔγινε θρύμμα-τα στὴ λάσπη...

"Εκλαιγε, ἔκλαιγε. Καὶ βυθισμένη στὴν ἀπελπισία της δὲν ἐνίωθε τὴν ὥρα πού περνοῦσε καὶ τὸ σκοτάδι πού ἔπε-
φτε λίγο - λίγο στὸ δάσος.

Μαζὶ ὅμως μὲ τὸ σκοτάδι ἔπε-
σε καὶ ἡ λυγριὰ τῆς προσιά, καὶ
τὸ κρῦο τὴν ἔπιασε στὰ κόκαλα.
Ἀνατριχίλα χύθηκε σ' ὅλο της τὸ
κορμί. Ἀνασηκώθηκε, κοίταξε γύ-
ρω, καί, στὰ σκοτεινά, γύρεψε τὸ
μονοπάτι της.

Τρεχάτη πήρε τὸ δρόμο της μὲς
στὸ δάσος πού, ἀπὸ τὸν καιρὸ πού
πῆγαινε κι ἔρχονταν στὰ μέρη ἐ-
κείνα, σὰ σπῖτι της πιά τὸ γνῶ-
ριζε, μὲ ὄλες τὶς γωνιὲς καὶ τοὺς
κρυφώνες του.

Ἀπὸ ρεματιὲς καὶ κάμπους, ἔ-
φθασε στὴ λαγκαδιὰ ὅπου βρί-
σκονταν τὸ χωριὸ της, τὴν ὥρα
πού τὸ φεγγάρι ἔγερνε πιά νὰ
κρυφθεῖ πίσω ἀπὸ τὸ βουνό.

Δέκα - δώδεκα ξύλινα καλύβια,
χτισμένα ἐδῶ κι ἐκεῖ ἀπάνω στὴ
βουνοπλαγιά, ἦταν τὸ χωριὸ της.

Ἡ Βουθὴ πῆδηξε πᾶνω ἀπὸ ἕνα
φράχτη, καὶ χωρὶς κρότο ζύγωσε
στὴ μεγαλύτερη καλύβα. Πῆγε ἴσια σὲ
μιὰ τρύπα, ἀνοιγμένη χαμηλὰ στὸν τοί-
χο, παραμέρισε κάτι χαμόκλαδα πού τὴ
σκέπαζαν, καὶ λύνοντας τὴ μακριὰ μάλ-
λινη ζώνη της, τὴν ἔδεσε σ' ἕνα κλαδί. Ὑ-
στερα χώθηκε σὰν ἔρπετο στὴν τρύπα,
πιάστηκε στὴ ζώνη καὶ ξεγλιστρῆσε ὡς
κάτω, σ' ἕνα στενὸ ὑπόγειο, μὲ τοίχους
καὶ πάτωμα χωματένια, πού βρωμοῦσαν
σαπίλα ἀπὸ τὴν ὑγρασία καὶ τὴ μούχλα.

Σὲ μιὰ γωνιά, κουβαριασμένος ἀπάνω
σὲ κάτι σαπισμένα ἄχυρα, κοίτουσαν ἕ-
νας γέρος. Τὰ πόδια του ἦταν δεμένα
μὲ ἀλυσίδα στερεωμένη στὸν τοῖχο. Πλά-
γι του δυὸ μυλόπετρες ἦταν πεσμένες
στὸ χῶμα.

Τὸ ἀνάματο κι ἀδύνατο πρόσωπό του,
ἀπὸ τὴ φοβερὴ του τὴ χλωμάδα μόλις
ξεχώριζε ἀνάμεσα στὰ κάτασπρα μαλ-
λιά του. Καὶ κάτω ἀπὸ τὰ κουρέλια, τὸ
σῶμα του, σκελετὸς μονάχος, ἔτρεμε ἀ-
πὸ τὸ κρῦο καὶ τὴ θερμὴ.

Μὲ τὸ λαφρὸ κρότο πού ἔκανε ἡ Βου-
θὴ, ὁ γέρος ἀνοίξε τὰ μάτια κι ἀναγνώ-
ρισε τὴ μορφή της πού ξεχώριζε, κρεμα-
σμένη ἐμπρὸς στὴν τρύπα.

— Παιδάκι μου!... μουρμούρισε ἐλ-
ληνικά.

Ἡ κόρη πῆδησε κάτω, καὶ ψάχνοντας
ἔφθασε κοντά του, ἔρριξε τὰ χέρια της
γύρω στὸ λαιμό του, καὶ μαζεύτηκε στὴν
ἀγκαλιά του, σὰν πού μαζεύεται ἕνα
φοβισμένο πουλάκι κάτω ἀπὸ τὴ φτερού-
γα τῆς μάνας του.

Ὁ γέρος τὴν ἔσφιξε στὸ στήθος του,
χάιδεψε τὰ μαλλιά της μὲ ἀφραστὴ ἀ-
γάπη καὶ τὰ σκέπασε φιλιὰ.

— Κόρη μου... μουρμούρισε, παιδά-
κι μου... ἀγαπημένο μου...

Ἀκούμπησε τὸ κεφάλι της στὸ στήθος
του κι ἔμεινε ἀκίνητη, μὲ τὰ μάτια κλει-
στά.

Μ' ἀπὸ τὰ χρόνια πού τὴ γινώριζε, ὁ

γέρος εἶχε μάθει νὰ διαβάζει στὴν ψυχὴ
της. Τὴν ἔσφιξε δυνατότερα στὴν ἀγκα-
λιά του καὶ ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸ
σκυμμένο της κεφάλι.

— Τί τρέχει; ρώτησε. Ἡ καρδιά σου
εἶναι μαύρη...

"Ενα ἀναφιλητὸ τῆς ἐξέφυγε, ἔκρυψε
τὸ πρόσωπο στὰ χέρια της καὶ ἐξέσπασε
στὰ κλάματα.

Ὁ γέρος ἐξακολουθοῦσε νὰ χαϊδεύει
μαλακὰ τὰ μαλλιά της.

— Τὸ βλέπω, παιδάκι μου, τὸ ξέρω
πὼς πονεῖς, εἶπε μὲ ἡσυχὴ κατὰθωπὴ λύ-
πη. Πές μου τί ἔχεις.

Δὲ σήκωσε τὸ κεφάλι της, οὔτε κοῦ-

Μιὰ λιγνὴ κοριτσίστικη σιλουέτα.

νησε. "Εκλαιγε, ἔκλαιγε, κι ὁ γέρος
χάιδεψε τὰ σγουρά μαλλιά της, καὶ τὰ
δάκρυά της ἀνοίγαν πληγὲς στὴ δική
του τὴν καρδιά. Καὶ ὁ πόνος της τὸ
βασάνιζε.

— Μὴν κλαῖς, παιδούλα μου, μὴν κλαῖς
ἀγάπη μου... ἔλεγε σιγὰ - σιγὰ. Κάλ-
ιο νὰ μοῦ μπῆξεις ἕνα μαχαίρι στὴ
σάρκα μου παρὰ ἔτσι νὰ μὲ πληγώνει
μὲ τὰ δάκρυά σου... Παιδί μου... μὴ
κρή μου, τί ἔχεις; Πές μου το!

Μὲ κομμένη φωνὴ μουρμούρισε
κόρη:

— Παππού... εἶναι ἀλήθεια...

— Ἀχ ὄχι! ἔκανε ὁ γέρος μὲ πόνο
"Ὅχι, παιδί μου! Πές πὼς δὲν εἶναι ἔτσι

— Εἶναι ἀλήθεια, παππού! Τὸν ἀκουσε
μὲ τ' αὐτιά μου... καὶ τὸν εἶδα!...

Ὁ γέρος ἔβγαλε ἕνα ἀναστεναγμὸ
— Ὅθὲ μου... μουρμούρισε, ἔπρεπε
νὰ ζήσω κι αὐτὸ νὰ τὸ δῶ;

Σιγὰ, χωρὶς νὰ σηκώσει τὸ πρόσωπο
ἀπὸ τὰ χέρια της, ἡ κόρη ἐξακολουθῆσε
ἀπὸ τὰ χέρια νὰ τὸ πιστεύω... ἔλεγε

— Δὲν ἤθελα νὰ τὸ πιστεύω... ἔλεγε
πὼς δὲν καταλαβαίνω, πὼς κάνει τὸ φ-
λο τοῦ Ἀσάν, μὰ πὼς ἦταν πιστός! Δὲ
ἤθελα, δὲν μπορούσα νὰ πιστεύω πᾶ-
ν ἦταν...

Ἡ φωνὴ της ἔσθηνε.

— Προδότης... "Ὅχι! εἶναι ἀδύνατο
ἀναφώνησε ὁ γέρος. Ὅλα μπορῶ νὰ τ

παραδεχθῶ, γιὰ ὅλους νὰ τὸ πιστέψω
ἀκόμα καὶ γιὰ μένα πὼς μπορούσα ν
ἀκόμα προδότης! Ὁ γιὸς ὅμως τοῦ Κρ
νίτη, τὸ ὑπερήφανο ἐκεῖνο ἀγόρι π
γνώρισα, πού μπροστά μου ὀρκίστη
ἐκδίκηση ἀπάνω στὸ σταυρό, ποτέ! "Ο

χι! Δὲν τὸ πιστεύω!

"Εκλαιγε ἡ κόρη πνιγμένη στοὺς λυ-
μούς, καὶ ὁ γέρος δὲν ἔβρισκε πιά δ
ναμὴ οὔτε νὰ τὴν παρηγορήσει οὔτε κ
νὰ τὴ χαϊδέψει.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Ήρθαν κάποτε δύσκολοι καιροί στο χωριό, ο Χότζας δεν μπορούσε να τὰ βγάλει πέρα, αποφάσισε λοιπόν να κάνει κάποια δουλειά, να θγαίνει τὸ καθημερινό.

Ἀφοῦ συλλογίστηκε κάμποσο, αποφάσισε νὰ γίνη πραγματευτής, γυρολόγος καὶ νὰ γυρίζη στὰ χωριά νὰ πουλήη τὴν πρᾶμᾶτειά του.

Φόρτωσε λοιπόν ὁ καλὸς σου ὁ Χότζας τὸν γαϊδάρὸ του μὲ κάθε λογῆς ψιλικά, καὶ ξεκίνησε νὰ πᾶη νὰ τὰ πουλήση.

Τὸν ἤξεραν στὰ χωριά, κ' οἱ γυναῖκοὺς ἔτρεχαν, ποιά ν' ἀγοράση λίγα κουμπιά, ποιά λίγους πήχες ὕφασμα, κ' ἔτσι ὁ Χότζας ἔκανε καλὲς δουλειές.

Ἐνας ἄλλος πραγματευτὴς ὅμως ποὺ ἔκανε τὴν ἴδια δουλειά, τοῦ κακοφάνηκε τοῦ βγήκε ὁ Χότζας στὴν πιάτσα νὰ τὸν συναγωνιστῇ. Συλλογίστηκε τὶ νὰ τοῦ κάνη, καὶ πονηρὸς καθὼς ἦταν, ἔβαλε πρὸς ἓνα σχέδιο.

Τὴν ἄλλη μέρα ἦταν πανηγύρι σ' ἓνα ἐγγάλω χωριὸ ποὺ λογάριζαν νὰ πᾶν οἱ δύο τους, κ' ὁ κόσμος θάβγαине ἄ φωνίση.

Βάζει λοιπόν ὁ καλὸς σου ὁ ἔμπορος ἐρικὸς δικούς του ν' ἀγοράσουν πανὶ πὸ τὸ Χότζα, ὕστερα νὰ κόψουν κρυφὰ ἓνα μέρος, καὶ ν' ἀρχίσουν νὰ φωνάζουν ὡς ὁ Χότζας τοὺς ἔκλεβε, πῶς ὁ πῆχυσ του ἦταν μικρότερος. Ὅταν τὸσος ὅσος κατηγοροῦσε τὸν Χότζα πῶς ἦν κλέφτης, ποῖος θὰ τὸν πίστευε ἂν ὁὗτος διαμαρτύρονταν πῶς εἶναι ἄθῳος; Ἡ ρετινιά μιά φορά θὰ τοῦ ἔμενε...

Ἔτσι κ' ἔγινε. Τὴν ἄλλη μέρα χάσε ὁ κόσμος στὴν πλατεία ὅπου ὁ Χότζας κ' ὁ ἄλλος ἔμπορος πουλοῦσαν τὴν πρᾶμᾶτειά τους, πῶς ὁ πῆχυσ τοῦ Χότζα ἦταν μικρότερος κ' ὅτι ἔκλεβε τὸν κόσμο.

Ὁ Χότζας ὠστόσο κατάλαβε πῶς τοῦ ἦσαν στήσει μηχανή, καὶ πῶς ὁ αἷτιος ἦταν ὁ ἄλλος πραγματευτὴς.

Γι' αὐτὸ καὶ αποφάσισε νὰ πληρώσῃ τὴν κατεργαριά μὲ ἀκόμα μεγαλύτερη ατεργαριά.

Γυρίζει λοιπόν καὶ λέει στὸν ἄλλο ἔμπορο μπροστὰ σὲ ὅλους.

— Μωχαμέτη, πᾶρε πίσω τὸν πῆχυ ποὺ οὐ δάνεισες τὸ πρῶτ' ὅπου ἔσπασε ὁ δικός μου! Φαίνεται πῶς εἶναι μικρότερος, αἱ γι' αὐτὸ δὲν μοῦ κάνει ἔμένα, γιατί ἔν ἔχω συνθίσει νὰ κλέβω τὸν κόσμο πῶς ἐσύ!

Τὶ νὰ πῇ ὁ ἄλλος ἔμπορος; Μάζεψε τὰ βρεμμένα του κ' ἐφυγε, κ' οὕτε ἐαναφάνηκε στὰ χωριά ὅπου γυρίζε ὁ Χότζας!

Ο ΧΟΤΖΑΣ ΑΥΓΟΥΛΑΣ

Ὁ Χότζας πήγαине ταχτικά στὴν πολιτεία καὶ πουλοῦσε αὐγά.

ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ

Ο ΑΝΤΡΑΣ

ΚΙ' Η ΚΑΚΟΤΡΟΠΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Μιά φορά ἓνας ἄνθρωπος παντρεύτηκε μιά γυναῖκα ποὺ ἦταν ἐξαιρετικὰ κακὸτροπὴ κ' ὅλο ἀδικοβόλαζε τοὺς δούλους τοῦ σπιτιοῦ.

Θέλοντας λοιπόν νὰ μάθῃ ἂν ἔτσι φερνόταν καὶ στὸ πατρικὸ της, τὴν ἔστειλε γιὰ λίγο στὸ σπῖτι τοῦ πατέρα της, κ' ὅταν γύρισε τὴν ρώτησε πῶς τὴν δέχτηκαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ σπιτιοῦ.

— Οἱ βοσκοὶ κ' οἱ γελαδάρηδες μὲ στραβοκοίταζαν καὶ δὲν ἔβλεπαν τὴν ὥρα νὰ φύγω! εἶπε αὐτή.

— Ἀμ βρὲ γυναῖκα, τὴς λέει ὁ ἄντρας της, ἂν αὐτοὶ σὲ στραβοκοίταζαν ποὺ βγάζουν τὰ κοπῶδια στὴ βοσκὴ ἀπὸ τὰ χαράματα καὶ λείπουν ὅλη μέρα, τί νὰ πουν κ' οἱ δόλιχοι οἱ δικοὶ μου δούλοι ποὺ σ' ἔχουν ὅλη μέρα πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τους;

Ὁ κακὸς ἀφέντης ποτὲ δὲν ἀγαπιέται, κ' ἄδικα κατηγορεῖ τοὺς ἀνθρώπους τὸν πῶς τάχα εἶναι ἀχάριστοι.

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΚΙ' Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΠΟΥ ΒΗΚΑΝ ΣΤΟ ΚΥΝΗΓΙ

Ἐνα λιοντάρι κ' ἓνας γαϊδάρος βγήκαν συντροφικὰ κυνήγι.

Ὅταν ἔφτασαν σὲ μιά σπηλιά ποὺ μέσα ἦταν ἀγριόγιδες, τὸ λιοντάρι στάθηκε στὸ ἀνοιγμα νὰ τὶς προφυλάξῃ ὅταν θὰ ἔβγαίναν, ἐνῶ ὁ γαϊδάρος μπήκε μέσα καὶ μὲ κλωτσιές καὶ μὲ γκαρίσματα τὶς ἀνάγκασε νὰ βγοῦν.

Τὸ λιοντάρι κατάφερε νὰ πιάσῃ καὶ νὰ κατασπαράξῃ τὶς περισσότερες κ' ὁ γαϊδάρος ὅταν βγήκε καμάρωνε καὶ ρώτησε τὸ λιοντάρι ἂν κατόλαβε τὸ πόσο γενναῖα πολέμησε.

— Νὰ ξέρης, τοῦ εἶπε τὸ λιοντάρι πῶς κ' ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ σὲ φοβόμουν

Ἦρθε ὅμως ὁ Αἰγούστος, κ' οἱ κότες του πάψαν νὰ γεννοῦν, ὅπως συνήθως γίνεται τοὺς φθινοπωρινὸς μῆνες.

Περίμενε ὁ Χότζας, περίμενε, ποὺ νὰ δῇ αὐγὸ! Ὅπου στὰ τελευταῖα μάζεψε τὰ φώλια, τάβαλε μέσ' στὸ καλάθι καὶ πῆγε νὰ τὰ πουλήσῃ στὴν πολίτεια.

— Γεῖά χαρὰ Χότζα, τὰ πουλάς τ' αὐγά;

— Τὰ πουλάω.

— Τῆς ἡμέρας εἶναι;

— Τῆς ἡμέρας.

Ἀγόρασε ὁ ἄνθρωπος τ' αὐγά, πάει σπῖτι του, τὰ σπάζει γιὰ ζυμελάττα, μόνον ποὺ δὲν κελάδησε τὸ πουλὶ ποὺ εἶχαν μέσα!

Τὴν ἄλλη φορά ποὺ συνάντησε τὸν Χότζα, τοῦ φώναξε καταφουρκισμένος.

— Δὲν ντράπηκες βρὲ Χότζα νὰ μοῦ πουλήσῃς τοὺς κλουβίτες γι' αὐγά τῆς ἡμέρας;

— Κι' ὅμως τῆς ἡμέρας ἦταν ἄνθρωπ' ἐμὲ μοῦ ἀποκριθῆκε ὁ Χότζας.

— Μὰ τί λὲς τώρα Χότζα! Δὲν ξέρω

ἂν δὲν ἤξερα πῶς εἶσαι ... γαϊδάρος. Ὅσοι κοκορεύονται μπροστὰ σ' ἐκείνους ποὺ τοὺς ξέρουν καλὰ, γίνονται καὶ πολὺ φυσικά, γελοῖοι.

ΤΟ ΠΑΓΩΝΙ ΚΙ' Η ΚΑΛΙΑΚΟΥΔΑ

Μιά φορά μαζεύτηκαν ὅλα τὰ πουλιά γιὰ νὰ βγάλουν βασιλιά. Τὸ παγῶνι εἶχε λοιπὸν τὴν ἀξίωση νὰ βγάλουν αὐτὸ βασιλιά, γιατί καθὼς ἔλεγε, εἶχε τὰ πιὸ ὁμορφα φτερά ἀπ' ὅλα τὰ πετούμενα.

— Καλὰ, εἶπε τότε μιά καλιακούδα, ὅταν ὅμως θὰ μᾶς κυνηγᾷ τὸ γεράκι, ποῖος θὰ μᾶς προστατέψῃ; Τὸ παγῶνι μὲ τὰ ὁμορφα φτερά του;

Κι' ἔτσι τὰ πουλὰ διάλεξαν γιὰ βασιλιά τοὺς τὸν ἀπτό.

Τὰ ὁμορφα καὶ τὰ πλούσια ρούχα δὲν κάνουν τὸν καλὸ καὶ ἀξιο ἀρχηγό.

Ο ΤΥΦΛΟΠΟΝΤΙΚΑΣ ΚΙ' Η ΜΑΝΑ ΤΟΥ

Ἐνας τυφλοπόντικας ἔλεγε στὴ μάνα του:

— Μάνα, γιατί μᾶς λένε τυφλοπόντικες; Ἐγὼ βλέπω πολὺ καλὰ, καλύτερα μάλιστα ἀπὸ κάθε ἄλλο ζῶο.

Ἡ μάνα του γιὰ νὰ τὸν δοκιμάσῃ, τοῦ ἔδωσε τότε ἓνα κομμάτι λιθάνι καὶ τὸν ρώτησε τί εἶναι.

— Λιθαράκι! εἶπε χωρὶς δισταγμὸ ὁ τυφλοπόντικας.

— Γιέ μου! Γιέ μου! εἶπε τότε ἡ μάνα του. Δὲν φτάνει ποὺ σοῦ λέει ἡ ὅραση, παρὰ ἔχεις χάσει καὶ τὴν ὁσφρησὴ σου!

Ὅταν κανεῖς παραπενεύεται κάνει τοὺς ἄλλους πιὸ προσεχτικούς, κ' ἀποκαλύπτει πιὸ εὐκόλα καὶ τὰ πιὸ κρυφὰ του ἐλαττώματα.

ἐγὼ πῶς εἶναι τ' αὐγά τῆς ἡμέρας; — Δὲν ξέρω τί ξέρεις! ἐπέμεινε ὁ Χότζας. Πάντως τὰ αὐγά ἦταν τῆς ἡμέρας. Γεννᾶνε ποτὲ οἱ κότες τὴ νύχτα;

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

— Γκαρσόν, αὐτὸ τὸ φαί εἶναι αἰσχος. Δὲν πρόκειται νὰ τὸ φάω. Φώναξέ μου τὸν προϊστάμενόν σου.

— Δὲν ὑπάρχει λόγος κύριε. Οὔτε κι' αὐτὸς θὰ τὸ φάῃ...

***

Τρεῖς τρελλοὶ εἶναι πιασμένοι ἀπ' τὸ κλαδὶ μίας βερυκοκιάς.

Κάποια στιγμὴ ὁ ἓνας ἀφήνει τὰ χέρια του καὶ πέφτει.

— Τραυματίστηκες; τοῦ φώναξαν οἱ ἄλλοι ἀπὸ πάνω.

— Ὅχι... ὠρίμασα!

Ἔσθλη ἀπ' τὸν ΓΟΥΛΙΕΛΜΟ ΤΕΛΛΟ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ Περιποίηση τῶν ρούχων

Μὴν φυλάτε ποτὲ τὰ καλοκαιρινὰ σας ἂν δὲν τὰ πλύνετε πρῶτα καλά.

Φροντίστε νὰ εἶναι ἐντελῶς στεγνά ὅταν θὰ τὰ κρύψετε στὴν κασέλα. Ὑστερα, βγάλτε τὰ μάλλινα, χτυπήστε τα ἢ βουρτσίστε τα καλά νὰ φύγῃ ἡ ναφθαλίνη, κι' ἀφήστε τα εἰκοσιτέσσαρες ὥρες στὸν ἀέρα, νὰ φύγῃ ἡ μυρωδιά τῆς ναφθαλίνης. Τώρα πού βγάξετε τὰ χοντρά ἀντρικά παπούτσια τῶν κοριτσιῶν καὶ τῶν ἀγοριῶν, δὲν εἶναι ἀπίθανο νὰ ᾄτε πὼς ἔχουν κάπως μουχλιάσει.

Γι' αὐτό, βουρτσίστε τα πρῶτα καλά, καὶ τρίψτε τα πολὺ ἐλαφρά μ' ἓνα γυαλόχαρτο. Ἐπειτα πάρτε ἓνα φανελλένιο ἢ μάλλινο κουρελάκι, κι' ἀλείψτε τα μὲ νέφτι. Ἄν θέλετε ἄλλα βέβαια εἶναι πολυτέλεια — τ' ἀλείψετε καὶ μὲ λίγην γλυκερίνη.

Σκουριασμένοι ἄρμοι

Τώρα μὲ τὰ πρωτοβρόχια, οἱ σιδερένιοι ἄρμοι (ρεζέδες) στὰ παράθυρα καὶ οἱ στίς πόρτες, σκουριάζουν λίγο καὶ τρίζουν. Πάρτε κάποιον νὰ σας βοηθήσῃ ἀνασηκώνοντας λίγο τὴν πόρτα ἢ τὸ παράθυρο, κι' ἀλείψτε καλὰ τοὺς ρεζέδες μ' ἓνα φτερό κότας βουτηγμένο στὸ πετρέλαιο.

Πῶς φεύγει ἀπὸ τὰ χέρια ἡ μυρωδιά τῆς ψαρίλας

Ἀφοῦ καθαρίσατε ἓνα ψάρι σὰν καλὴ νοικοκυροῦλα πού πρέπει νὰ εἶστε, σαπουνίστε τὰ χέρια σας μὲ νερό καὶ σαπὺνι, κι' ὕστερα ἂν ἡ μυρωδιά τοῦ ψαριοῦ ἐπιμένει, τρίψτε τὰ μετὰ λίγα κατακάθια τοῦ καφέ, βγάλουν τὴ μυρωδιά τοῦ καφέ, καὶ ἀπὸ τὰ πιᾶτα.

Πῶς πλένονται οἱ μάλλινοι κουβέρτες

Μὲ χλιαρὸ νερό καὶ σαποῦνι. Περᾶστε τις μὲ ἄφθονο χλιαρὸ πλῶστε τις ὕστερα μὲ κρύο. Ἀσκιά.

Πῶς θὰ πλέξετε ἓνα ἀντρίκι ὁ κασκὸς

Ἐρχεται ὁ χειμῶνας μὲ τὰ κρύα. Κι' ὁ μεγάλος ἀδερφός, κι' ὁ πατέρας, μὰ κι' ὁ ἀδερφούλης, περιμένουν ἀπὸ σας ἓνα ζεστὸ κασκὸ. Πάρτε 140 δράμια μαλλὶ κοινὸ στὸ χρώμα

πού θέλετε καὶ καλτσοβελόνες Νο 2 1/2.

Πῶς πλέκονται

Βάλτε 182 πόντους στὶς 4 βελόνες. Ὑστερα ἀρχίστε νὰ πλέκετε μὲ τὴν 5ῃ βελόνα στρογγυλὰ (πλέξιμο ζέρσευ. Πάντα καλά). Κάθε δεύτερο γύρο, θὰ πλέκετε τὸν πρῶτο πόντο καὶ τὸ 920, ἀνάποδα.

Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ ἐξακολουθήσετε ἔτσι, ὡς νὰ φθάσετε τὸ 1 1/2 μέτρο, ἢ καὶ λιγώτερο. Σιδερώστε τὸ πλεχτὸ σας, καὶ τσακίστε τὸ ἐκεῖ πού ἔχετε πλέξει τὸν πόντο ἀνάποδα. Καλὸ εἶναι νάχη φάρδος τὸ κασκὸλ ὡς 25 πόντους.

Κόψτε κατόπι ἀπὸ τὸ μαλλὶ ἀρκετὲς ὀτρές 20 πόντους μακρός. Κατόπιν μ' ἓνα ἀγκεριδί πλέξτε στὶς δύο ἄκρες τοῦ κασκὸλ μιά σειρά «ἀρχιχτο» ἐνώνοντας τὸ ἓνα μέρος μὲ τὸ ἄλλο.

Ἐγίνε τώρα μιά σειρά γαϊτανάκι στὴν κάθε πλευρά. Στὸ κάθε γαϊτανάκι, θὰ μπηγετε τὸ ἀγκεριδί, καὶ θὰ παίρνετε 4 ὀτρές ἀπὸ τὸ κομμένο μαλλὶ θὰ τὶς τραβάτε, καὶ στὴ μέση αὐτῶν ἀπὸ τὶς 4 ὀτρές, θὰ κριθῶς ἀπὸ τὶς 4 ὀτρές, θὰ φτιάχνετε θηλιά. Κατόπι θὰ περάσετε τὶς 8 ἄκρες μέσα ἀπὸ τὴ θηλιά καὶ θὰ τὶς σφίξετε καλά.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ γεμίσετε ὅλα τὰ γαϊτανάκια καὶ οἱ δύο πλευρές, καὶ τὸ κασκὸλ θὰ ἔχῃ τὰ κρόσια του.

Τὰ ἱσιάζετε λίγο μὲ τὸ ψαλίδι ἂν εἶναι ἀνάγκη, κι' εἶναι ἑτοιμο.

Κάλτσες ἀνδρικές
Μαλλὶ 40 δράμια. (Γιὰ Νο 42-43. Βελόνες Νο 2.

Πῶς πλέκονται

Βάλτε στὶς 4 βελόνες 84 πόντους. Πλέξτε στρογγυλὰ στριφτὸ λάστιχο (1 καλὴ + 1 πόντο ἀνάποδα, 10 ἐκατοστά). Ἐξακολουθήστε μὲ ζέρσευ (πάντα καλὴ) πλέκοντας τὸ μέσα τοῦ γύρου.

1 πόντο ἀνάποδη, γιὰ νὰ γίνῃ ἡ ραφή τῆς κάλτσας στὸ πίσω μέρος. Πλέξτε μὲ ζέρσευ 9 ἐκατοστά. Ὑστερα πλέξτε 9 πόντους μαζὶ πρὶν ἀπὸ τὸν πόντο ἀπὸ τὴν ἀνάποδη, καὶ 2 πόντους μαζὶ ἁμέσως ὕστερα ἀπὸ τὸν πόντο ἀπὸ τὴν ἀνάποδη.

Αὐτὰ τὰ «κλεισίματα» θὰ τὰ ἐπαναλάβετε κάθε ὀχτῶ γύρους (δηλαδὴ 3 φορές).

Στὴ βελόνα σας θὰ μείνουν 76 πόντοι.

Συνεχίστε νὰ πλέκετε ἴσια ὡς νὰ ἔχετε γενικὸ μακρὸς 31 ἐκατοστά.

Σ' αὐτὸ τὸ σημείον, θὰ χωρίσετε τοὺς πόντους ἔτσι.

Θὰ πάρετε μιά μεγάλη παρὰμὰν καὶ θὰ περάσετε, 37 πόντους, πού θὰ τοὺς ἀφήσετε προσωρινά. Μὲ τοὺς ὑπόλοι-

πους 39 πόντ., θὰ πλέξετε τὴν φτέρνα, «σφηκοφωλιά» ἢ σφηκοφωλιά πλέκεται ἔτσι: Πρῶτὴ βελόνα. 1 πόντος καλὴ ἓνας πόντος χωρὶς νὰ τὸν πλέξετε, καὶ οὕτω καθεξῆς. Δεύτερη βελόνα.

Ὅλοι οἱ πόντοι ἀνάποδα.

Τρίτη βελόνα. 1 πόντος ἀπλεχτή, ἓνας πόντος καλὴ.

Τέταρτη βελόνα. Ὅλοι οἱ πόντοι ἀνάποδα. Θὰ τὴν πλέξετε λοιπὸν σφηκοφωλιά μὲ δύο βελόνες, ἐξακολουθώντας νὰ πλέκετε τὸν ἓνα πόντο τῆς ραφῆς ἀνάποδα. Πλέξτε ἔτσι 7 πόντους.

Κατόπιν θ' ἀρχίσετε νὰ κλείνετε τὴν φτέρνα πλέκοντας ζέρσευ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν πρῶτο πόντο τῆς ραφῆς, πού θὰ ἐξακολουθοῦμε νὰ τὸν πλέκωμε ἀνάποδα.

Κλείνομε δὲ ἔτσι: 22 πόντους ἀνάποδη, δύο πόντους μαζὶ. Γυρίζομε. 1 πόντο ἀπλεχτή, 5 πόντους ἀνάποδη, 2 π. μαζὶ. Γυρίζομε. 1 πόντο ἀπλεχτή, 6 πόντους καλὴ, 2 πόντους μαζὶ.

Γυρίζομε κι' ἐξακολουθοῦμε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ὡς νὰ πλεχτοῦν ὅλοι οἱ πόντοι.

Τώρα πού ἔχομε 21 πόντους στὴ φτέρνα (στὴ μιά μεριά), σηκώνομε 18 πόντους στὴν ἑξῆς βελόνα.

Περνάμε στὴ βελόνα τοὺς πόντους πού ἔχομε καὶ περιμένομε νὰ σηκώσωμε τοὺς πόντους (18) καὶ στὴν ἄλλη μεριά τῆς φτέρνας. Συνεχίζομε τὸ πλέξιμο στρογγυλὰ μὲ ζέρσευ ἐξακολουθώντας νὰ πλέκωμε τὸν 1 πόντο τῆς ραφῆς ἀνάποδη ὡς τὸ τέλος τοῦ ποδίου.

Θ' ἀρχίσωμε νὰ κλείνωμε κάθε δεύτερο γύρο 1 πόντο πρὶν καὶ μετὰ ἀπὸ τὸν ἀνάποδο γύρο τῆς ραφῆς (10 φορές)

Συνεχίζομε ἴσια ἄκόμα 11 ἐκατοστά. Ὑστερα χωρίζομε τοὺς πόντους τοῦ κάτω μέρους τοῦ ποδίου, γιὰ νὰ κάνωμε τὰ στενέματα. Ἀφοῦ δηλαδὴ χωρίσωμε τοὺς πόντους τοῦ ποδίου καὶ τοῦ ἀπάνω μέρους τοῦ ποδίου, θὰ τοὺς κλείσωμε στὸ πλάϊ πλέκοντας δύο πόντους μαζὶ, 2 πόντους καλὴ.

Θὰ συνεχίσωμε αὐτὸ τὸ πλέξιμο ὡς τὸ τέλος, ὡς τὸ ἄλλο πλάϊ, δηλαδὴ ὅπου θὰ κάνωμε τὰ ἴδια κλεισίματα.

Θὰ κλείσωμε ἔτσι στὰ δύο πλάϊνὰ μέρη κάθε δεύτερο γύρο, ὡς νὰ μείνουν στὴ βελόνα 8 πόντοι.

Ὑστερα αὐτοὺς τοὺς 8 πόντους τοὺς πλέκωμε ἓνα γύρο ἀνάποδη. Κόβωμε τὸ μαλλὶ καὶ τὸ περνάμε μέσα ἀπὸ τοὺς 8 πόντους σφίγγοντάς το. Τοὺς πόντους σφίγγοντάς το. Τοὺς πλέκωμε μὲ μιά βελόνα καὶ στερεώνωμε μὲ ἄλλη κάλτσα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Μπακαλιάρους γιὰ χνί

Κόβωμε τὸν μπακαλιάρου κομμάτια καὶ τὸν βάζωμε μερικὲς ὥρες σὲ ἀρκετὸ νερό νὰ ξαμυρίσῃ (ἂν στὸ νερό ρίξωμε καὶ μιά φουχτα ἀλάτι, ξαμυρίζει καλλίτερα).

Τὸν στραγγίζομε καὶ τὸν ξεπλύνωμε μὲ πολλὰ νερά.

Κόβωμε σὲ φιλά φιλά κομμάτια κρεμμύδια (ἡ συνηθισμένη ἀναλογία εἶναι 1 ὄκα μπακαλιάρου μιστὴ ὄκα κρεμμύδι 100 δράμ. λάδι. Φυσικὰ, μπορούμε νὰ βάλωμε καὶ λιγώτερο λάδι).

Βάζωμε τὰ κρεμμύδια μὲ τὸ λάδι σὲ μεγάλη κατσαρόλα προσθέτομε ἄφθονη ντομάτ' μπελτέ ἢ φρέσκια ψιλοκομμένη κι' αὐτὴ, καθὼς καὶ μιά δυφουχτες μαϊντανὸ χοντροκομμένο, ὀλίγο νερό, ἀνάλογο ἄλλοι καὶ πιπέρ. Ἄν ὁ μπακαλιάρους εἶναι ἔστω καὶ λίγ' ἀλμυρὸς, παραλείπομε τὸ ἄλλο.

Ρίχνωμε τὸν μπακαλιάρου σκεπάζωμε τὴν κατσαρόλα καὶ ἀφήνωμε νὰ βράσῃ σὲ σιγανὴ φωτιά ὡς νὰ τραβήξῃ ὁ μπακαλιάρους ὅλα τὰ ὑγρὰ, καὶ ἀπομείνῃ μόνο λίγη λαδερσάλτσα.

ΞΕΡΟΤΗΓΑΝΑ

Νοστιμότατος μεζές, πγίνεται στὴ στιγμή!

Ἐκατὸ δράμια ἀλεύρι, 3 ὄγὰ, ζουμί δύο λεμονιών, μκουταλιά σούπας λάδι.

Βάζωμε τὸ ἀλεύρι στὸ πλσπτήρι, ἀνοίγωμε ἓνα λάκο σὲ μέση, καὶ σπάζωμε μέσα εἰτὰ αὐγὰ. Προσθέτομε τὸ λάτὸ ζουμί τῶν λεμονιών καὶ ἀλάτι. Τὰ ζυμώνωμε καλά, κτρίβομε τὴ ζύμη 8-10 λεπτ. Τὴν πλάθωμε μὲ τὸν πλάστη γίνῃ λεπτή, τὴ κόβομε σὲ κρὰ κομμάτια μὲ τὸ μαχαί καὶ τὴ τηγανίζωμε σὲ κατλάδι.

Μποροῦμε ἂν θέλωμε, νὰ πασπαλίσωμε μὲ καρύδια σουσάμι, καὶ νὰ τὰ περιλάσωμε μὲ ζεστὸ μέλι ἢ σιρό.

Ἄλλα κι' ἔτσι ὅπως βγνουν ἀπὸ τὴ τηγάνι, εἶναι στιμώτατα.

Ἡ θεῖα ΜΑΡΙΑΝΝ

Γύρω 'απ' τόν 'Αθλητισμό

ΟΙ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΒΟΥ

Με συμμετοχή αθλητών από έξι διάφορα κράτη διεξήχθησαν στο Στάδιο «Φουάτ» της Αλεξανδρείας οι Μεσογειακοί αθλητικοί αγώνες. Στο πρόγραμμα των αγώνων συμπεριλαμβάνονταν τα αγωνίσματα στίβου, ποδοσφαίρου, μπάνκετ, πάλης, όπλομαχίας, γυναικέρ-πόλο, κωπηλασίας κλπ. Η ελληνική ομάδα στίβου κέρδισε μία θριαμβευτική νίκη πρωτεύοντας στην γενική βαθμολογία με 85 βαθμούς. Ακολούθησαν η Γιουγκοσλαβία με 33 β., η Αίγυπτος με 79 β., η Γαλλία με 77 β., η Ιταλία με 71 β., η Τουρκία με 68 β., και Σουηδία και ο Λίβανος με 1 β. Η νίκη των Ελλήνων αθλητών που συναγωνίσθηκαν με τείσμα τους συναθλητές δέκα άλλων κρατών είναι ένας σημαντικός σταθμός στην ιστορία του ελληνικού αθλητισμού. Οι αγώνες στίβου άρχισαν στις 6 Οκτωβρίου στο Στάδιο «Φουάτ», παρουσία 25.000 θεατών. Την έναρξη των αγώνων κήρυξε ο Αιγύπτιος Βασιλιάς Φαρούκ.

Μεγαλειώδης μπορεί να χαρακτηριστεί η νίκη του Πετράκη στα 100 μ. που έπεβλήθηκε των δυναμικών αντιπάλων του Φριτσόνι (Ιτ.), Μοντανάρι (Ιτ.), Πέζελς (Γιουγκ.) και Λετσεζέ (Ιτ.). Ο Ιταλός Φριτσόνι έσημειωσε 11"2. Ο θαυμασμός πρωταθλητής μας Κώστας Γιαταγάνας κέρδισε κι' αυτός μια εξαιρετική πρώτη νίκη έπειτα από σκληρό συναγωνισμό με τόν Ιταλό Φαριρόδολο Προφέτι. Ο Γιαταγάνας πέτυχε βολή 15.03 καί ο Προφέτι 15.02.

Αλλά η νίκη που χαιρετήθηκε με άπεριγράπτο ένθουσιασμό από τους Έλληνες φιλάθλους της Αιγύπτου ήταν του Κοσμά στο δεκάθλο. Ο δυναμικός αυτός πρωταθλητής μας, με μια υπεράνθρωπη προσπάθεια κατώρθωσε και πήρε την Α' βαθμολογία στο άθλημα αυτό.

Συγκινητική ύπηρξε η κούρσα των 1.500 μ. στο δεκάθλο. Μέχρι το άθλημα αυτό ο Ιταλός δεκάθλητης Βεκιοῦτι προηγείτο με 150 βαθμούς. Το αποτέλεσμα, δηλαδή, του δρόμου αυτού θα άναδείκνυε τόν τελικό νικητή.

Και οι δυο αθληταί τσακισμένοι κυριολεκτικά από την κούρσα των 9 άλλων αγωνισμάτων — ξεκίνησαν για τόν αγώνα. Ο Ιταλός προηγείτο μέχρι τα 1250 μέτρα με μια διαφορά ενός μέτρου. Στο σημείο αυτό ο Φώτης Κοσμάς με μια υπερένταση των δυνάμεών του προσπέρασε τόν Βεκιοῦτι, αϊ τερμάτισε θριαμβευτικά πρώτος. Ήταν όμως τόση η εξάντλησή του πού έπεσε λιτόθυμος ενώ όλοι οι θεαταί

και ιδιαίτερα οι όμογενείς ξεσπούσαν σε ένθουσιώδεις ζητωκραυγές.

Στο άλμα επί κοντώ ο Ρήγας Ευσταθιάδης πήδησε τόν ίδιο ύψος με τόν Γάλλο πρωταθλητή Σιγιόν (4 μ.) και κατέταξη δεύτερος.

Ατυχή για τούς αθλητές τές μας ήταν ή κούρσα του Μαραθωνίου δρόμου. Ο Ραγάζος και ο Δερβένης έδωσαν μια σκληρή μάχη με τούς αντιπάλους τους για να κερδίσουν την πρώτη θέση. Στο Μαραθώνιο πήραν μέρος 5 αθληταί. Οι δυο δικοί μας, ο Τούρκος Άχμετ Άφτάρ και οι Αιγύπτιοι Όμραν και Χαπάφ. Ο καφετέρος όμως ήλιος της έρήμου ήταν ο πιο σκληρός αντίπαλος για τούς δικούς μας αθλητές, τούς εξάντλησε και τούς ανάγκασε να χάσουν τή νίκη.

Τα αναλυτικά αποτελέσματα όλων των αγωνισμάτων έχουν ως εξής:

100 μέτρα: 1) Πετράκης (ΕΛΛΑΣ) 10"9. 2) Φριτσόνι (Ιταλία) 11"2. 3) Μοντανάρι (Ιταλία) 11"2. 400 μέτρα: 1) Ντεγκά (Γαλλία) 47"8. 2) Σίντι (Ιταλία) 47"9. 3) Σαμπόλοβιτς (Γιουγκ.) 48"6. 110 μέτ. έμποδίων: 1) Μπρισσόν (Γαλλία) 15.5. 2) Ραγάζος (ΕΛΛΑΣ) 15.8. 3) Μπατμάν (Τουρκία) 15.8. 1.000 μέτ.: 1) Μιμούν (Γαλλία) 31.07.2. 2) Μίχαλιτς (Γιουγκ.) 31.42.8. 3) Οτζάν (Τουρκία) 34.27.5. 10.000 β. άδην: 1) Ντορντόνι (Ιταλ.) 50.39.6. 2) Άποσπάρης (ΕΛ.) 54.28. 3) Βαχ. Σαχέλ (Αίγ.) 64.20. 9. Σ φ υ ρ ο β ο λ ί α: 1) Ταντία (Ιταλία) 52.33. 2) Γκουμπιγιάν (Γιουγκ.) 51.91. 3) Γκαλίν (Γιουγκ.) 50.43. Σ φ α ι ρ ο β ο λ ί α: 1) Γιαταγάνας (ΕΛΛΑΣ) 15.03. 2) Προφέτι (Ιταλία) 15.02.

3) Τουράν (Τουρκία) 14.71.

"Α λ μ α ε ί ς μ ή κ ο ς :

1) Μπράντ (Γιουγκ.) 7.28. 2)

Κηπουρός (ΕΛΛΑΣ) 6.96. 3)

Άγκνιούν (Τουρκία) 6.85.

Τ ρ ι π λ ο ῦ ν: 1) Άκιν

(Τουρκία) 14.15. 2) Σιγιόν

(Γαλλία) 14.13. 3) Σααμπάν

(Αίγ.) 14.09. Δέκα θ λ ο ν:

1) Κοσμάς (ΕΛΛΑΣ) 5.135.

2) Βεκιοῦτι (Ιταλία) 5.001.

3) Κάρντ (Αίγυπτος) 4.798.

Δ ι σ κ ο β ο λ ί α: 1) Τόζι

(Ιταλ.) 48.46. 2) Σύλλας

(ΕΛΛΑΣ) 46.07. 3) Γιαταγ

νας (ΕΛΛ.) 43.18. Δρόμος

800 μέτρ.: 1) Έλ Μαμπρούκ

(Γ.) 1.50.9. 2) Κλάρ (Γαλ

λία) 1.54.2. 3) Κοτσάκ (Τουρ.)

1.54.7. Δρόμος 5.000 μ.: 1)

Μιμούν (Γαλλία) 14.38.3.

2) Τσεράιγ (Γιουγκ.) 15.05.2.

3) Παύλοβιτς (Γιουγκ.) 15.

05.5. 400 μέτ. έμποδίων:

1) Φίλιππου (Ιταλία) 53.8.

2) Άτάρμπαῦ (Τουρκ.) 55.1.

3) Σπάντινς (Γιουγκ.) 55.4.

"Α λ μ α ε π ί κ ο ν τ ῶ :

1) Σιγιόν (Γαλλία) 4.00. 2)

Ευσταθιάδης (ΕΛΛ.) 4.00. 3)

Μπαλάφας (ΕΛΛΑΣ) 3.90.

4 X 100 μ.: 1) Ιταλία 42.4.

2) Έλλάς 43.5. 3) Γιουγκο

σλαβία 43.9.

Μ α ρ α θ ῶ ν ι ο ς: 1) Ά

ϊτάρ 3.07.25. 2) Ραγάζος

3.21.31. 3) Όμραν (Αίγυπ.)

3.24.24. 3.000 Σ τ ή π λ: 1)

Γιουράνοβιτς (Γιουγκ.) 9.36.5.

2) Σεγκεντίν (Γιουγκ.) 9.39.7.

3) Οτζάν (Τουρκ.) 9.47.9.

1.500 μέτρα: 1) Έλ Μαμ

προύκ (Γαλλία) 3.55.8. 2) Ο

νέλ (Τουρκία) 3.56.9. 3) Τσε

ράιγ (Γιουγκ.) 4.01.5. 200

μέτρα: 1) Σίντι (Ιταλία)

22"1. 2) Ντεγκά (Γαλλία)

22"1. 3) Μοντανάρι (Ιταλία)

22"1. Α κ ο ν τ ι σ μ ό ς:

1) Ντάκουβιτς (Γιουγκ.) 65.82.

2) Ζιραμάν (Τουρκία) 63.62.

3) Καλλιμάνης (ΕΛ.) 59.57.

"Α λ μ α ε ί ς ὕ ψ ο ς: 1) Νταμιτιό (Γαλλία) 2 μ. 2) Παπαγκάλο (Γαλλία) 1.90. 3) Δημητρίεβιτς (Γιουγκ.) 1.80. Σ κ υ τ α λ ο δ ρ ο μ ί α 4 X 400: 1) Γαλλία 3.19.5. 2)

Ο αλτης μας Κηπουρός, πού κατέλαβε τήν δεύτερη θέση στο μήκος, νίκησας τόν Τούρκο αντίπαλό του Άγκνιούν.

Γιουγκοσλαβία 3.23.9. 3) Τουρκία 3.25.5.

Οι βαθμοί πού κάθε αθλητής μας πέτυχε ξεχωριστά είναι οι εξής: Γιαταγάνας 10, Πετράκης 8 1/4, Κοσμάς 6, Καμπαδέλλης 5, Ευσταθιάδης 5, Κηπουρός 5, Καλλιμάνης 4, Ραγάζος 5, Παπαγεωργίου 4, Μπαλάφας 4, Δερβένης 3, Παρόδος 3, Μαυραπόστολος 2, Λιδώνης 3, Μαυραπόστολος 2, Παπαγεωργίου Π. 2, Σίλλης 1 1/4, Βεντίκος 1 1/4, Καμπακλής 1 1/4, Δεπάστας 1, Καμπακλή 1, Σύμφωνο με τήν φιλλανδική (νέα) βαθμολογία τού καλύτερου ελληνικού ρεκόρ είναι τού Πετράκη με 946 βαθμούς. Γενικά όμως τού καλύτερου ρεκόρ των Μεσογειακών αγώνων είναι τού άλματος ε ί ς ὕ ψ ο ς τού Γάλλου Νταμιτιό με 2 μέτρα με 1063 βαθμούς.

Παραθέτουμε και τὰ αναλυτικά αποτελέσματα των αγωνισμάτων τού δεκάθλου πού θρηνίσαν τόν Φώτη Κοσμάς: 11"8. Βεκιοῦτι (δ' δευτερος) 'Ιταλός πού συναγωνίστηκε σκληρά τόν πρωταθλητή μας) 12"3. Δρόμος 400 μ. Μήκος: 51"3. Βεκιοῦτι 54"3. Μήκος: 33. Κοσμάς 6 μ. 19. Βεκιοῦτι 6 μ. 60. Υψος: Κοσμάς 1 μ. 76. Βεκιοῦτι 1 μ. 76. Σφαιροβόλ: Κοσμάς 10 μ. 52. Βεκιοῦτι 11 μ. 43. Γεν. βαθμολογία: Κοσμάς 2.998. Βεκιοῦτι 2.943. Β' ΗΜΕΡΑ: Δρόμος 110 μ. μετ' έμποδίων: Κοσμάς 16"8. Βεκιοῦτι 16"4. Δρόμος 1.500 μ.: Κοσμάς 4'40"7. Βεκιοῦτι: 4'59"3. Δισκοβόλ: Κοσμάς 31 μ. 54. Βεκιοῦτι: 34 μ. 48. Άκοντι-

Οι Έθνικές ποδοσφαιρικές ομάδες πέρυσι στο γήπεδο 'Ελλάδος - Γαλλίας όπως αγωνίστηκαν τού «Παναθηναϊκού».

IBAN.

Γ. ΤΣΙΦΛΟΓΛΟ

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνατος καὶ ἡ 28^η Ὀκτωβρίου

σαν τὰ νειᾶτα ντυμένα στοὺς χα-
κὶ μετὰ τὴν εὐχὴ τῆς μάνας καὶ
τοῦ ἱερέα τὴν εὐλογία, μετὰ τὴν
προστασία τῆς Μεγαλόχαρης
νὰ τὰ φυλάξῃ στ' ἀγρία τραχώ-
νια καὶ στὶς ἀετοράχες, ποὺ ἐ-
μελλε σὲ λίγο νὰ πάρουνε φα-
λάγγι τὸν ἐχθρό...

... Ἀπόψε, τούτο τὸ κρῦο
βράδυ τῆς παραμονῆς τῆς Με-
γάλης Μέρας, τὸ γλυκὸ ἑλλη-
νικὸ τοπεῖο, τὸ τόσο γνωρίζο-
μὸ στο ὅθινο, τοῦ φάνηκε ἑξοφικά
τραχύ, ἐπιβλητικὸ ὅσο ποτὲ
ἄλλοτε. "Θελα σφίχτηκε πάνω
στὸν παπύ, κι' αἰσθάνθηκε μ'
εὐγνωμοσύνη τὸ γαλήνιο χάδι
τοῦ χερσίου τοῦ πάνω στο κεφάλι
του...

— Συλλογίζεσαι τὴν αὐ-
ριανὴν μέρα θάνο σίγουρα, εἶπε
ὁ παπούς σιγά.

Τὸ παιδί ἔκανε «ναί» μὲ τὸ κεφάλι...

Ήταν κι' ο παπούς, συλλογισμένος... Είχε κι' αυτός προσφέρει στο βωμό τῆς πατριδας τὸ ἀγόρι του — τὸν ἥρωα ποὺ ἐπέσε στὸ Ἀλβανικό, λίγο πρὶν πέρα ἀπὸ τὴν Κορυθαῖα... Ἀ! Ξαγοράζεται ἀκριβὰ ἡ ἐλευθερία... Μὲ δάκρυ καὶ μὲ αἷμα τὴν πληρώνουν οἱ λαοὶ ποὺ εἶναι γεννημένοι γιὰ νὰ ζοῦν ἐλεύθεροι...

Είναι κάποιες μέρες θάνο-
μου, που θαρρείς πως όχι μο-
νάχα ο άνθρωπος, μα κι η γη
που πάνω της ζούμε, αναθυμα-
ται... Είπε ο παπούς, 'Από-
ψε... 'Απόψε έχω κι' εγώ τη
εντύπωση όπως έσύ, πως είναι
αλλοιώτικα τα βουνά πέρα,
στον ορίζοντα... Διαφορετικές
οι ρεματιές και τα φαράγγια...
'Απόψε, ολόκληρο το Έβρο...

... οδοκλήρη ἡ Ἑλλάδα
ξανθαυμάται... Καὶ γιὰ τὴν
μὴν εἶν' ἔτσι; Αὐτὸ τὸ χῶμα τὸ
ἔχομε τόσο ποτίζει μὲ τὸ αἷμα
μας, ποὺ ἔχει πιά ζυμωθῇ μὲ
μας, ἔχομε πιά γίνει ἓνα... Εἶ-
ναι ἡ χώρα μας. Ἡ ἐλευθέρη
χώρα μας. Σπιθαμὴ μὲ σπιθα-
μὴ τὴν ἔχομε ἀπὸ χιλιάδες τώ-
ρα χρόνια ὑπερασπιστῇ, καὶ
σπιθαμὴ μὲ σπιθαμὴ τὴν ἔχο-
με ξανά κερδίζει ὅταν τὴν χά-
ναμε. Ὁ ποιητὴς, τραγούδησε
τοὺς ἥρωές μας, «τοὺς ἀθάνα-
τους ἑλληνικοὺς νεκροὺς». «Τὸ
ὄνομά τους» εἶπε «ἡ πάντε-
στές αὖρας τὴν πνοή, καὶ στὸ
ἀπαλὸ κέλευσμα τοῦ νεροῦ».
Οἱ λόγγοι καὶ τὰ δῶρα.

τὸ λογιστὸν καὶ τὴν ὁδόν, εἶνα
 γεμάτα ἀπὸ τῆς δόξης τους. Ὁ
 Οἱ σκιές τους φτερουγίζουν σ
 σκοτεινὰ ὄρη, καὶ ἡ μορφή του
 καθρεφτίζεται στὴ κάθε πηγή.
 Τὸ πῶς μικρὸ ρυάκι ὅπως κα
 τὸ πῶς τρανὸ ποτάμι αὐτῆς τῆ
 χώρας, κυλάνε καὶ σμίγουν τ
 τὸ φλόφλισμα τῶν κυμάτων στ
 θάλασσα, τὴν δόξαν τῶν Ἑλλ
 νων. Καὶ κάτω ἀπ' ὅποιον ζυ
 καὶ νὰ στενάξῃ ἡ Γῆ αὐτή, ὅν
 κει παντοτινὰ στῶς «Ἑλλ
 καὶ στὴ Δόξα»...

— Καὶ κάτω ἀπ' ὁποιο ζυ-
καὶ νὰ στενάξῃ ἡ Γῆ αὐτή, ἀ-
κει παντοτινὰ στοὺς Ἕλλη-
καὶ στὴ Δόξα... ξανάπε σι-
ὁ Θάνατος. ὦ παπού! Πόσο
ληθινὰ εἶναι τὰ λόγια αὐ-

1979 11 07 10:00 AM

... 78 ...
... 12 ...

[illegible]

Ἄχος καὶ μετὰ τὸν πόλεμον πού κυλάει ἀνάλοχτο
μέσ στοὺς σίῳνες γιὰ νὰ τὸ
προφέρουν τὰ χεῖλη τῶν τελευ-
ταίων ζωντανῶν Ἑλλήνων!

Βαρεία κληρονομιά, ίδια πάντα, που μέσα της κλείνεται ή ακατάλυτη αγάπη της έλευθερίας, ή ασυμθηκολόγητη αγάπη ενός πατρίδιου λαού, για την έλευθέρω χώρα του. Τι κι αν αλλάζει με τα χρόνια ο έχθρος, τι κι' αν παίρνη με τους καιρούς άλλο όνομα, τι κι' αν ξεκινάει άλλοτε από την 'Ανατολή Πέρσης ή 'Αραβας ή Τούρκος, κι' άλλοτε από το Βορρά, σαν Σλάβος, κι' άλλοτε από τη Δύση Φράγκος ή Ιταλός φασίστας; 'Η απάντηση του 'Ελληνα, είναι ίδια. «Όχι», απαντάει ο 'Ελληνας. Αυτό το «όχι» έφηνε ή κάθε γενιά φεύγοντας στην γενιά που έρχεται ύστερ' από κείνη, ένα «όχι» που καθώς σου είπα, έχει ζυμωθεί με την ίδια τη γή μας, και γι' αυτό είναι κάποιες μέρες — όπως ή σημερινή, όπως ή αύριανή που θα ξημερώση — που ο κάθε Έλληνας έχει την εντύπωση πως, ακόμη και τὰ φαραγγισ, κι' οί ρεματιές, και τὰ βουνά αναθυμούντα... Λες κι' δολή τούτη η γής άναρριγιά όταν θυμάται την φοβέρα της σκλαβιάς που δεν δέχεται.

...Μέρες σὰν τὴν αὐριανήν,
ξυπνοῦν οἱ Μυῆμες... Θαρρεῖς
πῶς γυρίζουν ἀόρατοι ἀνάμεσα
μας οἱ ἀθάνατοι νεκροί, ποὺ ἔ-
πασαν γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Οἱ τό-
ποι οἱ ἡρώικοι ποὺ τοὺς δόξα-
σε μιὰ μάχη — καὶ ποιά πέ-
τρα, ποῖος βράχος, ποῖο βουνό,
ποῖο ἀκρογιάλι σὲ τοῦτη τὴ
χώρα δὲν ἀνιστορεῖ μιὰ δόξα;
— ζωντανεύουν μέσα στὴν εὐ-
λαχική μας μνήμη, καὶ μὰς ζη-
τᾶν νὰ μὴν ἐλεάσωμε ποτέ...
Ἔφερε τὸν πολεμικὴν ἐκείνην ἡ μέ-
ρα, καὶ δάκρυα κ' αἶμα πολὺ.
Ἔφερε δῶμας καὶ σ' ὄλον τὸν
κόσμιον τὴν ἀπόδειξιν πῶς εἴμα-
στε οἱ ἴδιοι περὶ φάσος λαός,
ποὺ εἶναι ἑτοιμοὶ γιὰ κάθε θυ-
σίαν γιὰ τὴν ἐλευθερίαν του. Κι'
αὐτὴ τὴν περὶ φανιν, τὴν τρανὴν
ἀπόδειξιν πῶς εἴμαστε ἄξιοι

... ἀπονομιὰ καὶ
... ἡμεῖς, ἑταίροι.
... τὸν καὶ
... ἀποδοῦναι ἀπὸ τῆς
... τῆ χώρα καὶ
... καὶ ἐν
... τῇ οὐσίᾳ τοῦ
... ἀποδοῦναι
... τὸ ξενιστῆ

... πώς να μιλώ
... μια τελευ-
... Βολιά που ακο-
... με το στο-

...του σάνικε πώς
...κοιμόταν —
...όπως και όλες
...— εκεί θ' α-
...στοις διπλο-
...όρων οι γάμοι
...νατοι νεκροί όλων των αιώνων,
...θ' ἀγρυπνούσαν με τὰ μάτια
...στηλωμένα πέρα — «Εσίοι
...νά ξυπνήσουν τὸ λού μας τὴν
...ώρα τοῦ κινδύνου, γιὰ νὰ μὴν
...σέψη ποτὲ ν' ἀνίκη αὐτὴ ἡ Γῆ
...τοὺς Ἕλληνες καὶ στὴ Δόξα...
...DINA K...

61802 MAR 1964
♦
ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ ...στο

Ὁ Κωστής με τὸ πρῶτο ξυγγράμμα
χέρι, κόβει ἕνα ξερό δέντρο.
Ὁ πατέρας του, τὸν ρωτᾷ:
— Τί κάνεις αὐτοῦ Κωστή;
Κωστής: Κόβω αὐτὸ δέν-
δρο πατέρα διὰ νὰ τὸ φυτέψω
στὴν αὐλή μας.

***
Ο Μιχαλάκης, με ένα τρυ-
πάνι στο χέρι τρέχει στη βάρ-
κα του, και αρχίζει να την
τροιττά. Τι κάνεις στη βάρ-

Πατέρας: Η κα
κα Μιχαλάκη; Νά πατέρα, τρυ
Μιχαλάκης: Νά πατέρα, χύνεται
πάω τή βάρκα διά τὰ χύνεται
τὸ νερό ὅταν μπαίνει μέσα.
***

Μητέρα: Γιατί Νίκο έφαγα
τὸ μῆλο; θὰ τὸ πῶ στὸν πα-
τέρα σου καὶ θὰ σὲ τιμωρήσῃ.
Νίκος: Ὁχι μαμά! δὲν τὸν
ἔφαγα τὸ μῆλο γιατί δὲν θὰ
εἶχαμε πιά ν' ἀλέσωμε τὸ σι-
τάρι.

Κάποτε ένας τρελλός
μάσθηκε από μια κλωστή για
να πνιγεί. Ή κλωστή όμως κά-
πηκε και ο τρελλός έπεσε κά-
τω στο έδαφος. Τότε ο τρελλός
είπε άλλη φορά δεν θα το κάνω
αυτό γιατί παρά λίγο να σκο-
τωθώ σήμερα.

Τὰ ἔστειλε
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΕΤΣΙΛΑΣ
Μαθητὴς
Παιδοπόλη — Σχολὴ
Ἀγίου Ἀνδρέα Ἀττικῆς

Ἡ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ

Η ΒΡΟΧΗ έπεφτε ρα-
γδαία κι' όσο νύχτω-
νε, τόσο κι' άγρίευαν τ' ά-
στραπόβροντα. Μαύρη νύ-
χτα! Σκοτάδι πηχτό. Όρ-
μητικές κατακυλοούσαν άπ'
τις πλαγιές οι νεροσυρμές
και τὰ στενοφάραγγα γίνη-
καν καταρράχτες. Η Πίνδος
βρισκόταν στην άγρια ώρα

της, τυλιγμένη στα μαύρα σύννεφα και στις χαμηλές και
πυκνές καταχνιές. Ποῦ και ποῦ άνακατευόταν με τις βρον-
τές καμμιά έκρηξη από δλμο ή κάποιος άπόμακρος πολυ-
βολισμός.

Οι φαντάροι μας έγειραν στον καταυλισμό, έξω άπ' την
κωμόπολη Έφταχώρι, να πάρουν δυό ώρες ύπνο να ξεποστά-
σουν. Τρεις μέρες σκαρφάλωναν πολεμώντας τ' άετορράχια
της Πίνδου, τρεις νύχτες δέν έκλεισαν μάτι σ' άέναη σύγ-
κρουση με τους Ίταλούς που τους ρίχτηκαν έτοι μπαμπέ-
σικα στις άκράιες εκείνες γραμ-
μές κάποια χαραυγή. Τέτοια νύ-
χτα ακόμα και τ' άγριά θεριά
συμμαζεύονται στις μονιές τους
κι' άκούνε περίτρομα τὰ ξεφρε-
νιασμένα στοιχεία.

Είχαν στήσει από νωρίς τις
προφυλακές τους. "Αν έκανε πώς
ξεμύτιζε έχθρός θα βαρούσαν συν-
αγεργμό με τρεις τουφεκιές τη μία
πίσω άπ' την άλλη.

"Εξ άλλου είχαν άκούσει πώς ή
περίφημη μεραρχία «Τζούλια»,
που νόμιζε πώς έδω θα τους
έσπαζαν με την πρώτη επίθεση, εί-
χε τραβήξει για τή Σαμαρίνα.
Κούνια που τους κούναγε τους
φρατέλους. Δέν κάνουν μία δοκι-
μή για να πάρουν τὸ μάθημά τους;

— "Ε, Θύμιο, έδω είσαι ακόμα;
φώναξε ὁ ταγματάρχης σαν έδω-
σε προσταγή να ξεπλώσουν οι άν-
τρες.

Ο Θύμιος ήταν ὁ σύνδεσμός
του, ένα άγόρι δεκάξη χρονών
που έφερε την Πίνδο σαν τὸ σπιτάκι
τους. Είχε μόνος του προσφερθή
για να γίνει ὁδηγός του στρατού
μας σ' εκείνα τὰ μέρη. "Ηταν ὡ-
ραίο άγόρι, μ' άτίθασο βλέμμα
που όμως γινόταν γλυκό όταν κοι-
ταζε τὸν καλό του τὸν ταγμα-
τάρχη.

— Στις προσταγές σας, μουρ-
μούρισε.

— Δέν πᾶς στὸ σπιτάκι σου να
σέ δοῦν οι δικόι σου; του είπε ὁ
άξιωματικός. Δέν έχουμε άπόψε
πορεία.

— Δέν πᾶω, κύρ ταγματάρχη,
είπε με γέλιο τ' άγόρι. Φοβούμαι τ' άστροπελέκια!

— Τὸ πέτυχες, είπε ὁ ταγματάρχης με κέφι. "Εσύ δέ φο-
βάσαι τις σφαίρες που δλο βουίζουνε γύρω σου σαν τὰ με-
λίσσια και θά μου πῆς πώς φοβάσαι τους κεραυνούς; Πές
πώς δέν ξεκολλᾶς από τους φαντάρους.

— Θα μείνω κοντά σας, είπε με θάρρος ὁ Θύμιος.

— Σοῦ είπα δέ σέ χρειάζομαι άπόψε.

— Να δοῦμε τί λένε κι' οι Ίταλοί, άπάντησε τὸ παιδί.
Δέ μ' άφήνεις, κύρ ταγματάρχη μου, λέω γώ, να τους κάμω
μιά βίζιτα; Κι' αν κοιμούνται κι' αυτοί θα γυρίσω πιὸ ἡσ-
χος να τὸ ρίξω στὸν ύπνο.

— Πᾶς φιρί φιρί δηλαδή να μᾶς θάλεις σέ φασαρία. "Αντε
κοιμήσου, γιατί δέ μ' άρέσουν οι άπειθάρχητοι.

Όλάκερη μεραρχία άνηφόριζε πρὸς τὸ χωριό...

Ὁ Θύμιος χώθηκε κάτω άπ' τ' αντίσκηνο και τυλίχτηκε
με την κάπα του και με μία κουβέρτα.

Τὰ λιανοτούφεκα είχαν πάψει να κελαιθοῦν, σβύστηκαν
οι δλμοι, τὰ πολυβόλα σταμάτησαν τὸ τραγουδι τους.

Σύννεφα γκριζα κατέβηκαν πάνω στα μάτια του Θύμιου.
"Αξαφνα από γκριζα έγιναν ρόδινα κι' ύστερα μαύρισαν πά-
λι και τύλιξαν στα θολά κύματά τους τ' άγόρι. Ὁ ύπνος τὸν
σκέπασε με την ξενιασιά του. Μᾶ άξαφνα, κάποιος σά να τὸν
κούνησε μέσα στὸν ύπνο του.

— Σήκω Θύμιο!

— Ποιός είσαι; μουρμούρισε τὸ παιδί.

"Ανοιξε τὰ μάτια του κι' έστησε άνήσυχο αὐτί να γροί-
κήση. Τίποτε... Ὁ βροχή είχε πάψει. Μονάχα ὁ θόρυβος του
νεροῦ που κατέβαινε τάραξε τή γαλήνη της νύχτας. Τὸν ξα-
ναπήρε ὁ ύπνος στη νάρκη του. Πάλι τὰ ίδια:

— Μᾶ δέν άκούς; Σήκω Θύμιο. "Ελα στὸ σπίτι μου που
σέ θέλω.

— Ποιός με φωνάζει;

"Ανοίγει τὰ μάτια. Ναί κάτι πρόφτασε τώρα να δῇ. "Ενας
ίσκιος απόσβυνε άναίκρου του, σά μιά αϊθέρια
γυναίκα, ντυμένη μενεξελιά.

— Παναγία μου, Μεγαλόχαρη, είπε ὁ Θύ-
μιος.

Ναί, τότε άκούσει πὼς τοῦτες τις μέρες τή
βλέπανε τακτικά οι φαντάροι στην Πίνδο. "Αλ-
λοι με άσπρα, άλλοι με κόκκινα, άλλοι με
μαύρα. Κι' ὁ Θύμιος — μεγάλη ή χάρη της —
την αντίκρουσε άπόψε ντυμένη μενεξελιά.

Τί τὸν ήθελε; Τὸν καλοῦσε να πάη στὸ σπίτι
της. Τί παράξενα λόγια!

"Ανασηκώθηκε κι' έτριψε τὰ μάτια του. Τί-
ποτε, ὄνειρο θάταν, κι' εκείνος ὁ ίσκιος, της
φαντασίας του γέννημα. Ξανακουκουλώθηκε
στην κουβέρτα κι' άρχισε να μετᾶ ὡς τὰ έ-
κατὸ να τὸν πάρη ὁ ύπνος.

Μᾶ πόσα δέν έρχονταν να τοῦ ξεστρατίσουν
τή σκέψη άπ' την άρίθμηση.

— Ναί, ή Μεγαλόχαρη ήταν με τους "Ελλη-
νες. Σύμμαχός τους και βοηθός τους. Θυμάται
που τοῦς τὸ είπε ὁ καθηγητής τότε πούπνιξαν
τὸ καράβι μας οι φρατέλοι στην
Τήνο, τή μέρα που γιόρταζε Ὁ
κείνη.

— Μωραίνει ὁ Θεός παιδιά μου
αὐτὸν που θέλει να καταστρέψῃ!
Μ' αὐτὸ που έκαμαν οι έχθροί μας
μᾶς έδωκαν σύμμαχο τήν Ὑπέρ-
μαχο Στρατηγό, τήν Παρθένα, τή
Μεγαλόχαρη. Γιατί πρώτα σ'
εκείνη κήρυξαν τὸν πόλεμο, δου-
λιάζοντας, έξω άπ' τήν πόρτα της,
τὸ καράβι που είχε πάει να τήν
τιμῆση για τή νιορτή της.

Ναί κάτι τέτοιο θυμάται ὁ Θύ-
μιος πὼς διάβασε σ' ένα βιβλίο
παλιό. Ποῦ και πότε; Ποιός ξέ-
ρει; Εκεί, στα θρανία του Γυμνα-
σίου, λίγο προτού να τ' άδειάση
ὁ πόλεμος... Κάποιος λέει στρα-

τηγὸς θυσιάζε στους θεούς του κι' οι έχθροί, πουθραν ξαφνι-
κά, έρριξαν κάτω τὰ ιερά κι' έσβυσαν από τοῦς θωμούς τις
φωτιές.

— Εὐχαριστῶ τοῦς έχθρούς μου, είπε τότε ὁ στρατηγός,
γιατί με τήν πράξη τους μουδωκαν τοῦς θεούς για συμμάχους.

Ναί κάτι τέτοιο τοῦς είπε ὁ καθηγητής τους πὼς έγινε και
σ' αὐτὴ τήν περίσταση.

Μᾶ που τρέχει τώρα ὁ νοῦς του; Τὰ βλέφαρά του είναι
βαρειά κι' ή βροχή που σιγάνεψε, νανουρίζει ὡραία.

Κι' όμως, τὸ δράμα συνεχίζεται μόλις κλείση τὰ μάτια ὁ
Θύμιος. Ὁ θεία μορφή δέν είναι ίσκιος πιά. Πῆρε πρόσωπο,
ντύθηκε σώμα. Μοιάζει με τήν εικόνα της Μεγαλόχαρης στὸ
ξωκλήσι της Κρύας Βρύσης. Πόσες φορές δέ γονάτισε ὁ Θύ-

— Μπροστά Της, δέν άναψε τὸ καντήλι Της, δέν τῆς άνα-
τίλει τὸ χαμόγελό Της.

Καί νά Την, πού στέκεται μέ πρόσωπο σοβαρό καί τραν-
τάζει τὸ Θύμιο.

— Λίγο άκόμα καί θάνα άγνά, ψιθυρίζει στ' αὐτί του.
Πατέτια όρθός. "Ο-αι δῆς ένα όνειρο τρεῖς φορές, έχει
άκούσει νά λένε, δέν εἶναι όνειρο. Εἶναι κάποια φωνή άπ'
τούς ούρανοῦς.

"Ο Θύμιος σηκώνεται, βάζει τήν κάπα του καί κρεμά τὸ
τουφέκι στὸν ώμο. Θά πάη στὸ έκκλησιάκι τῆς Παναγίας στήν
Κρύα Βρύση. "Εκεῖ κοντά εἶναι τὰ φυλάκια. "Ίσως τὸν φω-
τίσῃ ὁ Θεός τί νά κάνει.

Άπό μακριά ξεχωρίζει τὸ καντηλάκι. "Ο ίδιος τὸ άναψε,
εἶται πήγε μέ τούς φρουρούς πού θά στήνανε τὰ προχωρη-
μένα φυλάκια γιά τὴ νύχτα.

Τσαλαβουτᾷ μέσ' τίς λασπες, άνηφορίζει πρὸς τὸ ξεκλήσι.
Σέ λίγο, θά γονάτιση καί πάλι μπροστά στήν εἰκόνα τῆς
Μεγαλόχαρης. "Ίσως βοή έκεί τήν έξήγηση τῆς παράξενης
όπτασίας πού εἶδε.

Μά, σά νά γροίκησε μουρμουρίσματα, θόρυβο πηχτὸ άπό
βήματα. Ποιοί γυρίζουν σ' έτούτα τὰ μέρη, μιά τέτοια νύχτα;
Καί γιατί κρύβουν τὰ βήματά τους;

Παραμερίζει πίσω άπ' τὰ θάμνα. Πάνω στήν ώρα. Εἶναι
έξτροι. Κάποια υπαρχισιά έτοιμάζουν. Πού πάνε; Πῶς πέ-
ρσαν τὰ φυλάκια; Θάξη γοῦστο νά βρήκανε κοιμισμένους
τούς στρατιῶτες καί νά τούς πετσόκοψαν... "Ολοφάνερο, γιατί
δέν άκούστηκαν τουφεκίες. Μά τότε; Δέ θάνα μόνο αὐτοί;
Πῶς τους θάρχονται κι' άλλοι. Γιά κοίτα; Τρεῖς τρεῖς, πέντε
πέντε, δλάκερη μεραρχία άνηφόριζε πρὸς τὸ χωριό. "Οπου
εἶναι θά πέσουν έπάνω στὸν κοιμισμένο στρατό.

Άφήνει τούς πρώτους νά προσπεράσουν κι' ύστερα χύνε-
ται πίσω τους καί σκοπεύει.

Μιά, δυό, τρεῖς τουφεκίες. Πέφτουν κάτω! "Αναστατώνεται
τὸ βουνό άπό τὸν αντίλαλο... Ναι τὸ σύνθημα δόθηκε... "Ο
ταγματάρχης πηδᾷ μονομιᾷς όρθιος, βγαίνει έξω άπ' τ' αντί-
σκηνο. "Ενας σαλπικτῆς σημαίνει συναγεμνδ μέ τὴ σάλπιγγά
του... Σέ τρία λεφτά, ὁ στρατός βρίσκεται στὸ πόδι. Περιᾷ
στὰ τουφέκια τήν ξιφολόγχη, παίρνει στὰ χέρια τους όλμους.

— Αέρα παιδιά! Μᾶς νομίσαν γιά κοιμισμένους.
"Η μάχη άρχίζει πεισματική. "Ο σαλπικτῆς άνεβαίνει στή
ράχη ενώ βουίζουν όλόγυρά του οἱ σφαῖρες. "Ολοι σάν ήλε-
κτροσμένοι ξεχνοῦν τὴ βροχή, ξεχνοῦν τούς κόπους, τὸν κίν-
δυνο.

— Προχωρεῖτε, προχωρεῖτε, προχωρεῖτε εἰτε!

Φωνάζει ἡ σάλπιγγα. Πῶς νά σταθοῦν.

"Ο Θύμιος, πού εἶχε χωθῇ μέσ' στήν έκκλησία, χτυπᾷ άπό
τὸ παράθυρο όσους τὸ βάνουν στὰ πόδια. "Ενας προφταίνει,
πρίν πέση, καί τοῦ γυρίζει τὸ βόλι. Τὸ αἷμα τρέχει άπό τὸ
χέρι τοῦ Θύμιου. "Αθάσταχτος εἶναι ὁ πόνος. Μά τὸ παιδί δέ
σαλεύει άπ' τὴ θέση του. "Ωσου ξεχωρίζει άπ' τίς φωνές
πῶς αὐτοί πού περνοῦν τώρα πιά δέν εἶναι "Ιταλοί. Εἶναι οἱ
"Ελληνες πού τούς κυνηγοῦν. Τούς νίκησαν, τούς πήραν φα-
λάγγι. "Αέρα!

Τότε άνοίγει τὴν πόρτα καί τρέχει μαζί τους, γιά τ' άγριο
κυνηγητό. Μά τὸ αἷμα, πού τρέχει άκράτητο, έξαντλεῖ τὸ παι-
δί. Οἱ φαντᾶροι τὸ βλέπουν νά πέφτη λιπόθυμο. Σταματοῦν
καί τὸ παίρνουν στήν άγκαλιά τους...

***

Τὴν άλλη μέρα, κατὰ τὸ σούρουπο, ὁ Θύμιος άνοίγει τὰ
μάτια του σ' ένα πρόχειρο χειρουργεῖο. Τοῦ έχουν δέσει τὸ
μπράτσο, τοῦ τᾶχουν κρεμάσει στὸ λαιμό. Σάν νά μὴν ύπο-
φέρη καί τόσο. "Ακούει συζήτηση δίπλα του. Θέλει νά μιλήσῃ,
μά δέν μπορεῖ. Κι' όμως, έκείνα πού λέν οἱ φαντᾶροι, άπ'
τὰ κρεβάτια τοῦ πόνου, βρίσκουν μιά τέτοια άπτήχηση στήν
καρδιά τοῦ μικροῦ, πού τοῦ φέρνουνε δάκρυα. Πῶς στερεώ-
νουν τὴν πίστη τὰ λόγια τους!

— Θά σοῦ φάνηκε, λέει ὁ ένας πῶς εἶχε χοντρή δυνατὴ
φωνή.

— Όχι, τὴν εἶδα μ' όρθάνοιχτα μάτια, τοῦ άποκρίθηκε ὁ
άλλος πού τρέμει ἡ φωνή του άπ' τὴ συγκίνηση. Πήγαινε μπρο-
στά άπό τὸ στρατό καί τὰ πέπλα τῆς άνεμίζονταν σά σημαία.
"Ενα φῶς τῆς χρυσοστεφάνωνε τὸ κεφάλι. Τὰ πόδια τῆς δέν
άγγιζαν τὴ γῆ. "Ανάερη ἦταν! Καί πότε χανόταν μέσα στὰ
σύννεφα, πότε θάμπωνε πάλι στὰ μάτια ἡ παρουσία Της μέ
τὸ φῶς άστρατῆς.

— Καί τὴ γνώρισες; Εἶπε ποιά ἦταν; πού πήγαινε; πού
μᾶς οδηγούσε;

— Δέ μιλούσε. Γύριζε μόνο τὸ πρόσωπο κατὰ μᾶς πότε
πότε, σά νά μᾶς μάλλωνε πού δέν παίρναμε τὴν όρμή τῆς.

— Καί τί φοροῦσε; ρώτησε ὁ πρώτος, κι' ὁ Θύμιος σ' αὐ-
τὴ τὴν έρώτηση κράτησε πιδ πολὺ τὴν άνάσα του.

— Κάθε τόσο άλλαζε χρώμα ἡ φορεσιά τῆς, εἶπε συγκινη-
μένος ὁ στρατιώτης πού διηγόταν. Περνοῦσε άπό τ' άσπρο
στὸ μαῦρο, μ' ὅλα τὰ ένδιάμεσα χρώματα, πού θαυμάζουμε
στὸ οὐράνιο τόξο. Σάν έπεφτε κανένas άπ' τούς δίκους μας,
έσκυβε μαυροφόρα καί τ' άγγιζε τὴν πληγὴ. Κι' ὅταν όρμοῦσε
ξανά πρὸς τὴ μάχη ντυνόταν στὸ χρώμα τῆς φλόγας. "Ολό-
λευκη όπτασία χανόταν μέσα στὰ σύννεφα, άπ' ὅπου ντυνό-
ταν ξανά στὰ μενεξελιά καί στὰ ρόδινα.

— Ποιά νᾶταν λοιπόν ἡ Οὐράνια έκείνη Παρθένα; ξανάπε
ὁ πρώτος.

— Ποιά νᾶταν; ψιθύρισε δίπλα στὸ Θύμιο ένας βαρεῖά πλη-
γωμένος.

— "Η Μεγαλόχαρη! άποκρίθηκε ὁ Θύμιος, χωρίς νά μπορῇ
νά κρατήσῃ άλλο τὴ σιωπὴ του. Τὴν εἶδα, κι' έγώ στ' όνειρό
μου. Νά, ἦταν ὄραμα, ὄχι όνειρο. "Ολοσώματη, ὅπως στήν
εἰκόνα μέ πέπλο μενεξελί, καί μέ τ' άγιοστέφανο στὸ κεφάλι.

Οἱ στρατιῶτες σταυροκοπήθηκαν καί κοιτάζαν πρὸς τὸ
μέρος τοῦ Θύμιου. Εἶχε τὰ μάτια κλειστά καί νομίσανε πῶς
παραληροῦσε. Μά τ' άγόρι συνέχισε μέσα σ' έκσταση:

— "Αν δέν ἦταν κοντά μας ἡ Χάρη Της θά μᾶς εἶχαν ξα-
φνιασει οἱ "Ιταλοί, θά μᾶς εἶχαν κυκλώσει καί κατασφάζει
μέσα στὸν ύπνο μας. Μά "Εκείνη μέ έύπνησε καί μέ κάλεσε:
«Σήκω Θύμιο, σέ λίγο θάιναι άργά...».

Πήγα τότε στὸ έκκλησιάκι τῆς Κρύας Βρύσης κι' εἶδα στὸ
δρόμο τούς "Ιταλοὺς π' άνεβαῖναν πνιχτὰ τὴν άετορράχη...
Οἱ φαντᾶροι στίς προφυλακές ἦταν κιάλας νεκροί. Ποῖος νά
δώσῃ τὸ σύνθημα; Ποῖος νά ρίξῃ τίς τρεῖς τουφεκίες;

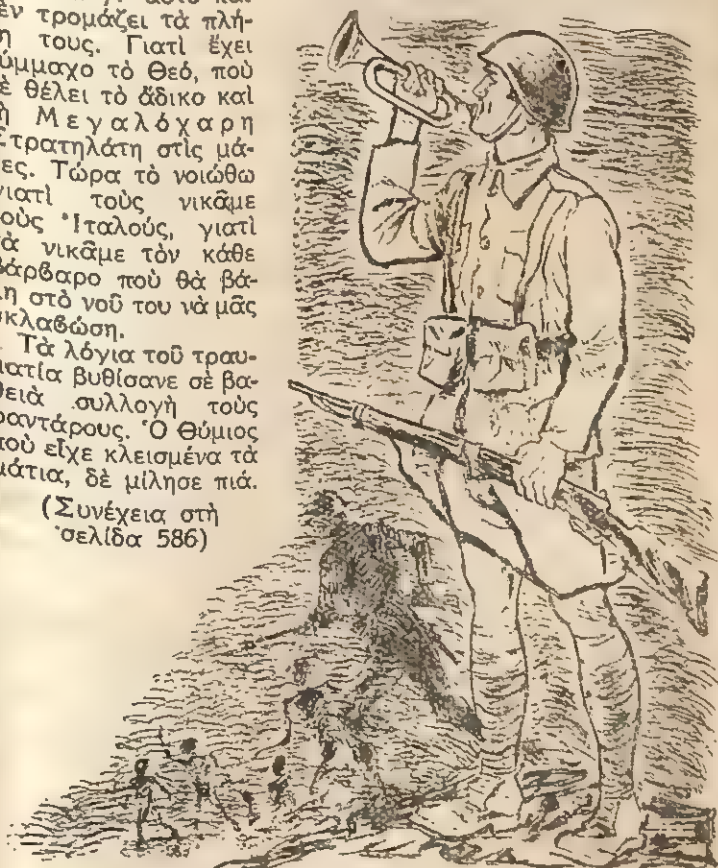
— Αὐτός ἦταν πού σήμανε τὸ συναγεμνδ, εἶπαν οἱ στρα-
τιῶτες... Κι' ὁ ταγματάρχης τὸ έχει γιά θάμα...

— Καί μὴ δέν ἦταν, εἶπε ὁ νέος μέ τὴ φωνὴ τῆς συγκινη-
μένη. Δέν τὸν άκούσατε τί μᾶς εἶπε; "Η Παναγία τὸν έύπνησε
καί τὸν κάλεσε στὸ ναό τῆς. Ναι, ἦταν "Εκείνη πού μᾶς ὡδή-
γησε χτὲς τὸ βράδυ στή Νίκη. "Ο τρόμος τῶν "Ιταλῶν ἦταν
τόσο μεγάλος πού σίγουρα θά Τὴν εἶδαν πολλοί κι' άπ' αὐ-
τούς. Πῶς νά μὴν τους συντρίψουμε άφού εἶχαμε τέτοιο "Υ-
πέρμαχο Στρατηγό!

— Όπως τότε στὰ χρόνια τοῦ Βυζαντίου, πού έκαμαν τὸ
τροπάριό Της, χαρίζοντάς Της τὰ νικητήρια, εἶπε ὁ πρώτος
φαντᾶρος πού στήν αρχὴ εἶχε δυσπιστήσει. Ναι, ἡ "Ελλάδα
σ' αὐτὸ τὸν πόλεμο, ὅπως καί τότε, έχει μαζὶ τὴν τὸ δίκιο.
"Εκείνη δέ χτύπησε, τὴν χτυπήσαν. "Εκείνη άμύνεται, πολεμᾷ
γιά τὴ λευτεριά τῆς, πού πάντα έπιβουλεύονται οἱ μεγαλύτε-
ροι. Μά γι' αὐτὸ καί
δέν τρομάζει τὰ πλή-
θη τους. Γιατί έχει
σύμμαχο τὸ Θεό, πού
δέ θέλει τὸ άδικο καί
τὴ Μεγαλόχαρη
Στρατηλάτη στίς μά-
χες. Τώρα τὸ νοιώθω
γιατί τούς νικάμε
τούς "Ιταλοὺς, γιατί
θά νικάμε τὸν κάθε
βάρβαρο πού θά βάλ-
ῃ στὸ νοῦ του νά μᾶς
σκληρώσῃ.

Τὰ λόγια τοῦ τραυ-
ματία βυθίσανε σέ βα-
θείά συλλογὴ τούς
φαντᾶρους. "Ο Θύμιος
πού εἶχε κλεισμένα τὰ
μάτια, δέ μίλησε πιά.

(Συνέχεια στή
σελίδα 586)

"Ενας σαλπικτῆς σημαίνει συναγεμνδ...

Η Σελίδα των Μικρών

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Το γράμμα της Μαρίτσας

Αγαπητά μου παιδιά,

Τόν καιρό που πολεμούσε ο δοξασμένος στρατός μας στ' Αλβανικά βουνά — πριν από δέκα έντεκα χρόνια που έσείς θάστε αγέννητα ίσως ακόμη, — τα παιδιά των σχολείων είχαν άνοιξει άλληλογραφία με τους φαντάρους: τούς έστελναν δώρα, βιβλία, πλεκτά.

Τα γράμματά τους, τὰ πιὸ ωραία τὰ διάβαζαν κι' απ' τὰ ραδιοφωνα νὰ τ' ἀκούση ὁ κόσμος κι' ὅλοι οἱ ἀκρίτες πού πολεμοῦσαν στὰ σύνορα. Ἐχω κρυμμένο ἀπὸ κείνο τὸν καιρὸ ἕνα ὁμορφο γράμμα. Τώραφει ἡ Μαρίτσα, ἕνα μικρὸ κοριτσάκι ὡς δέκα χρονῶν. Θέλετε νὰ τ' ἀκούσετε; Σὰς τὸ ἀντιγράφω ἐδῶ.

«Αγαπητὲ στρατιώτῃ πού πολεμᾷς στὸ μέτωπο.

Δὲ μὲ ξέρεις κι' οὔτε ἐγὼ ξέρω τ' ὄνο-

μά σου. Μὰ δὲν πειράζει. Μοῦ φτάνει πὼς πολεμᾷς γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας. Σὲ φαντάζομαι γίγαντα σὰν τὸν Ἡρακλῆ πούχω μάθει στὴν ἱστορία. Νὰ στέκεσαι μὲ τὰ πόδια ἀνοιχτά στὰ βουνὰ τῆς Ἠπείρου, νὰ κλείνης μὲ τὸ κορμὶ σου τὸ πέρασμα τοῦ ἐχθροῦ.

Σοῦ στέλνω αὐτὴ τὴ φανέλλα πού ἔπλεξα μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χεράκια. Στὴν ἀρχὴ δυσκολεύτηκα κι' οἱ βελόνες ἔφευγαν ἀπ' τὰ δάχτυλά μου. Μὰ λίγο λίγο, συνηθίσα. Τὸ πλεκτό μου θὰ σὲ φυλάξῃ ἀπὸ τὸ κρύο. Ὅλοι στὸ σπίτι δουλεύουμε γιὰ σὰς. Ἀκόμα κι' ὁ παπούλης πού πέρασε τὰ ὄγδοντα. Αὐτὸς τυλίγει τὸ μαλλὶ τῆς γιαιτιάς, πού μὲ τὰ γυαλάκια τῆς ὀλο πλέκει.

Ἐδῶ στὸ σπίτι ἔχουμε ζέστη. Καθισμένοι κοντὰ στὸ τζάκι, σὰς συλλογιόμαστε ὅλη τὴν ὥρα, καλοὶ στρατιώτες, πού πολεμᾷτε, μέσα στὰ χιόνια, μακριὰ ἀπ' τὰ σπίτια σας καὶ κρυώνετε.

Γι' αὐτὸ ἔπλεξα γιὰ σένα αὐτὴ τὴ φα-

νέλλα. Εἶμαι μικρὴ καὶ δὲ μπορῶ τίποτα ἄλλο νὰ κάμω.

Ἄν δῆς καὶ τὸν ἀδερφὸ μου, πού εἶναι κι' αὐτὸς στὸ μέτωπο, πὲς του χαιρετίσματα καὶ πὼς ἡ Μαρίτσα, ἡ ἀδερφοῦλα του, εἶναι πέρηφανη γιὰτὶ πολεμᾷ γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Μ' ἀγάπη
ΜΑΡΙΤΣΑ

Δὲν εἶναι πολὺ συγκινητικὸ τὸ ἀπλὸ αὐτὸ γραμματάκι, παιδιά μου; Ἡ Μαρίτσα εἶναι ἀνηψιά μου κι' εἶναι πιά τώρα μιὰ εἰκοσάχρονη κοπελλίτσα. Ὅμως πάντα θυμᾶται τὰ δοξασμένα ἐκεῖνα νύκτια, πού ἔναφε γράμματα στοὺς Ἀκρίτες τῆς Πίνου. Κι' ἀκόμα τάχει σ' ἕνα κουτάκι αὐτὸ πού τῆς ἔστελναν ἀπ' τὸ μέτωπο τὰ διαρωκὰ παλληκάρια. Καμμιά φορὰ τὰ διαβάσουμε καὶ ξεναθυμόμαστε τὶς νεγλές ἐκεῖνες μέρες πού κάποτε θὰ τὶ μαθαίνετε ἐσεῖς στὴν ἱστορία.

Μ' ἀγάπη
Η ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Ἡ ἀκίμητη ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ

Μιά φορὰ κι' εἶα καιρὸ ζοῦσε κάποιος βασιλεῆς ποῦχε μιὰ κόρη, μιὰ βασίλοπούλα, ὁμορφὴ σὰν τὸ κρῦο νερό.

Κι' ὅλοι μέσα στὸ βασιλεῖό του λότρευαν τὸν βασιλεῆ καὶ τὴν κόρη του καὶ τοὺς μακρίζαν γιὰ τὴν εὐτυχία πού εἶχαν. Οὔτε ὁ βασιλεῆς ὅμως, οὔτε ἡ βασίλοπούλα ἦταν εὐτυχισμένοι γιὰτὶ μιὰ κακιὰ μοῖρα εἶχε ὀρίσει, σὰν γίνῃ ἡ βασίλοπούλα εἰκοσι χρονῶν νὰ πάψῃ νὰ μιλάῃ καὶ νὰ ἔσναγίνῃ καλὰ μόνον ὅταν πιῇ «ἀνθρώπινο νερό, ἄλεσμένο στὴν μυλόπετρα». Κι' ἡ βασίλοπούλα κάθε μέρα μενᾶλωνε καὶ κανεὶς δὲν ἤξερε νὰ ξεδιαλύνη τὰ λόγια τῆς κακιᾶς «Μοίρας».

Ἐτοὶ ἔφτασε κι' ἡ στιγμὴ, πού ἡ ὁμορφὴ κόρη τοῦ βασιλεῆ πάτησε στὰ εἰκοσι χρόνια κι' ἀπὸ τότε ἔκλεισε τὸ στόμα της γιὰ νὰ μὴν τὸ ξε-νανοίξῃ.

Οἱ μεγαλύτεροι σοφοὶ τοῦ κόσμου ἦρθαν ἀπ' τὰ πέρατα τῆς γῆς γιὰ νὰ κάνουν καλὰ τὴν βασίλοπούλα. Ὅλα τὰ γιαιτρικά τους, ὅμως, πῆγαν ἄδικα. Ἡ βασίλοπούλα ἔμενε βουβὴ καὶ κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ ξεδιαλύνη τὰ λόγια τῆς κακιᾶς μοίρας.

Κι' ὁ βασιλεῆς ἔβγαλε τελᾶλη κι' ἔταξε:

— Ὅποιος κάνει τὴν κόρη μου νὰ μιλήσῃ, θὰ τὴν πάρῃ γυναῖκα του.

Τὰ πιὸ γενναῖα παλληκάρια τῆς χώρας ἔτρεξαν στὸ κάλεσμά του, μὰ οἱ κόποι τοὺς πῆγαν χαμένοι κι' ἡ βασίλοπούλα ἔμενε πάντα βουβὴ.

Μιά μέρα, μαζὶ μὲ τ' ἄλλα παλληκάρια ἔφτασε στὸ παλάτι κι' ἕνας

φτωχὸς βοσκός. Οἱ φρουροὶ θέλησαν νὰ τὸν διώξουν μὰ ὁ βοσκὸς ἐπέμενε νὰ μῇ μέσα κι' ὁ βασιλεῆς πού ἄκουσε τὶς φωνές του διάταξε νὰ τὸν ἀφίσουν νὰ περάσῃ.

Σὰν ἔφτασε ὁ βοσκὸς μπροστὰ στὸν βασιλεῆ, ἔπεσε καὶ προσκύνῃ-σε καὶ εἶπε:

— Βασιλεῆ μου, Πολυχρονεμένε, θὰ μοῦ δώσῃς τὴν κόρη σου γυναῖκα, ἂν τὴν γιαιτρέψω; Εἶμαι ἕνας ταπεινὸς βοσκός, ἀλλὰ ἡ καρδιά μου εἶναι πιὸ τίμια ἀπ' τοῦ καθενός.

— Εἶναι τόσο δύσκολο αὐτό, πού θέλεις νὰ ἐπιχειρήσῃς, τοῦ ἀπάντησε ὁ βασιλεῆς. Ἐδῶ τόσοι καὶ τόσοι σοφοί, τόσοι καὶ τόσοι ἀρχοῖτες δοκίμασαν καὶ ἀπέτυχαν. Τί θὰ μπορέσῃς νὰ κάμῃς ἐοῦ;

— Ἄσε με, βασιλεῆ μου, νὰ δοκιμάσω. Ὁ Θεὸς βοηθεῖ τοὺς θαρρετούς.

Κι' ὁ βασιλεῆς τοῦδωσε τὴν εὐχή του κι' ὁ ταπεινὸς βοσκὸς ξεκίνησε νὰ βρῇ «τ' ἀνθρώπινο νερό, τὸ ἄλεσμένο σὲ μυλόπετρα».

Δρόμο παίρνει δρόμο ἀφίνει φθάνει σ' ἕνα δάσος κι' ἐκεῖ βλέπει μιὰ ἀλεπού πιασμένη μέσα σὲ μιὰ παγίδα.

Ὁ καλὸς βοσκὸς λυπήθηκε τὴν ἀλεπού, ἀνοίγει τὴν παγίδα καὶ τὴν ἀφίσε ἐλεύθερη.

— Σ' εὐχαριστῶ, καλὲ μου ἀνθρώπε, εἶπε τότε ἡ ἀλεπού.

Ξέρω τί ζητᾷς καὶ θὰ σὲ βοηθήσω. Μόλις περάσῃς τὸ δάσος θὰ δῆς ἕνα φῶς. Τράβηξε ἐκεῖ καὶ ζήτησε νὰ σοῦ δώσουν φαί.

Κι' ἡ ἀλεπού μόλις εἶπε αὐτά, ἔτρεξε καὶ κρύφτηκε στὸ δάσος.

Ξεκινᾷ, λοιπόν, ὁ βοσκὸς μας κι' ἀφοῦ περπάτησε ὧρες ὀλόκληρες βλεπεί μακριὰ ἕνα φῶς μέσα στὸ σκοτάδι. Μιά καὶ δυὰ τοαβὰ γιὰ κεί καὶ χτυπᾷ τὴν πόρτα τῆς μικρῆς καλύβας πού ἦταν μπροστὰ του.

— Ποιὸς ἦρθε νὰ φάῃ τὸ φαί μου;

ἀκούει μιὰν ἄγρια φωνή.

— Εἶμαι ἕνας διαβάτης ποῦχασε τὸν δρόμο του, ἀπαντᾷ χωρὶς νὰ δειλιάσῃ ὁ βοσκός.

Ἐχω ὄρες νὰ βάλω μπουκιά στὸ στόμα μου. Δὸς μου κάτι νὰ φάω...

Ἡ πόρτα τῆς καλύβας ἀνοίγει ἀμέσως κι' ἕνας δράκος παρουσιάζε-ται.

— Θὲς νὰ φᾶς; ρωτᾷ μὲ τὴν ἄγρια φωνή του. Θὰ σοῦ δώσω νὰ φᾶς μὰ θὰ μοῦ δουλέψῃς.

Ὁ βοσκὸς μας δέχτηκε τὴν σύμ-σουπα πού τοῦ ἔδωσε ὁ δράκος κι' ἔπειτα ἔπεσε καὶ κοιμήθηκε.

Τὴν ἄλλη μέρα, ξύπνησε μ' ἕνα σκούνημα:

— Σήκω, εἶναι ὥρα γιὰ δουλειά.

Ὁ βοσκὸς μας πετάχτηκε ἀπ' τὸ κρεβάτι του κι, ἀκολουθεῖ τὸν δράκο, πού τὸν ὠδήγησε σ' ἕνα ψήλωμα πού ἦταν στιβαγμένο μ' ἀτέλειωτα σακκιά κριθάρι.

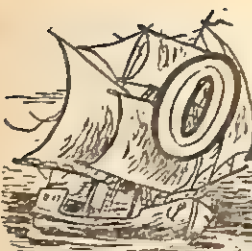
Δυὸ μεγάλες πέτρες βρισκόντου-σαν λίγο πιὸ πέρα.

— Σ' αὐτὲς τὶς πέτρες θ' ἀλέσῃς τὸ κριθάρι, διάταξε ὁ δράκος. Καὶ σὰν τὸ τελειώσῃς ἔλα μόνος σου στὸ σπίτι γιὰ νὰ βρῇς φαί.

Μὲ μεγάλο κόπο ὁ βοσκὸς μας σή- (Συνέχεια στὴ σελίδα 581)

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

— Είναι μύγα! Έκανε θριαμβευτικά ο Βενέδικτος.

— Μύγα... πρόφερε με απογοήτευση ο Ντίκ.

— Φίλε μου, μιλάς έτσι, γιατί δεν ξέρεις. Αυτή η μύγα δεν είναι κοινή μύγα... Είναι μύγα «ταέ - ταέ», ή φοβερή μύγα, που ρημάζει τα κοπάδια, και που πρώτη φορά, άκουσε! Πρώτη! Βρίσκεται στη Νότιο Αμερική!

Ο μικρός πλοίαρχος έσβυσε το φανάρι του κι έπεσε να κοιμηθεί.

Ο ύπνος όμως δεν τον πήρε παρά βράδυ, κοντά να χαράζει. Τόσο οι άνησυχίες του ήταν μεγάλες.

Και δεν είχε τολμήσει να ρωτήσει τον ξάδερφο Βενέδικτο σε ποιο μέρος του κόσμου βρίσκεται εκείνη η μύγα.

Η ΦΟΒΕΡΗ ΜΥΓΑ

Ήταν πιά καιρός να φτάσουν...

Η κυρία Ουέλντον που την βασάνιζε κληρά ή αρρώστια του Τζάκ, κυριολεκτικά δεν μπορούσε πιά να κρατηθεί στα πόδια της. Όσο για τον Τζάκ, γεμμένος στην αγκαλιά της μητέρας του με το πρόσωπο αναφοκοκκινισμένο από τον πυρετό, είχε γίνει πιά η σκιά του παλιού εαυτού του.

«Αχ ναί! Ήταν πιά καιρός να φτάσουν.

Το βράδυ της ημέρας που ξημέρωσε — ήταν 18 του Απριλίου — θα κοιμόνταν στο αγρόκτημα του Σάν Φελίτσε. Έτσι την βεβαίωσε ο Χάρης.

Όστόσο ο μικρός πλοίαρχος παρατήρησε πως όσο πλησίαζαν στο αγρόκτημα, τόσο ο Χάρης φτινόταν άνησυχος και συλλογισμένος. Θάλεγε κανείς πως άποφευγε να τους κοιτάξει κατάματα.

Όμως τί συμφέρον είχε ο Χάρης να τους γελάσει;

Τί συμφέρον είχε να τους κάνει να διαβούν εκείνο το άτελειωτο τροπικό δάσος; Νά σε τί δεν θα μπορούσε ν' απαντήσει ο Ντίκ.

«Όσο για τον Αμερικανό, δεν ήταν δυνατόν παρά να αισθάνεται την αντιπάθεια του εναντίον γι' αυτόν ο νέος.

Αίγλη ώρα αφού ξεκίνησαν, εκείνο το τελευταίο πρωί, ο Δίγκος άρχισε να δείχνει ανησυχία.

Με τη μύτη κολλημένη στο χώμα σά ν' ακολουθούσε κάποια ίχνη, προχωρούσε γυρίζοντας, άγριεμένος, με το τρίχωμα ρυθίο και τα μάτια θαλά.

Κάθε τόσο γαύγιζε, μα τό γαύγισμά του ήταν θάλεγε κανείς γεμάτο απέλπισια, ή θυμό...

Όστόσο όσο προχωρούσαν, ο θυμός κυριαρχούσε, ώσπου στο τέλος έγινε αληθινή μανία.

Ο σκύλος έκανε όπως όταν αισθανόταν κοντά τον Νεγκόρο. Όλοι το παρατήρησαν, κι' ο γέρο Τόμ είπε:

— Δεν σάς φαίνεται παράξενο τό φέριμο του σκύλου, κύριε Ντίκ; Θάλεγε κανείς πως νιώθει ότι κάποιος είναι κοντά.

— Ο Νεγκόρο!... Αυτόν δεν συλλογίστηκες Τόμ;

— Μάλιστα, κύριε Ντίκ. Νά σάς πω την αλήθεια, ο νους μου πήγε άμέσως στον Νεγκόρο. Δεν είναι άλλωστε άπίθανο να τας πήρε από πίσω...

— Και μπορεί να βρίσκεται κάπου εδώ κοντά!

— Ναί, αλλά για ποιά λόγο κύριε Ντίκ;

Ποιάς θα τον έμπόδιζε να έρθη μαζί μας αν ήθελε;

— Πού να ξέρω Τόμ τί είχε στο μυαλό του ο Νεγκόρο; Πάντως ή δεν ξέρει διόλου τον τόπο όπόταν έχει συμφέρον να μη μάς χάσει από τα μάτια του, ή...

— Η;... Έκανε ο Τόμ, που κοίταζε με ανησυχία τον μικρό πλοίαρχο.

— Η τον ξέρει πολύ καλά. Και τότε...

— Μα πως είναι δυνατόν να ξέρη αυτόν τον τόπο; Δεν έχει έρθει ποτέ του!

— Και πού ξέρομε έμεις πού έχει πάει και πού δεν έχει πάει ο Νεγκόρο;

— Όπως και νάναι τό σκυλί κάνει σαν να τον αισθάνεται κοντά, κύριε Ντίκ.

Ο μικρός πλοίαρχος σφύριξε στο σκυλί να πλησιάσει.

Κι' όταν ο Δίγκος ήρθε κοντά, άρχισε να φωνάζει.

— Νεγκόρο! Νεγκόρο!

Ο Δίγκος άρχισε να γαυγίζει μανιασμένα, και χάθηκε σε κάτι θάμνους, λές κι' ήθελε στ' αλήθεια να κυνηγήσει τον Νεγκόρο.

Ο Χάρης είχε παρακολουθήσει αυτήν την τελευταία σκηνή.

— Τί γυρεύετε τού Δίγκου; είπε.

— Ω, τίποτε κύριε Χάρης! Έκανε ο Ντίκ. Τού ζητάμε νέα για εκείνον τον σύντροφό μας, πού σάς έλεγα και πού χάθηκε ύστερ από τό ναυάγιο.

— Α! είπε ο Χάρης. Έκείνον τον Πορτογάλο τον Νεγκόρο;

— Είναι μύγα ταέ - ταέ...

— Μάλιστα! είπε ο Τόμ. Από τα γαυγίσματα και τό θυμό του Δίγκου, θάλεγε κανείς πως ο Νεγκόρο βρίσκεται κάπου εδώ κοντά.

— Και πως μπορείς να φτάσει ως εδώ; Δεν ξέρει τον τόπο.

— Ίσως να τον ξέρη και να μη μάς τό είχε, είπε ο Ντίκ.

— Ίσως και να μάς ακολούθησε.

— Πολύ περίεργο! είπε ο Χάρης. Άν όμως θέλετε, μπορούμε να ψάξουμε στους θάμνους. Μπορεί ο δυστυχής να έχει ανάγκη από βοήθεια.

— Όχι, κύριε Χάρης, είπε ο Δόκιμος.

Ο Νεγκόρο δεν είναι από τους ανθρώπους πού δεν μπορούν να τό καταφέρουν μόνοι τους. Αφού ως τό τώρα τό κατάφερε χωρίς έμάς, δεν υπάρχει κανένας λόγος να τον ξαναφέρωμε στη συντροφιά μας.

— Όπως θέλετε! είπε ο Χάρης.

— Έλα Δίγκο! Σώπα! φώναξε ο Ντίκ. Τό σκυλί σφύριξε για τελευταία φορά, και ύστερα, έσώπασε.

Ο Ντίκ Σάντ όμως έκανε και μία δεύτερη παρατήρηση. Όπως έλεγε ο Χάρης, τό αγρόκτημα ήταν κοντά.

Τό αλογο όμως, που είχε ξεθεωθεί στην πορεία, δεν έδειχνε καμμία χαρά, καμμία άνευπομονησία, όπως κάνουν πάντα τ' άλλα σ' όλα τα μέρη του κόσμου όταν αισθάνονται κοντά τό στάβλο τους.

Τό αλογο όμως του Χάρης έδειχνε την ίδια απάθεια όπως είπαμε, πού έδειχνε και τίς άλλες μέρες.

Η κυρία Ουέλντον πάλι, άρχισε να είναι ανήσυχη και για κάποιον άλλο λόγο: να είναι κοντά σ' ένα τόσο μεγάλο αγρόκτημα, και να μη συναντήσουν ούτε έναν υπηρέτη, ούτε ένα καν δείγμα πως από κεί διάβηκαν άνθρωποι!

Τό δάσος μάλιστα σ' εκείνη τη μεριά ήταν σωστή ζούγκλα. Όστόσο κατά τίς την άπορία, έφτασαν σ' ένα μέρος όπου φαινόταν πως είχαν διαβή πρόσφατα πολύ μεγάλα ζώα.

Όστόσο τέτοια ίχνη μόνον οι έλέφαντες αφήνουν, και στην Νότιο Αμερική δεν υπάρχουν διόλου έλέφαντες.

Ο Ντίκ Σάντ όμως, ούτε καν ρώτησε τον Χάρη αυτήν την φορά.

Για ποιά λόγο; Ο Αμερικανός θα είχε μία απάντηση έτοιμη, πού όμως δεν θα ικανοποιούσε τον Ντίκ, ούτε θα του έδινε την άπορία. Τί να περιμένει κανείς να τούς ναν άνθρωπο, πού προσπάθησε να τούς πείσει πως οι καμηλοπαρδάλεις πού είδαν όλοι ήταν στρουθοκάμηλοι;

Ο Ντίκ Σάντ είχε πιά σχηματισμένη γνώμη. Ο Χάρης ήταν προδοτής. Και δεν περίμενε παρά την εύκαιρία να τον ξεμασκάρωσε.

Ποιάς όμως ήταν ο κρυφός σκοπός του Χάρη; Ποιά είναι τό μυστικό του; Τί να περίμενε άραγε από τούς ναυαγούς του «Προσκυνητή»; Γιατί τούς τράβηξε στην καρδιά εκείνου του δάσους;

Ο Ντίκ Σάντ, λύγιζε κάτω από τό βάρος της εϋθύνης. Γιατί αισθανόταν πως αυτός ήταν υπεύθυνος για την κυρία Ουέλντον και τον μικρό Τζάκ, για την γριά Νάν και τούς καλούς νεγρούς.

Αυτός μόνον μπορούσε να τούς σώσει. Αυτός όμως καθώς ήταν, ποιά ήταν ή δύναμή του στη στεριά; Στον «Προσκυνητή» ήταν ο πλοίαρχος. Και να πού έφτασε ο καιρός να γίνη καπετάνιος και στη στεριά!

Όστόσο δεν ήθελε ν' αναστατώσει πριν της ώρας τη δυστυχισμένη μητέρα, και γι' αυτό δεν είπε τίποτε.

Δεν είπε τίποτε, ακόμη κι' όταν έμερικά ζώα να παλαβούσανε σ' ένα μεγάλο βάλτο, κι' όλοι άρχισαν να φωνάζουν:

— Ίπποπόταμοι! Ίπποπόταμοι!

— Ίπποπόταμοι στη Νότιο Αμερική; Ήταν πρωτακουστό!

Ναί, ήταν πράγματι ίπποπόταμοι, αυτά τα παχύδερμα με τό τεράστια κεφάλια και με τό τεράστια στόματα, πού είναι όπλισμένα με δόντια φοβερά.

Αυτά τα άσχημα, βαρειά ζώα, πού ώστόσο ποτέ δεν ρίχνονται στον άνθρωπο αν δεν τό πειράξει. Αλλά για φαντασθήτε!

Ίπποπόταμους στην Αμερική! Έξακολουθούσαν να περπατάνε δλόκληρη την ημέρα.

Ήταν όμως όλοι άκεφοι και κατάκοποι, και πιά πολύ άπ' όλους ή κυρία Ουέλντον, πού ήταν πολύ ανήσυχη για τό αγοράκι της.

Κατά τό βράδυ, ο γέρο Τόμ βρήκε ένα πολύ παράξενο εύρημα: ήταν ένα στριφτό μεγάλο μαχαίρι σαν δρεπάνι, με λαβή από κόκκαλο.

Τρέμοντας πήγε και τόδειξε κρυφά τού Ντίκ.

— Κύριε Ντίκ... ψιθύρισε. Κύριε Ντίκ... Αυτό τό μαχαίρι.

— Σούτ... τον έκοψε ο Ντίκ. Μή λές τίποτε γέρο Τόμ. Μήν πής τίποτε σέ κανέναν. Κρύφτο αυτό τό μαχαίρι καί σάπασε!

Ο μικρός πλοίαρχος, πλησίασε τόν Χάρις.

— Είναι κοντά τό αγρόκτημά σας; ρώτησε λιγάκι άπότομα.

— Πρέπει νά πλησιάσουμε. "Οπου νά ναι θά φανή...

— Δέν τό βλέπω κύριε Χάρις.

— Τί νά σας πώ. Λέτε νάχασα τό δρόμο;

— Αυτό πρέπει νά τό ξέρετε σεις, όχι εγώ.

— Κάνετε λίγη ύπομονή. Φτάσαμε.

— Κάναμε άρκετή ύπομονή.

— Ίσως θάταν καλύτερα νά πήγαινα εγώ μπροστά, είπε ο Χάρις.

— Όχι κύριε Χάρις, είπε ο νέος κοιτάζοντας κατάματα τόν 'Αμερικανό. Προτιμώ νά μήν χωριστούμε.

— Όπως θέλετε. Μά θά είναι δύσκολο νά βρώ τόν δρόμο όταν νυχτώσ.

— Τότε θά στρατοπεδεύσουμε άκόμη μιά νύχτα στο ύπαιθρο. Δέν πειράζει δά καί τόσο!

— Πολύ καλή ιδέα!

Έκείνη τήν στιγμή ο Δίγκος άρχισε πάλι νά γαιγίξει μέ μανία.

— "Ελα Δίγκα! "Ησυχά! πρόσταξε ο Ντίκ. Ξέρεις πώς δέν είναι κανείς εδώ κοντά. Πώς βρισκόμαστε στην έρημο!

Σταμάτησαν, κι' ο Ντίκ μέ τόν γέρο Τόμ άρχισαν νά ψάχνουν γιά νά βρουν τήν καλύτερη θέση γιά νά περάσουν τήν νύχτα.

Ξαφνικά ο γέρο Τόμ πού είχε χαθή μέσα δειχνε ο Τόμ, καί τό αίμα του πάγωσε στις φλέβες του.

— Κύριε Ντίκ! Κύριε Ντίκ! Για έλάτε δώ μιά στιγμή!

Ο μικρός πλοίαρχος πλησίασε.

— Τί είναι Τόμ; Τί είδες πάλι; Εδώ... Εκεί... ψιθύρισε ο νέγρος πού είχε γίνει...

Ντίκ. Αυτά πράσινα. Κοιτάξε κύριε Φουρκάλες... Κι' αίματα χάμω... Καί τίς στήγιο. Ο Ντίκ έκείνο τό σπασμένο μαδειχνε ο Τόμ, καί τό αίμα έφυγε άπό τό πρόσωπό του.

— Κύριε Ντίκ... Θυμάμαι... "Ολα μου ξαναρχονται στο νού. Βογγούσε πλάι του ο γέρο Τόμ...

— Πάψε Τόμ. Θυμάμαι... Πάψε. Μή λές τίποτε!

— Κύριε Ντίκ. "Εχω ξαναδ ή αυτό τό γυριστό μαχαίρι. Κι' αυτά τά μαστίγια.

— Όλα τίς άλυσίδες. Καί τίς φουρκάλες. "Ολα τά έχω ξαναδ ή. Τά θυμάμαι σάν σέ έφιάλτη.

Οι άναμνήσεις της παιδικής του ηλικίας, οι φριχτές άναμνήσεις της πρώτης του σκλαβιάς, έυπνούνταν μιά μιά...

— Για τήν κυρία Ουέλντον. Για τόν μικρό Τζάκ. Για τούς άλλους σου συντρόφους, Τόμ σ' έξορκίζει νά πάψης, είπε ο Ντίκ. Άύριο πού θά είναι μέρα, θά δούμε τί θά κάνουμε!

Εύτυχώς κανείς δέν είχε άντιληφθή τίποτε.

Ο Ντίκ μέ τόν Τόμ γύρισαν στο έξω-φωτό όπου οί άλλοι, ετοίμαζαν γιά νά περάσουν τή νύχτα κι' όπου ή γριά Νάν μαγειρεύε τό δείπνο.

— Εφαγαν όλοι σιωπηλοί, κι' έπεσαν νά κοιμηθούν άμέσως.

Ξαφνικά — θά ήταν περασμένα μεσά-νυχτα — ένα φοβερό βρουχητό τάραξε τήν ησυχία της νύχτας. Ο Ντίκ κι' ο νέγρος βρέθηκαν μονομιάς έρθιοι μέ τό όπλο στο χέρι.

— Λιοντάρι! Είναι λιοντάρι! φώναξε ο γέρο Τόμ.

Είχε άναγνωρίσει τό βρουχητό πού τό-σες φορές τάραξε τόν ύπνο του σάν ήταν παιδί...

Εύτυχώς τό θηρίο άπομακρύνθηκε, γιά-τί ύστερα άπό άρκετή ώρα, άκούσαν μα-κριά πολύ τόν σδυσμένο αντίλαλο του θυ-μού του.

— "Εφτασε ή ώρα νά λογαριαστούμε Χάρις! ψιθύρισε ο Ντίκ. Σήκωσε τήν σκαν-δάλι του όπλο του, καί πλησίασε στο μέ-ρος όπου είχε πλαγιάσει ο προδότης.

Μά έκείνο τό μέρος ήταν άδειο. Ο Χά-ρις είχε γίνει άφαντος. Τό ίδιο καί τ' ά-λογό του. Είχε προφτάσει νά φύγη, πρίν άναμετρηθή μέ τόν Ντίκ...

Ο μικρός πλοίαρχος τώρα ήταν πιά βέβαιος. Ο «Προσκυνητής» δέν είχε ναυα-γήσει στ' άνοιχτά της Νότιας 'Αμερικής. Δέν ήταν ή νήσος του Πάσχα εκείνη πού είδαν άπό τό καράβι.

Τό καράβι πού τό παράσυρε ή καταιγί-δα μέ χαλασμένη τήν πυξίδα, πέρασε τό άκρωτήριο Χόρν, κι' άπό τόν Ειρηνικό ώ-κεανό, είχε βρεθή στον 'Ατλαντικό. Η τρι-κυμιά τό έρριξε σέ άλληνη, άφιλόξενη άκτή!

Γι' αυτό δέν ήταν εκεί δέντρα πού κά-νουν τό καουτσούκ καί κολίδρια!

Είχαν δ ή πραγματικά καμηλοπαρδάλεις κι' όχι στρουθοκαμήλους σ' έκείνο τό ξε-φωτό.

Οι έλέφαντες είχαν άνοί-ξει δρόμο μέσ στο δάσος. Οί ιπποπόταμοι δροσίζον-ταν στον μεγάλο βάλτο. Καί τό έντομο πού έπιασε ο ξά-δερφος Βενέδικτος ήταν πραγματικά ή φοβερή τσέ-τσε πού άφανίζει τά κοπά-δια καί πού είναι άγνωστη στην 'Αμερική. Καί τώρα πού τούς ζύπνησε τό βρου-χητό του λιονταριού ήξε-ραν όλοι τους πιά τό τρο-μερό μυστικό: όχι... δέν ή-ταν στη Ν. 'Αμερική...

Η-ταν στην Μαύρη 'Ηπειρο, τήν χώρα των σκλάβων καί του έμπορίου των σκλάβων. Ήταν στην 'Αφρική, τήν κα-ταραμένη 'Ηπειρο, όπου άν-θρωποι κυνηγούσαν άλλους ανθρώπους σάν θηρία, καί τούς φόρτωναν στα σκλαβο-κάραβα σάν κτήνη. Εκείνο τό γυριστό μαχαίρι, τά αί-ματα, ή φουρκάλα, τό μα-στίγιο, έδειχναν τό πέρα-σμα ενός κοπαδιού άπό σκλάβους...

Κι' ο Πορτογάλος ο Νεγ-κόρο κι' ο 'Αμερικανός ο Χάρις, είχαν συμφωνήσει νά τούς παρασύρουν στα βάθη αυτής της άπαίσιας 'Αφρικής, πού κανένας τίμιος άνθρωπος δέν τολμούσε νά πλησιάση έκεί-νον τόν καιρό...

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΔΟΥΛΩΝ

Τήν εποχή πού ο Ντίκ Σάντ καί ή μι-κρή συντροφιά του άνακάλυψαν πώς βρι-σκόνταν στην 'Αφρική, τό έμπόριο των μαύρων δέν είχε πάψει άκόμη έντελώς. Για νά καταλάβουν καλύτερα οί άναγνώστες μας αυτήν τήν ιστορία, πρέπει νά πούμε δυό λόγια γι' αυτό τό άπαίσιο έμπόριο.

Τόν δέκατον πέμπτο αιώνα, όταν οί 'Ι-σπανοί έδιωξαν τούς 'Αραβες άπό τήν 'Ι-σπανία, οί 'Αραβες βρήκαν καταφύγιο στις άκτές της 'Αφρικής, άπέναντι. Οί Πορτογάλοι πού είχαν άποικίες σ' έκείνες τίς άκτές, τούς κατεδίωξαν άγρια, κι' έ-πιασαν αχμαλώτους άρκετούς άπ' αυτούς. Αυτό άλλωστε ήθελαν. Γιατί έκείνα τά χρό-νια πού είχε άνακαλυφθή ή 'Αμερική, οί Πορτογάλοι πού μέ τούς σπουδαίους ξα-λασσοπόρους τούς είχαν καταφέρει νά έ-λασσοπορούν τούς άποικίες στον Νέο Κό-χουν σημαντικές άποικίες γιά νά δου-λεύουν σ' αυτές. Οί 'Αραβες όμως πού αχμαλωτίστηκαν κι' έγιναν οί πρώτοι σκλάβοι των Εύρωπαίων, ήταν άπό σοί άρχοντικό, οί οικογένειές τους ήταν πλού-σιες. Γι' αυτό κι' έπρόσφεραν άφθονο χρυ-σάφι στους Πορτογάλους γιά νά ξαναγο-ράσουν τούς δικούς τους.

Μά ή Πορτογάλοι δέν είχαν άνάγκη ά-πό χρυσάφι. Είχαν άνάγκη άπό σκλάβους. Τότε οί 'Αραβες πρότειναν κάτι άλλο: νά εξαγοράσουν τόν κάθε δικό τους μέ άρ-

κετούς άφρικανούς νέγρους, πού δέν ήταν διόλου δύσκολο νά τούς πιάσουν στα χω-ριά τους.

Αυτό οί Πορτογάλοι τό δέχτηκαν πρό-θυμα.

Κι' έτσι άρχισε τό κυνήγι των νέγρων στην 'Αφρική.

Τόν 16ο αιώνα, όλα τά κράτη της Εύ-ρώπης έκαναν τό έμπόριο των μαύρων. Χι-λιάδες καί χιλιάδες νέγροι, φορτώνονταν σέ καράβια, γιά νά πάνε νά δουλέψουν σκλάβοι στις άποικίες των λευκών της 'Α-μερικής.

Όστόσο αυτή ήταν μιά κατάσταση πού πολλοί λευκοί δέν μπορούσαν νά τήν παρα-δεχτούν.

Δέν μπορούσαν νά παραδεχτούν ν' άγο-ράζονται καί νά πουλιώνται άνθρωποι σάν κτήνη.

Πρώτοι οί Κουάκεροι της 'Αμερικής (μιά θρησκευτική ομάδα) διαμαρτυρήθηκαν (μιά θρησκευτική ομάδα) διαμαρτυρήθηκαν τό 1751, κι' άρχισαν νά εργάζονται γιά τήν κατάργηση της δουλείας. Πολλές βό-ρειες πολιτείες της 'Αμερικής, κατάρ-

— Κοιτάξε, κύριε Ντίκ, αυτά τά αίματα χάμω...

γισαν τήν δουλεία στο έδαφός τους, καί άπελευθέρωσαν τούς σκλάβους.

Μά καί ή Εύρώπη δέν έμενε άδιάφορ-σ' αυτήν τήν άνθρωπιστική κίνηση.

Πρώτη ή 'Αγγλία τό 1804 κατάργησε τό έμπόριο των σκλάβων στις άποικίες της. Τό ίδιο έκανε καί ή Γαλλία τό 1814.

Όστόσο τό καράβια των άλλων κρα-τών, πηγαίνονταν φορτωμένα σκλάβους.

Οί 'Ηνωμένες Πολιτείες τό 1820 καί ή 'Αγγλία τό 1824, άνακήρυξαν τό έμπόρι- των σκλάβων πράξη άξιοποίηση σάν τη- πειρατεία.

Όσα καράβια συναντούσαν πού έκαναν αυτό τό έμπόριο, τά βούλιαζαν, καί κρεμούσαν καπετάνιο καί πλήρωμα σ' κατάρτια.

Ήταν μιά θαυμάσια πράξη θ' καιοσύνης, πού ξεκαθάρισε κάπως τίς θ' λασσες άπ' αυτή τήν ντροπή, άν καί Πορτογαλία, ή 'Ισπανία καί οί Νότι- Πολιτείες της 'Αμερικής, εξακολουθούσε- κρυφά αυτό τό άτιμο έμπόριο.

Όστόσο ή καί άπαγορευόταν πιά τό έμπόριο τό μαύρων, οί μαύροι πού ήταν στις άπο- κίες δέν είχαν τήν έλευθερία τους.

Πρώτη ή 'Αγγλία τό 1830 μέ ένα γι- νικό νόμο, έδωσε τήν έλευθερία στους χιλιάδες σκλάβους των άποικιών της.

Τό 1848, ή Γαλλική δημοκρατία, έδι- τήν έλευθερία στους δικούς της σκλάβους, σέ διακόσιες έξήντα χιλιάδες μαύρους δ- λαδή.

Τό 1759, ο έμφύλιος πόλεμος στην 'Α-μερική πού τελείωσε μέ νίκη των Βορείω έδωσε τήν έλευθερία σέ όλους τούς νέγρους της Βόρειας 'Αμερικής.

(Η συνέχεια στο άλλο φύλλο)

Μέ ξωτούν και απαντώ!

Ο Σωτήριος Καρλής μ' ερωτά: 1) Πότε ανακαλύφθηκε ο ηλεκτρισμός; 2) Τι λέγονται ΔΑΔΕΣ στρατιωτών.

Απάντηση: 1) Τον ηλεκτρισμό ανακάλυψε ο Θαλής ο Μιλήσιος που έζησε στα 640 - 546 π. Χ. Βρήκε δηλαδή ότι το νερό σε μάλλινο ύφασμα άποκτά μία δύναμη που έχει την ιδιότητα να τραβάει (έλκει) διάφορα ελαφρά αντικείμενα. Από το δυναμικό του ηλεκτρου βγήκε και το όνομα ηλεκτρισμός. Η μελέτη όμως αυτού του φαινομένου άρχισε το 16ο μετά Χριστό αιώνα. Στα 1791 ο Ιταλός Βόλτα κατασκεύασε τη στήλη που φέρνει το όνομά του. Στα 1820 ο Έρσπεδ ανακάλυψε τον ηλεκτρομαγνητισμό όπου στηρίχθηκε η εφαρμογή του ποίησής του ως δυνάμεως και η χρησιμοποίησή του ως ένεργειας (φωτισμός, κί-

2) Δάς, σημαίνει σχίζα δέντρου ρητινώ-
γα και χρησιμοποιείται για φωτισμό! Η-
τερα οι δάδες έγιναν τεχνικές. Είς το ένα
άκρον ενός ραβδίου τοποθετούσαν δοχείο
φλόγας. Της τεχνητής όμως δάδας το όνομα
ήταν Πυρσός. Άλλα έπειδή από την φλόγα
λήμε μεταφορικά δάδα ή δάδες κάθε τί από
σμός. Και προέρχεται πρόδος και πολιτι-
δης. του λέμε: Κρατεί άσθεστες τις δά-
κλπ. κλπ. πολιτισμού του χριστιανισμού

3) Ο χωροφύλαξ είναι ο πρώτος βαθμός
των όπλιτών της χωροφυλακής της οποίας
σκοπός είναι η διατήρηση της δημόσιας
τάξεως και η διατήρηση της εγκλήματος.
Η χωροφυλακή καταδίδει του εγκλήματος.
Τα τρία σώματα Ασφαλείας. Στρατιώτης
είναι ο πρώτος βαθμός του στρατού της
ξηράς. Σκοπός του στρατού είναι η δια-
φύλαξη των συνόρων και η προάσπιση της
πατρίδας από τον έξωτερικό εχθρό.
Οι φίλοι μου, Αλέξανδρος Μακρυλάκης και Αν-
τώνιος Πατέλης με ρωτούν: 1) Τι είναι Ιούλιος
Ποίς; 2) Ποιός είναι, τότε, ο Ιούλιος
Ποίς; 3) Άληθινά είχαν ούρες οι πρώτοι άνθρω-
ποι;

Απάντηση: 1) Οι φίλοι μου είδι-
κάνουν στην σχετική επεξεργασία που μου
κάνουν το έρωτήμα τους, ώστε να μπορώ
να τους απαντήσω με λίγα λόγια: "Οχι."
Η ζωή δεν είναι ένα ταξίδι καλοπέρασης
και μακαριότητας. Η ζωή είναι ένας αγώ-
νας αδιάκοπος. Η ζωή είναι ένας αγώ-
νας δημιουργικός, ένας μόχθος που όταν γί-
νεται χαρά.

2) Ο Ιούλιος Βέρν είναι Γάλλος. Γεννήθηκε
στα 1828 και πέθανε στα 1905. Είναι έ-
νας από τους μεγαλύτερους μυθιστοριο-
γράφους και τα έργα του έχουν μεταφρα-
στεί σε όλες τις γλώσσες του κόσμου και
έχουν διαβάσει από πολλούς εκατομμύρια
σ' όλη τη γη. Είναι ο δημιουργός της μορ-
φής αυτής του διδακτικού μυθιστορήματος
που στηρίζεται στην περιπέτεια και την έ-
πιση. Πραγματικά ο Ιούλιος Βέρν στα
μυθιστορήματά του προφήτεψε όλες σχεδόν
τις πρόσφατες ανακαλύψεις του ανθρώπου.

3) Η ανθρωπολογία παραδέχεται ότι η
ούρα είν ανθρωπολογία παραδέχεται ότι η
κων έξεφυλίσθη και δεν υπάρχει σήμερα.
Δεν έχουμε αποδείξεις ότι οι άνθρωποι εί-
χαν ποτέ ούρα.

Ο Βασίλειος Σιωμόπουλος με ρωτά: Τι είναι
ύπνοειδής;
Απάντηση: Δίνω ένα όρισμό που
έλπίζω να γίνει νοητός από τους μικρούς
αναγνώστες: Συνειδηση λέγεται η ικανό-
τητα που έχουμε να αισθανόμεθα τα ψυχικά

φαινόμενα. Ύποσυνείδητον είναι ή σκοτει-
νή μορφή της συνειδήσεως. Είναι δηλαδή ή
διά του ένστικτου ή της διαισθήσεως ικα-
νότητα του να αισθανόμεθα τα ψυχικά φαι-
νόμενα.

Η Ζελίνα με ρωτά: 1) Ποιός είναι ο ψηλότε-
ρος άνθρωπος του κόσμου και τί ανόστημα έχει;
2) Ποιός πήρε το χιτώνα του Χριστού μετά τη
σταύρωση Του;

Απάντηση: 1) Το ανόστημα του
τελείως άναπτυγμένου ανθρώπου είναι μετα-
ξύ 1.21 έως 1.99 μέτρα. Υπάρχουν και γί-
γαντες. Είς την Όλλανδίαν είχαν εμφανι-
σθή κάποιος με ύψος 2.20 μέτρα. Είς όλες
τις χώρες υπάρχουν γίγαντες. Ποιός όμως
είναι ο υψηλότερος δεν το γνωρίζω και ή
τυχόν υπάρχουσα σχετική πληροφορία δεν
είναι εύκολον να ελεγχθή και να εξακριβωθή.

2) Δεν υπάρχει επίσημη μαρτυρία για
τον χιτώνα του Χριστού. Το Εύαγγέλιο ά-
ναφέρει το γνωστό «διεμοιράσαντο τα ιμά-
τιά μου έαυτοίς και επί τόν Ιματισμόν μου
έβαλον κλήρον». Ο Αμερικανός συγγρα-
φέας Ντάγκλς έγραψε το μυθιστόρημα
«Χιτών». Σ' αυτό αναφέρει πως ό χιλιάρ-
χος Μάρκελλος πήρε το χιτώνα και πλάθει
ολόκληρη ιστορία. Μά καθώς ό ίδιος λέγει
στον πρόλογο της ελληνικής έκδόσεως μόνο
τα ουσιαστικά σημεία του μυθιστορήματός
του είναι ιστορικά ακριβή. Όλα τα άλλα
είναι μυθοί.

Ο Γεώργιος Ν. Αγγελάκης (Κατερίνη) με ρω-
τά: Υπάρχει τύχη και πώς την φαντάζεσθε;

Απάντηση: Δεν πιστεύω στην Τύ-
χη. Ο άνθρωπος δημιουργεί την τύχη του
με την αποφασιστικότητά του και τη φιλερ-
μέ την αποφασιστικότητά του και τη φιλερ-
γία του. Και ακόμα με τις πράξεις ή τις
προλήψεις του κάθε άνθρωπος είναι άξιος της
«τύχης» του. Ανεξάρτητα όμως των ιδικών
μου άποψεων οι μόν αρχαίοι πίστευαν στή
θεά Τύχη αλλά και οι νεώτεροι που την θεω-
ρούν σαν μια άσχημη και στραβή γυναίκα
που περπατά άσκοπα κι' όποιον πέσει στή
χέρια της τον κάνει εύτυχισμένο!...

Ο Τιμόλεων Νασούλης με ρωτά: Από πού
πρόέρχεται το όνομα Έλασσών;

Η Έλασσών είναι πολύ αρχαία πόλη της
Θεσσαλίας, της Περραιβίας. Ο Όμηρος
την αναφέρει ως Όλοσσών. Ο ίδιος την
ονομάζει και Λευκήν, ίσως γιατί από τόν
λόφον που βρίσκεται εκεί έβγαζαν οι λατό-
μοι άσπρο χάρμα. Επί Ιουστινιανού ή πό-
λη άναφέρεται με το όνομα Λουσώνα. Οι
Τούρκοι στο 14 αιώνα που την κατέλαβαν
τονόμασαν Άλασσόνα. Περί της έτυμο-
λογίας της λέξεως δεν έχω δυστυχώς πλη-
ροφορίες.

Η ΑΜΙΛΗΤΗ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ

(Συνέχεια από τη σελίδα 577)

κωσε την μία πέτρα έβαλε πάνω στην
άλλη το κριθάρι, που ήταν στο πρώτο
σακκι κι' έπειτα άρχισε να γυρνά την
από πάνω πέτρα για να τ' άλσει.

Η δουλειά δεν ήταν εύκολη, μά ό κα-
λός βοσκός δεν κουραζόταν. Κι' όλο
δούλευε κι' όλο δούλευε κι' ό ιδρώτας
έσταζε ποτάμι άπ' το μέτωπό του. Και
σιγά-σιγά πλημμύρισε την μυλόπετρα
και χυνόταν άπ' την άλλη άκρη.

Και ξαφνικά, σάν είδε ό βοσκός τόν
ιδρώτα, που άνακατευόταν με το κριθά-
ρι κι' έτρεχε κάτω άπ' την μυλόπετρα
θυμήθηκε τα λόγια της Μοίρας.

«Άνθρώπινο νερό, άλεσμένο σε μυλό-
πετρα».

Παράτησε τότε το άλεσμα, έτρεξε στην
καλύβα του δράκου, άρπαξε μία κούπα
την γέμισε με τόν άλεσμένο ιδρώτα και
τρέχοντας ξαναγύρισε στο παλάτι.

Κι' ήπια άπ' αυτήν ή βασιλοπούλα κι'
άμέσως μίλησε.

Με γέλια και χαρές γιόρτασε όλο το
βασίλειο τούς γάμους της βασιλοπού-
λας και του καλού βοσκού, κι' έζησαν
αυτοί καλά κι' έμεις καλλίτερα.

Η ΑΝΕΜΗ

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

(Το αλφάβητο του φιλοτελιστή)

Όσοι άσχολούνται με τη συλλογή ή τ
έμποριο των γραμματοσήμων λέγονται
«φιλοτελιστάι», ή δέ άσχολία αυτή λέγε-
ται «φιλοτελισμός». Υπάρχουν τρεις κα-
τηγορίες φιλοτελιστών: 1ον) Οί συλλέ-
κτες γραμματοσήμων, δηλ. αυτοί που κα-
ταρτίζουν μία συλλογή, 2ον) οί έμπορ-
γραμματοσήμων, δηλ. αυτοί που πωλούν
και αγοράζουν γραμματοσήμα, και 3ον)
οί μελετητάι, δηλ. αυτοί που άσχολούνται
με την ιστορία, κατάταξη πραγματογνω-
μοσύνη και με κάθε τι που σχετίζεται με
τη φιλολογία των γραμματοσήμων.

Συλλέπτες γραμματοσήμων υπάρχουν
σε όλα τα μέρη του κόσμου, μικροί, με-
γάλοι, έπιστήμονες, άξιωματικοί και βα-
σιλείς ακόμη. Είναι δε τόσο μεγάλη ή έ-
γάπη τους για τα γραμματοσήμα, ώστε
έχουν συλλόγους, έντευκτήρια όπου συλ-
κεντρώνονται, έκδίδουν καταλόγους καθ'
χρόνο, περιοδικά, διοργανώνουν έκθε-
σεις κτλ.

Σε μερικές χώρες ό φιλοτελισμός έχει
εισχωρήσει στα σχολεία όπου γίνονται τα
κτικά μαθήματα από καθηγητάς ή καταρ-
τισμένους δασκάλους. Πολλά από τι
σχολεία αυτά έχουν και τούς φιλοτελικούς
συνλόγους των εις τούς οποίους άνήκου
μόνον μαθητάι και μαθήτριάι.

Σήμερα οί φιλοτελιστάι ύπολογίζονται
σε όλο τον κόσμο, σε 40.000.000. Απ'
αυτούς στις Ένωμένες Πολιτείες της Α-
μερικής υπάρχουν 10.000.000.

Και εδώ εις την Ελλάδα υπάρχουν
πολλοί φιλοτελιστάι, ίδίως στην Αθήνα
στη Θεσσαλονίκη και στο Βόλο. Επίση-
εις διάφορους πόλεις υπάρχουν και σύλ-
λογοι, έκδίδονται δε δύο περιοδικά, ή «Φι-
λοτέλεια» και τα «Φιλοτελικά Νέα».

Πιθανόν να θέλετε να μάθετε ποιόν ε-
ναι το κέρδος του συλλέκτη. Είς την πολ-
όρθην αυτήν έρώτηση απεύδω να άπαντι-
σω άφου μάλιστα οί περισσότεροι άνο-
γνώστες του περιοδικού είναι μαθητάι κα
μαθήτριάς.

Πρώτα - πρώτα έπειδή όλα τα κρά-
του κόσμου χρησιμοποιούν χωρίς έξαιρέση
διά την άλληλογραφίαν των πολιτών του
γραμματοσήμα, δίδεται εις τόν συλλέκτη
ή εύκαιρία να μάθη καλά την γεωγραφία
σε βαθμόν που θα είναι ίσως ό καλλίτε-
ρος της τάξεως. Διότι άπλούστατα με τ
να ζητή να μάθη το είδος του ξένου γραμ-
ματοσήμου, θα μάθη και την χώραν εις τ
οποία άνήκει.

Επίσης πολλές εικόνες των γραμμα-
σήμων αναφέρονται εις πρόσωπα ή γεγ-
νότα τα όποια άνήκουν εις την ιστορία.
Για παράδειγμα αναφέρω διά τα ελληνικ
γραμματοσήμα ότι ή Ναυμαχία του Ναυ-
ρίνου, ό Κολοκοτρώνης, ό Βύρων, ή Μάχ
της Κρήτης, ό Απόστολος Παύλος, όλ
εικονίζονται εις τα ιδικά μας γραμμα-
σημα. Με τόν ίδιον τρόπον κάθε ξένου κρ
τος κυκλοφορεί γραμματοσήμα των
ποιών οί εικόνες έχουν σχέση με την
ιστορίαν του τόπου.

Υπάρχουν και άλλα πολλά ώφέλη τ
όποια δεν δύναμαι να συμπεριλάβω σ
σημερινό άρθρο έλλείψει χώρου, τα όπο
όμως θα γνωρίσετε εις τα έπόμενα φύ
λα, διότι το περιοδικό εγκαινιάζει μί
νέαν στήλην ή όποια ονομάζεται ΦΙΛΟΤ
ΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ και θα δίδη σε κάθε τε
χος ένα σημείωμα κατάλληλο διά τούς με
θητάς με τας άπαιτούμενας πληροφορί
και οδηγίας διά τόν τρόπον της καταρ-
σεως μίας συλλογής. Σιγά-σιγά θα δ
ση και τί ιστορικών των γραμματοσήμ
όσον δε άφορά τα ελληνικά γραμματόσ
μα θα φροντίση να άποκτήσετε πολλ
και ενδιαφέρουσες γνώσεις.

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

α. Αιμορραγία.
β. Άσφυξία.
γ. Δηλητηρίαση.
δ. Κατάσπαση αναπνοῆς.

Εκ τού: Είναι ανήσυχος και δεν μπο-
ρεί να σταθή σε μία θέση. Μπορεί να τρα-
βάει τα ρούχα του στο λαιμό, να τον στε-
νωχωρούν, ή να τινάζει τα χέρια του. "Α-
ν δεν βλέπουμε να τρέχει αίμα αυτή η άνω

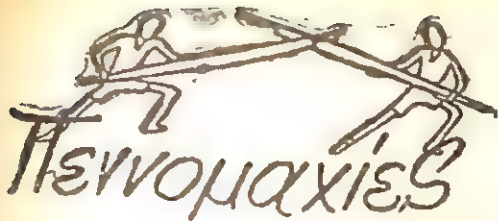
2

Ἄν κατορθώσαμε νὰ σταματήσωμε τὸ αἷμα, δὲν πρέπει νὰ βιάσθωμε νὰ λύσωμε τὸ μαντήλι, ἔστω κι ἂν μουσκεύτηκε μετ' αἷμα, γιατί ἔτσι ἐμποδίζομε τὸ αἷμα νὰ πῇ καὶ νὰ κλείσῃ καλὰ τὴν πληγὴ. Πολλοὶ αἰμορραγίες ξαναρχίζουν γιατί βιάστηκαν νὰ λύσουν ἢ νὰ λασκάρουν τὸν ἐ

ρωμένη γάλα (λίγαν ἐπίδεσμο.
πληγὴ) κι' ὕστερα τὸν Ὁ Γιατρός Κ.—

5582

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δρχμ-
μές 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιών μέ-
χρι 30 λέξεων: 100 δρχμές ή λέξη.
Γιά κάθε λέξη πέραν από τις 30: 500
δρχμές).

1534) Πονεμένη μαθητή ἀντικαιρετώ (Κρητικός
ε.) Μαύρε Πειρατή γειά σου, Πριλλάντη με μεγάλη
μου χαρά (1158). "Αν θέλεις γράψε πρώτος.
"Ηρωική Κρητικοπούλα

1535) Ρομπέν των Δασών (συμπατριώτες;) σε
θερμοχαιρετώ. "Ελσα γειά. "Ηρ. Κρητικοπούλα

1536) Πρωτομπαίνοντας στην κίνηση των Πεν-
νομαχιών χαιρετώ όλους - ες. Ξεχωριστά Θανάση
Μπέμπη και Χ. Δρόσο.

1537) Ζορρό ο "Εκδικητής = Μωρό κλαφά-
Δράκος "Ανίκητος

1538) Χαιρετώ Ζορρό (νάνο) εκδικητή.
Δράκος "Ανίκητος

1539) "Ολα τα διαβολάκια σε υποκλιθούν
στών... Δράκο "Ανίκητο

1540) Προσοχή Πεννομάχοι! "Εν βήμα προς τα
έπίσω. Δράκο "Ανίκητο

1541) Είμαι κατευχαριστήμενος Π. Μαλεδέ, διό-
τι ή (1174) μου δίδει την ευκαιρία να σε βάλω
στη θέση σου. "Οταν εξημερωθή ή (792) έχά-
ρηκα, διότι όπως περιμένα έγραψες. Δηλαδή: στα
εμμέτρα, εξυπνα πειράγματα μου, απήντησες, άμá,
ζουν σε σένα. "Ετσι ή (792) διά την όποιαν ύ-
περφανέυσαι, στερείται εξυπνάδας, και φανερώ-
νει κατωτερότητα που δεν σε τιμά.

1542) Χαιρετώ τους "Αλλη Ροδόπουλο, τον "Α-
πόλλωνα και τόν Ταπεινό. Περήφανος "Αετός

1543) "Οποιος θέλει να αλληλογραφήση με μέ-
να σε γράψω. Μπάρκην Παναγιώτην, Παιδόπολη
"Αγιος Δημήτριος, Θεσσαλονίκη. Περήφ. "Αετός

1544) Ντροπή σου "Αετιδέα (920). Θανάπουλε
πρέπει να πιστεύεις (874). "Αετιδέα, "Αγνό Περι-
στεράκι = Κωνσταντίνος Θανάπουλος προς συμ-
μόρφωσιν.

1545) Προσχωρώ στην «Πνευματική Χαραυγή» τó
αύλογο με τίς υψηλές ιδέες και τὰ άγνά Ιδανικά.
ΦΩΤΟΔΟΤΗΣ (Παρ)τος Πνευματικής
Χαραυγής Κρεσταινών

1546) Χαιρετώ τούς Ν. Σάντ, Μ. Φοίδο (χρό-
νια πολλά). ΦΩΤΟΔΟΤΗΣ

1547) Ναί (1178) αλλά και: "Χαίρε "Αντι-
γραφή Τζιτζιφρικού ή εδίσκριτη. "Όστε έχεις πολ-
λά «Ελληνόπουλα». Μά για να αντιγράψης τόσες
"Αγγελίες από και, κάτι τέτοιο συμβαίνει. Πρόσεξε
γιάτί τὰ κανόνι θά σκάση, καί... Πιτσιρδώνι
1548) Ζιζάνιο = Κ. Διαβολάκι. Σε ξέρω ποιά
είσαι. Πρόσεξε θά με θυμώσει και σε στείλω έ-
ξορία από την μη ή Αθήνα στην... Κεφαλλονιά!!
Πιτσιρδώνι (Παρ)τος Πνευματικής
Χαραυγής Κρεσταινών

1549) Στο σύλλογο με τὰ τρανά ιδεώδη, την
Πνευματική Χαραυγή προσχωρώ. Τó παρ)μα τών
Κρεσταινών θά δράση.

1550) "Από τή γνωριμία τών φίλων "Αθηναίων:
Τ. Γιούλη, Φ. Αρετής, Μ. "Απόστολον, Τ. Παρα-
βουσιασμένος. Κρητικόπουλου, "Ελσα κλπ. "Όπου-
θεν (ΠΑΝΑΘΗΝΑ-Ι-ΚΟΣ)

1551) Μας παρασκότισες με τούς βρυκτάς
και τούς νεκρούς Τζιτζιφρικού. "Η μήπως ξενός
έστι γυρίζουμε πάντα μαζί κι είμαστε φίλοι
και συμμαθηταί!!!
"Ο Καταπράσινος Τορπιλλαδόρας

1552) "Ενας χρόνος κύλησε! Οί σύλλογοι τί-
ποτα τó πρωτότυπο δεν παρουσίασαν. "Ελλείπε
τό ενεργητικό πνεύμα... "Όταν ή τύχη μας χαρο-
γήκε τρίγυρα... με άφαισε! "Ενα φάς από-
ό ήλιος τού ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ μεσουράνησε! Νά την ή
ή Πνευματική Χαραυγή! Τρέψε κοντά της! Σας
περιμένει.

1553) Θερμοαντικαιρετώ: Γ. "Αγκύρας. Κ.

Μπλούντ, Δίκαιο "Απόλλωνα, "Αφ. Θερμακό, Μ.
Φοίδο (Έγραφα) κλπ. "Αγαπητοί μου Σαίξπηρ, "Α-
στερε. Βοιωτέ εύχαρίστας πρωτογράφε: Βασ.
Βασιλόπουλον, Κρεσταινα - "Ολυμπίας. Θρύλος

1554) Κατεβαίνοντας κι' εγώ από την "Ορεινή
"Ολυμπία γίνομαι μέλος της Πνευματικής Χαραυ-
γής στο παρ)μα Κρεσταινών χαιρετώτας τόν φίλο
μου Θρύλο, καθώς κι' όλους τούς "Ολύμπιους.
Τάκης "Ολύμπιος

1555) Γεράκι της "Ερήμου ποιδν έννοεις. Πάψε
Δροσοπηγή. Μην φοβάσαι Ρούνη (167). Δροσο-
σταλίδα παραμιλάς; "Ακόμη δεν με φοβηθήκατε
πεννομάχοι; "Απόλλων

1556) Τότε Τός - τó κάνει και για τó Πολυτε-
χνείο! "Αδικήθηκες! Καλά βρε Ρενουάρ, δέ σουπα-
με καί... Ζωγράφο!... "Αντικαιρετώ Μάριον.
Ρούνης (Σαλονικίδος)

1557) Δέ συνηθίζω Αύγερινέ. Δηλαδή Λάκη Λα-
δέση; (1297). "Αναμένω έναγωνίως "Εξάφαλμε.
Τότε πείτα "Αλκηστη. Καλά πού τύγραφε δ' Αύγε-
ρινός, Εύζωνα. "Όσοι έπιθυμούν αλληλογραφία μου
ας πρωτογράψουν. Ρούνης (Σαλονικίδος)

1558) "Ανατέλλοντας χαιρετώ όλους.
"Αστρον της Αύγης

1559) Ντολорές έχεις λάθος: οί κουτοί είναι
άξιοιλύητοι και άξιοσυμπάθητοι και εγώ είμαι
πολυεύσπλανος (δ νοών νοεΐτω). Ρούνης έχεις
λάθος (1167). "Εγώ είμαι δ "Απ. "Ιππότης. Τó
εύθυμο Βολιωτόπουλο. Τ. Ρούμηλη' κεί πού δεν σε
βάζουν μάγερα... 1112. "Αποκληρωμένος "Ιπότης

1560) Θανάσης Μπέμπης = Πινέκιο. "Ολυμ-
πιακός Μυτιληναίος = "Εθνικός ποιητής.
Πανύψηλος Κοτρίδης

1561) Τ. Ρούμηλη (1113) δεν μπορείς.
Πανύψηλος Κοτρίδης

1562) Τά άνωτέρω γράφω από την Αίγυπτο.
Πανύψηλος Κοτρίδης

1563) "Αδωνι σε θερμοαντικαιρετώ. "Αν είσαι
ύπερασπιστής έλα να χτυπήσωμε τó Τζιτζιφρικό
γιατί αφήλα τόν πήρες τόν άμανά. Γλυκοαντι-
ρετώ Μυρσίνη. Ζελίνα

1564) Χαιρετώ τόν εκλεκτό πρόεδρό μας Φάρο
"Αρετής. Τζιτζιφρικό ή 1181 άκαταλαβίστικη. Λαν-
θάνεις (1185). Σε πικροχαιρετώ καθώς και τούς
"Εξάφαλμο, Γάτο "Αγκύρας. Ζελίνα

1565) Μισώλ ντε Τιέν σε γνωρίζουμε όλες οί Αι-
γιοτοπούλες. Είσαι δ Μιχ. Παπ. "Ιδρυσε παρσί-
τημα άγοριών "Πνευματικής Χαραυγής» στην πόλη
μας. Σε χαιρετώ, επίσης τούς Ντολорές, Ζωγρά-
φον, Γεωργίου. Ζελίνα

1566) Και μία φιλική άγγελία: Χίλιες καρδιά-
δγαλτες αχούλες σ' όλους τούς Δημήτρηδες κι' Ι-
διαίτερα στών Μίμη "Αδέχαστο, Σέρλοκ Χόλμς,
Μίμη "Αράραντο, Σωφράκι. Νίκος Σαλονικίδος (δ Ξακουστός)

1567) Εύχαριστώ θερμά, Αύγερινέ. Μά, παιδί
μου, είμαστε έμεις οί Σαλονικιοί! "Ετσι;
Νίκος Σαλονικίδος

1568) Μ' άρέσεις, Ζελίνα. "Αλληλογραφούμε;
Τί λές; Νίκος Σαλονικίδος

1569) Προσοχή! Προσοχή! Ζητώ να προσχωρή-
σω σόν επίτιμος πρόεδρος σ' όλους τούς συλλό-
γους. (δ θρυλικός πεννομάχος)
Νίκος Σαλονικίδος

1570) "Σ' όλους τούς άριανούς όπειθυμίζω
ΠΑΟΚ - ΑΡΗΣ 4 - 0 και 4 - 2.
Τριπλέρ Μουρατίδης

1571) Κεφαλλονήτικο Διαβολάκι, δεν φοβάμαι
κανένα. "Οχι μόνο διαβολάκια πού δεν μπορούν να
πειράζουν άλλα ούτε και ΔΙΑΒΟΛΟΥΣ με τρεις...
αόρες. Λοιπόν στρίβε. "Η άφεντιά μου (...) δεν
έχει να φοβηθή τίποτα. "Αδικα λοιπόν οί ψευτο-
πειλές σου. "Ανίκητος

1572) Μωρέ τί μου λές βρε Πονηρούλι (1228).
Σοβαρολογείς; Θάρρ έμεις πώς θα νικήθης έσύ και
θα σου μείνη μόνο ή χαρά καύμενούλι μου.
"Ανίκητος

1573) Τά κορίτσια δεν έχουν ανάγκη "Αδωνι
από την υπεράσπισή σου. "Αλλωστε δεν είσαι ά-
ξιος. "Ετσι δεν είναι Ρεζεντά και Ντολорές;
"Ανίκητος

1574) Τζιτζιφρικό κάνεις λάθος (...). "Αντι-
γράφει δ έαυτούλης σου και από πάνω μου παρι-
στάνεις τόν... έξυπνο. "Ανίκητος

1575) ΔΙΑΒΟΛΟΠΑΙΔΟ, πρόσεξε μην σε στεί-
λω παντοειδή στην κλάση. "Ανίκητος

1576) Π. Κοτρίδη σε γνωρίζω. Κ. Διαβολάκι
πολύ τó παραξυλώνεις (812) πρόσεξε γιατί εί-
μαι δ... Χ. Δρόσος

1577) "Εξάφαλμε αν δέ περάσει τέρμα δ Μπέ-
μπης (1121) θα περάσω εγώ δ... Χ. Δρόσος

1578) Χαιρετώ "Αμφιτρώων και Π. Κοτρίδη.
Χ. Δρόσος

1579) Πεννομάχοι προσοχή στην άσπίδα μου.
Μέγας "Αλέξανδρος
τομίας σύλλογο "Μακεδονόπουλου

1580) Παρέδωσα τó Παράρημα Λευκάδος στό
«Λευκαδίτικο Θαλασσοπούλι» από τó όποιον έξαρ-
τάται ή δράση του. Βρίσκουν στην Καλαμάτα.
Πρωτοπόροι γειά - χαρά. Κούης Βερνόν
«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΧΑΡΑΥΓΗΣ»

1581) Κεφαλλονήτικο Διαβολάκι συμμαζέψου
διότι έδοποις φυλάει τὰ ρούχα του έχει τó μισό!
"Αντρείμενος "Αγνό "Ελληνόπουλο

1582) Προσχωρώ στίς «ΔΑΔΕΣ» πεννομάχοι
άλουθατε με. "Αγνό "Ελληνόπουλο

1583) Εύχαριστώ θερμώς τὰ μέλη τού συλλόγου
«ΔΑΔΕΣ». Ταπεινέ θά σ' άπαντήσω άργότερα.
"Αγνό "Ελληνόπουλο

1584) Φίκη γιατί δεν έγραψες; "Αντικαιρετώ "Α-
γνό Θρακωνίτη. Κατεπάνω έγραφα. "Ερυθρόλακκο
Θ. Μπέμπη. Ζήτη ή ΑΕΚ. Τόκη Ρούμηλη συγχα-
ρητήρια!!! Μπράβο!!! Βαρώνος Μυχαλάου

1585) Στο προσεχές: «Ποίοι οί καλύτερο
πεννομάχοι τού 1951». Πλάτω

1586) Προσχωρώ στην "Πνευματική Χαραυγή
Μ. "Αγγελε γειά. Πλάτω

1586) Ταπεινέ, Ν. Κρίνη. "Εγραφα. Περιμένω
Πλάτω

1587) Χαιρετώ: Κεφαλλονήτικο Διαβολάκι
Γλωσσοκοπάνα, Ρενουάρ, "Εξάφαλμο, Τζιτζιφρικό
"Αστερόπαϊδο

1588) Νεραϊδόπαϊδο σε γνωρίζω. Δεν είμαστε
συμμαθηταί; (Κόνιτσα). Νεραϊδόπαϊδο

1589) Μυγχάουζεν, Ζιζάνιο, Σκαλιστήρι = Ξέ-
μυαλοί βοτράχομουράχοι. Λάμπρος = βλάχικ
τσαρούχι. "Αστερόπαϊδο

1590) "Ηρωα της Πίνδου αλληλογραφούμε; "Α-
ναί, γράφε πρώτος. Νεραϊδόπαϊδο

1591) Σκαλιστήρι, επειδή έχασα τó σκαλιστήρι
μου έρχεσαι να σκαλίσω την... Τσουκνίδα; "Α-
στερόπαϊδο

1592) Κεφαλλονήτικο Διαβολάκι, Πειροχτήρι
Γλωσσοκοπάνα, "Εξάφαλμος = σκουριά τού Λα-
ρίου. Νεραϊδόπαϊδο

1593) Χαιρετώ: Μυγχάουζεν (ψεύτη), "Αετιδέα
Ντολорές, Ρεζεντά. Νεραϊδόπαϊδο

1594) Εύχαρίστας Τέλλε "Αγνα. Πρωτογράφε
Καλώς άριστος Πλάτων. "Αετιδέα
(«Πνευματικής Χαραυγής»)

1595) Χαιρετώ όλους - ες. "Ιδιαίτερος Ντι-
Σάντ και Ρόδινες Μπουκλές. Θιακοπούλ

1596) Δροσοπηγή, γχίβ με σο ούατερ πλήρη
"Ανδρέας Θεοδωρίδης ("Ανεξάρτητος)

1597) Βουδάρθηκε ή Ντολорές
κλαίει τή συμφορά της
μοιρολογία την τύχη της
ραγίζει ή καρδιά της.
Τά δάκρυα πού έχυσε
αν τὰ μαζέψης θα
έθροισμα βγάξεις: δυό σταγινά
και μία καταπόρλα. "Ανδρέας Θεοδωρίδης

1598) Πρωτομπαίνοντας στην κίνηση χαιρετ
όλους - ες. Είμαι ανεξάρτητη. "Υπόδομαι δράση
"Ανθισμένη "Αμυγδαλί

1599) Θεάματα:
Γουλιέλμος Τέλλος = 10 αΐθνες πίσω. Κ. Νάι
λον = "Επίκαιρα. Ρουκέττα - Βολίδα = Σύγχρον
μέσα. Νίκος Σαλονικίδος = Γελάει χωρίς βέτ
"Ικαρος = "Ανώμαλη προσγείωση. Ρ. Μπουμπου-
"Ανάμεσα σ' άγκάθια. Ρουκέττα
("Επειτα ή συνέχεια)

1600) "Εκλεκτοί άρραβώνες: "Αρραβωνιάζετε
έν μέσω τρελλών, ή νικήτρια της ποιήσεως Ρεζο
τά με την υπερμεγέθη ρίνα τού "Αληη Ροδόπου
Μυστήριου

1601) Καλέ Φαέθων, κάνε μερ λίγο νάζι
(1274). Ζήτη δ "Ολυμπιακός. Μυστήριου

1602) "Αλλάξα τó ψευδωνύμ μου και από "Α-
τρώμη γίνουμε Πρωινή Δροσί

1603) Στρατιώτη τού Χριστού δεν σε ρώτη
σέ ποιόν σύλλογο άνήκεις, και σε συγχαίρω γ
την έίλογή σου, αλλά αν άνήκης στή (Χ.Μ.Ο.
Πρωινή Δροσία (πρώην "Ατρώμη)

1604) Χαιρετώ θερμάτα: Ταπεινόν, Στρατιώ-
την τού Χριστού, Χριστιανόπουλο και Κατεπάνω
Πρωινή Δροσία (πρώην "Ατρώμη)

1605) "Από πού τó συμπεραίνεις αυτό "Εξ-
φαλμε (972). Μέλισσα

1606) Χαιρετώ Δροσοπηγή, Τώνη Γιούλη, "Α-
δανικό "Επος, "Αγνή Ψυχή. Γιό τού Βελούχου κ
Φωτοδότη. Μέλισσα

1607) Πρωτομπαίνοντας στην πεννομαχική στή

Μὲ τὴ δημοσίευσή τῆς παρουσίας αὐτοδιαλύοντων καὶ οἱ ΑΠΑΧΗΔΕΣ. Ἐξέτελεσαν πλήρως τὸν σκοπὸν τους καὶ εἶναι φερεῖται ἱκανοποιημένοι. Ζητοῦμε συγγνώμην γιὰ τὴν ἀνωμαλίαν ποὺ ἐπιδόξαμε στὸ σὺλλογο ΔΑΔΕΣ. Τὸ διαμάντι αὐτὸ ποὺ ὑποσχόμεθα νὰ τὸ βοηθήσουμε νὰ φθάσῃ καὶ ποὺ ἐπιδόξαμε νὰ τοῦ ἐκδώσουμε νὰ μᾶς ὀφείλῃ καὶ νὰ τοῦ ἐκδώσῃ. Εἴμαστε βέβαιοι πῶς οἱ Πανομάρχοι δύνανται δυσφορήσουν μὲ τὴν ἀποχώρησή.

Συνάμα προκηρύσσουμε διαγωνισμόν μὲ θέμα ἐκείνην τοῦ ποιήμα ἡμεῶν στὴς ΔΑΔΕΣ. Προβλεπόμενός ἐστις τὴς 15 τοῦ Δεκεμβρίου. Σὰς ὑποσχόμεθα βραβεῖα πολλὰ ποσότητος.

ΠΕΝΝΟΜΑΧΟΙ ὅς ἐς παρακαλοῦμε θερμῇ στείλτε τὴ συμμετοχὴ σας ἢ βοηθήστε τὶς ΔΑΔΕΞ. Νὰ δείξετε δηλοῦν ὅτι μόνο συλλόγους ποθεῖτε παιδοπολιτικούς καὶ ὄχι ΔΥΠΡΟΣΩΠΟΥΣ. Καὶ ὄχι συλλόγους πού ἔχουν μέλη χωρὶς καθόλου νὰ διαδίδουν τὸ ἀγαπημὸν μας προπαιδικό. Τὸ «Σ. τ. Π.» Συλλόγους πού μένουν ἕνα διάστημα καὶ φεύγουν! (Ἡ δική μας περίπτωση αὐτὸ τὸ σκοπὸ εἶχε).

ΓΕΙΑ — ΧΑΡΑ

‘Η Ήλεκ κι’ ὁ Ὀλυμπιακὸς
καὶ τ’ ἄλλα παρακλάδια
μπρὸς στὸν Παναθηναϊκὸ
κατόνησαν... σφμάδια!

1633) Στην Ντολορζ (1277):
Μέ νόμισες γιά... μαλλισρό,
— τί λόγος ακριβός! —
'Αλλοίμονο! Γενήθηκα
κι' άπόμεινα... σπανός!

1634) Στὸν Ταπεινὸ καὶ ἡ-Φωτὸς:
 Ἄν στὴν πραγματικότητα
 θὲ νὰ προσγειωθῇτε
 — μεγάλη τραγικότητα —
 Δάδες στυσιές θὰ δῆτε!

1635) Στὸν Ἀνίκητο (1328):
Οἱ ἦττες σὲ παλάβωσαν
μὰ κύτταξε ἀκόμα:
Ὅταν τὶς κάλτσες ἐβγαζες
δὲν σ' ἔσκασε ἡ...

1436) Στην Ζελίνα (1291):
 'Η πέννα μου χορτάστηκε
 ποτέ δεν είχε πείνες.
 Οί φλούδες όμως -- ξέρε το --
 πώς έχουν... βιτανίτσες!

1637) Θερμοαντιχαιρετώ : Φυστίκι,
(1247) αποκάλυψε με. Ξ. Μπουκλίτσ
μον είναι: 1) Σκάλισμα μυαλών. 2) Σ

1639) Ἀδάδες προσέχετε, θὰ σᾶς δ

μάχος είναι τὸ Κ. Διαβολάκι καὶ ἄς
ἐσύ, Ὑπάρχει εἴδη καὶ καταπραίνει

1642) 'Αντικαιρετώ: Κ. Διαβολάκι,
πάντα, Ντολορές σε θαυμάζω για τα ποι
'Ανίκητον, Καρπαθοπούλα, Ρούντη. Τὸς
σπηγή, Δροσσταλίδα.
1643) ΑΕΚ — ΠΑΣ — Ξανθή Μ

1644) 'Αλληλογραφῶ με δλους τοῦ
δεσ. Ζήτω ἡ ΑΕΚ. Ἀγνὸς

Ἐγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα: Χαραυγή, Καρὸ, Ἀργοπορημένος Διαβάτης, Τάκης Ὀλύμπιος, Ἀ-
γτρο τῆς Αὐγῆς, Χαλανδριώτης, Θιακοπούλα, Ἄν-
τισμένη Ἀμυδαλιά, Οἱ Δυὸ Φίλοι, Μικρὸς Ναυα-
γός, Ἄννα Ροδίτη, Χριστάκι.

Ελάδαμε τις παρακάτω εισφορές :	προαιρετικές Δραχ.
1. Τσελεπίδης	1.000
Σωτ. Χρ. Καρλής	1.000

Προστέθηκε και άλλος πα-
... του ΕΣΗΤΙΚΟΥ του Παι-
... ΛΟΓΟΣ ΕΚΡΗΤΙΚΗ ΝΕΥ-
... Πανωμένο βοηθισί
... Δεχόμετε μέλη και αντιπρ-
... Ελλαδα. Ο συλλογός μας
... Παιδοπολιτικά, Νεανικά Ε-
... Πανωρόχοι προσ-

Αποτείνασθε στην διέθυσιν του σααού, του
 ὄργισιν Ἀρδαχθιανόκην. Ὁδὸς Ἀγγίλιν 28, Χανιά
 Κρήτης. Προσωρινή Διοίκηση: Φασούλης, Γκενικός
 τῶν Πυλῶν, Ἀντιπρόεδρος. Νεανικός σύλλογος
 Γεωμετρικῶν Φαντομάς. ΚΡΗΤΙΚΗ ΝΕΟΤΗΣ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γίνεται γνωστόν εις όλους τους πενήντα τὰ Χανία
ιδίως στὰ Κρητικόπουλα, ὅτι Ἰδρύθῃ ἐις τὰ Χανία
παρρητήρια τοῦ συλλόγου ΔΑΔΕΣ. Θέλομεν τὴν
ὑποστήριξιν ὅλων τῶν Χριστιανόπουλων. Γίνεται ἀπὸ
πίσεως γνωστόν ὅτι τὸ Δ. Σ. ἀποτελείται φῶς καὶ
τούς: Πρόεδρος Πριλλάντης, ἀντιπρόεδρος ΔΑΔΩΝ
ταμίας Κίπλιγκ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΑΝΙΑ

'Ανακοινούμεν ὅτι ἐφεξῆς τὰ γραμματ.
 ρωντά ἐν γένει τὸν συλλογὸν θὰ στέλνονται
 ἐξῆς διευθύνσῃ· ΓΙΑΝΝΗΝ ΒΟΛΙΩΤΗΝ, Πάροδος
 Κώστων 5, Χαλκίδας. "Ὅσα ἐστάλησαν σὲ ἄλλες
 συστάσεις ἐλήφθησιν ἢ ὅσα ληφθῶν.
 ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΔΑΔΕΣ»

Υπερβυθίζουμε το μεγάλο διαμάντι της Ελλάδας. Τα α-
τρου ή ακτίες. Βραδεία έλλεκτα. Πάντας του. Τα α-
τούδε συμμετασχόντας ευχαριστούμε θερμά. Τα α-
ποτελέσματα θα ανακοινωθούν αναπερθεώς την
Πρωτονοοιά.
ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΔΩΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Με μεγάλη μας χαρά
 απορτημάτος μας στο Ρέθυμνο της Παπαδοπούλου
 την προερίαν προσωρινώς του Β. Παπαδοπούλου
 κομμά με τη βοήθεια του Θεανθρώπου να πετύχουν
 του σκοπού της ιδρύσεως για μια Χριστιανική
 Εγγύτητα.
 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΔΩΝ
 ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Μην διατάζετε υποστηρίξτε τις ΕΙΡΗΕΡΓΕΙΕΣ
θερμοπαρακαλούμε υποστηρίξτε τον ΠΡΟΟΔΟΣ». ΕΙΝΑΙ
ώσεις της συναδέλφου ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΔΑΔΕΣ»
τον μας Ιερόν. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΛΟΓΑ με την ό-
πληγος συλλόγου

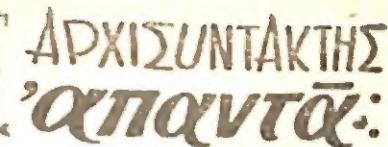
Εἰς τὴν Ν. Ἰωνίαν ἰδρῦσθαι σκοποῖ το ὁ συντελεστής
 ομοσπῶν «Ἰωνικὴ Φλόγ», παιδαγωγικῶν παντὸς Συμβουλίου
 ἵνα ἡ χριστιανικὴ καὶ παιδαγωγικὴ πνεύμα Ἀντι-
 πρὸς ταῖς μεγάλαις διανομοτικαῖς Ἀγνῆταις, Ἀντι-
 πρὸς ταῖς μεγάλοις βραβεῖαι. Πρόεδρος Ἀγνῆταις, Ἀντι-
 πρὸς ταῖς ἐκκλησίαις ὡς ἐξῆς: Γενικός Σύμβουλος
 Ἀσπασίας Εὐδοκίης, Ροδίτης, Γενικός Σύμβουλος
 Ἀσπασίας Εὐδοκίης, Ροδίτης, Γενικός Σύμβουλος

Πεννυμάχοι: 8λοι Ελληνισ-
σύλλογοι. Είναι ο σύλλογος της Ελπί-
στα: Θανάπουλον Δ. Κωνσταντινον, Νικαία.
Ν. Ίωνία - Αθήναι.

1) Ο διορισμός των μελών της Επιτροπής Σπουδών ολόενα και μεγαλύτερη επιρροή μας Συνέχως μάς Έρχονται συμμετοχή από τὸν Πύλο, τὴν Δράμα, τὴν Χαλκίδα, τὴν Φλί, καὶ ἀπὸ πολλὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος γίνεται
2) Τὸ παράρτημα Λευκάδος ἀρχίζει νὰ γινετα
ἀξιόλογον.
3) Τὸ νέον Διοικητικόν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν Π. Καρθαδᾷ ὡς πρέσβην, Α. Καραλάμη ὡς ἀντιπρόεδρον Ε. Δάγλα ὡς ταμίαν καὶ Α. Μάντζαρην ὡς γραμματέα. Σύμβουλοι ἀκόμη δὲν ὥρισθσαν.

Σύλλογε «ΔΑΔΕΣ». Ναι. Πάντα σου
Πάντα μαζί ἀλλήλων· τὰ βάρη βαστάζοντες...»
ψυχὴ ἕνας πάλαι· καὶ μιὰ καρδιά. Κρατᾷ τὸ
ἀναμένεις τὸ ἔκτακτον· Ἄρχηγιος μας ὁ Χριστός.
τὸν ποῖον ἐξάσας εὐ· Ἀρχηγιος μας ὁ Χριστός.
Στὸ πλεονεξία σου θὰ στεκοῦμαστε κι' ἐμεῖς.
Σύλλογος: ΠΡΟΟΔΟΣ, φίλος τῶν ΔΑΔΩΝ.

Περνάτε εύχάριστα την ώρα σας

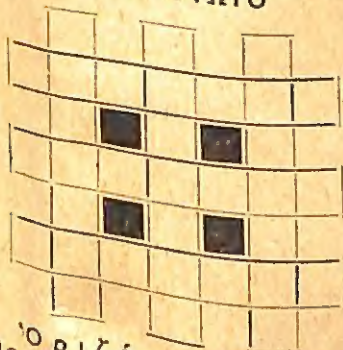
1) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
- 6, 7, 8, 7, 10, 1, 6
- 7, 8, 7, 6
- 2, 8, 8, 7, 6
- 6, 4, 8, 4, 10, 4, 6
- 10, 7, 5, 3, 4, 6
- 7, 6, 1, 7
- 6, 7, 10, 4, 5, 9, 8
- 1, 9, 6, 4, 5, 6

- 1) Πόλη της Παλαιστίνης.
- 2) Νησί του Σαρωνικού.
- 3) Νοστιμίζει τα φαγητά.
- 4) Ένδοξο Έθνος.
- 5) Ψάρι.
- 6) Είναι ο πίνακας που γράφουμε στο σχολείο.
- 7) Ηπειρος.
- 8) Βιβλικό πρόσωπο.
- 9) Εμαρτύρησε για τη σωτηρία μας.

ΑΛΕΞ. Τσικλειδής

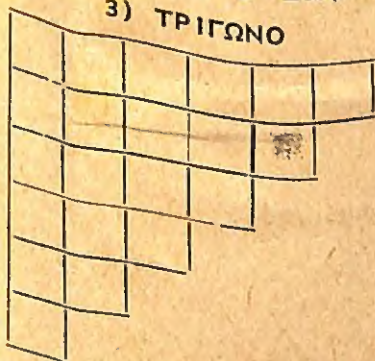
2) ΔΙΚΤΥΩΤΟ

Οριζόντια και κάθετα: 1) Βασιλιάς των Περσών. 2) Καρποφόρο. 3) Δεν κάνει τρέλλες.

ΑΛΕΞ. Μακρυλάκης
Φυλακτό Σουφλίου

3) ΤΡΙΓΩΝΟ

Οριζόντια και κάθετα: 1) Μαθητής του Σωκράτη. 2) Στενό κομμάτι ύφασματος. 3) Αρχαίος θεός. 4) Αόριστος αντωνυμίας. 5) Καθώς. 6) Σύμφωνο.

Χρ. Δ. Κοτινός, Κέρκυρα

4) ΕΛΛΕΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

Να συμπληρωθούν τα σύμφωνα που λείπουν ώστε να σχηματισθεί ένα αρχαίο ρητό:

α — — — — — ο — — — — —
α — — — — — ο — — — — —
Κ. Μίσσιος Μυτιλήνη

5) ΡΟΜΒΟΣ

- 1) Σύμφωνο.
- 2) Νότα της ευρωπαϊκής μουσικής.
- 3) Πόλη της Ελλάδας μας.
- 4) Ξακουστός ελληνικός Λόχος.
- 5) Σύμφωνο.

Νίκος Σαλονικιός

6) ΤΑ ΑΧΛΑΔΙΑ

Αν έχω 8 αχλάδια έχω, κι' ακόμα άλλα τόσα, και τα μισά απ' αυτά που έχω, και τα μισά απ' τα μισά, κι' ένα ακόμα, θα έχω συνολικά 100 αχλάδια. Πόσα αχλάδια έχω;

Αλ. Μακρυλάκης
Φυλακτό Σουφλίου

7) ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

- 1) Πρωταθλητής δρόμου μετ' εμποδίων.
- 2) Γνωστό ποδοσφαιρικό σωματείο.
- 3) Ποδοσφαιριστής της ΑΕΚ
- 4) Ποδοσφαιριστής του Παναθηναϊκού.
- 5) Ποδοσφαιρικό σωματείο των Αθηνών.
- 6) Τερματοφύλακας.
- 7) Πρωταθλητής της Ελλάδας.
- 8) Άθλητής ύψους.
- 9) Το χειρότερο για μιαν ομάδα.
- 10) Πρωταθλητής δίσκου.

Με τ' αρχικά γράμματα σχηματίζεται το όνομα Έλληνα πρωταθλητού.

Κ. Χααραλαμπίδης

8) ΑΠΡΟΟΠΤΟ

Τέσσερες άνθρωποι μπορούν ν' ανοίξουν τέσσερες λάκκους

σε τέσσερες μέρες. Πόσον καιρό χρειάζεται ένας άνθρωπος για ν' ανοίξη έναν λάκκο;

Σωτ. Λαμπρόπουλος,
Πύργος

9) ΛΕΙΞΙΓΡΙΦΟΣ

Το πρώτο μου είναι πρόθεση, το δεύτερό μου πόλη, το σύνολό μου μισητό στην Οίκουμένη δηλ.

Έλ. Σφακτός

ΛΥΣΕΙΣ 44ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ

- 1) Περίανδρος, 2) Όδοιπóρος, 3) Πρόποδες, 4) Ροδανός, 5) Άνδρος, 6) Ρόδος, 7) Περί, 8) Ρίς, 9) Έν, 10) Δ.

2) ΜΕΣΟΣΤΙΧΙΔΑ

Ι ω ά ν ν ι ν α
φ Ω τ ε ι ν η
α ν Α Ν α
α θ η Ν α
π ο λ ω Ν ι α
σ υ ν ε π Η α
Χ ρ ι σ τ ό Σ

3) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

15	5	4	6	10	7	3	=	50
5	4	6	10	7	3	15	=	50
4	6	10	7	3	15	5	=	50
6	10	7	3	15	5	4	=	50
10	7	3	15	5	4	6	=	50
7	3	15	5	4	6	10	=	50
3	15	5	4	6	10	7	=	50
50	50	50	50	50	50	50	=	50

4) ΑΙΝΙΓΜΑ

Το βελόνι.

5) ΤΡΙΓΩΝΟ

Σ Υ Ρ Ι Α
Υ Β Ο Σ
Ρ Ο Η
Ι Σ
Α

6) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΛΕΞΟΣ — ΛΕΜΒΟΣ.

7) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

- 1) Η Νεκρά θάλασσα, 2) Η Μη-λος, 3) Ο Βόλος, 4) Η Δράμα, 5) Ο Αλμυρός.

8) ΑΣΤΕΡΙ

Σ Κ Ο Σ
Ι Ο Ο
Ν Λ Τ
Σ Υ Ν Ο Ψ Ι Σ
Λ Β Ρ
Υ Ο Ο
Π Σ Ν

9) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΩΝΑ

Κατίνα (ΚΑΤΙ ΝΑ σου πώ...).

10) ΠΡΟΣΘΕΣΕΙΣ

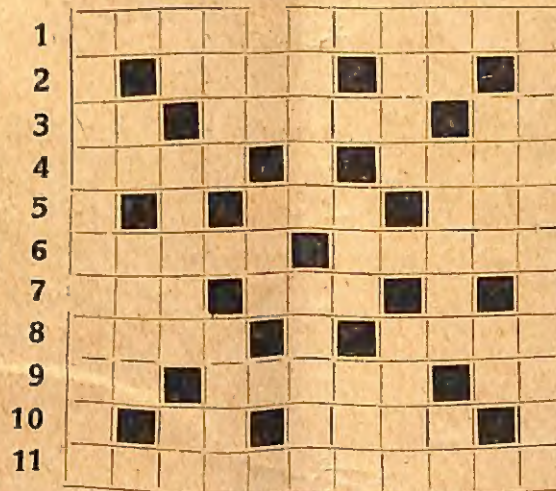
- 1) Σάλα+Μίς = Σαλαμίσ, 2) Νίκη+Φόρος = Νικηφόρος, 3) Πρό+Σχήμα = Πρόσχημα.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 44

- ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΧΑΓΗ — ΑΤΤΙΚ, 2) ΟΜΠΡΟΣ, 3) ΧΗΝ — ΛΑ — ΑΠΕ, 4) ΑΜΥΝΑ — ΟΠΛΗ, 5) ΙΚΑΡΙΑ, 6) ΣΚΝΙΠΑ — ΤΙ, 7) ΜΥΙΑ — ΑΝΙΩΝ, 8) ΕΞΑ — ΤΑ — ΜΝΑ, 9) ΤΙΜΗΜΑ, 10) ΑΤΟΜΑ — ΕΣΤΙ.
ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΧΑΧΑΣ — ΜΕΣΑ, 2) ΗΜΙΣΥΣ, 3) ΓΟΝΥ — ΚΙΑΤΟ, 4) ΗΜ — ΝΙΝΑ — ΜΙ, 5) ΠΛΑΚΙ — ΑΜΑ, 6) ΑΡΑ — ΑΠΑΘΗ, 7) ΤΟ — ΟΡΑΝ — ΜΕ, 8) ΤΣΑΠΙ — ΙΜΑΣ, 9) ΠΛΑΤΩΝ, 10) ΚΛΕΗ — ΙΝΑΤΙ.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡ. 45

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Πολεμική κραυγή. — Άπαραίτητη στο πλοίο. 2) Χερσόνησος της Χαλκιδικής. — Δηλώνει συγκατάβαση. 3) Νότα. — Κινηματογραφικό βραβείο. — Άρθρο στον πληθυντικό. 4) Έστια μολύνσεως. — Κεντά. 5) Αφίση. — Γαλλική μονάς μετρήσεως επιφανείας. 6) Άλιευτικό εργαλείο. — Αστερισμός. 7) Μονάς ηλεκτρικής αντίστασεως. — Αίσθητήριο. 8) Δερμάτινη ζώνη. — Λησμονία. 9) Αιγυπτιακή θεότητα. — Όραμα, φαντασία. — Ό,τι και το β' του 2 οριζοντίως. 10) Απαγορεύει. — Νησί της Μαλασίας. 11) Σύμβολο αγνότητας. — Νοστιμίζει.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Αφιερωμένη στη λατρεία του Θεού. — Ασιατικό Κράτος. 2) Γράμμα του γαλλικού αλφαβήτου. — Συνήθως είναι από φελό. 3) Γελαστικό επιφώνημα. — Καθείς έχει το δικό του. — Νότα. 4) Ο άτομικός χαρακτήρας. — Τον μεταχειρίζονται οι ευλοκόποι. 5) Τροπικό επίρρημα. — Στοιχείο απαραίτητο για τη ζωή μας. 6) Χρησιμοποιείται για τη μεταφορά υγρών. — Την παθούν οι άρρωστοι. 7) Χρονικό επίρρημα. — Μόριο. 8) Το κεφάλι (αρχ.). — Βγαίνει απ' τα ήφαιστεια. 9) Ένα ζώο στην αρχαϊκούσα. — Γυναικείο χει-δευτικό όνομα. — Νότα (άνάπ.). 10) Σηκώνω. — Προσδιο-τητα του να αντιλαμβάνεται κανείς με το μυαλό.

ΜΕ ΤΗ ΔΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΑΘΙ

1) — Καί λοιπόν;
— Καί λοιπόν, πρίγκηπά μου, κρίμα, στοῦ ἄτι νά πάη χαμένο.
— Σκοτώθηκε σέ κανένα γκρεμό... Ἐρρίξε κανένα;
— Ὅλους μέ τή σειρά καί τόν ἴδιο σου τὸ γενναῖο πατέρα, πέντε ὁρές. Μὴν ἀνησυχεῖς ὅμως· εἶναι μιά χαρὰ ὁ ἀφέντης. Μόνο πού...
— Μόνο πού; Κάτι κρύβεις; Λέγε λοιπόν.
— Τ' ἄλογο τὸ γυρίζει πίσω στὸν ἔμπορο. Εἶναι, λέει, πολὺ παι-
ματάριο κι' ἄγριο. Δὲ σκοπεύει νά βάλῃ σὲ κίνδυνο τὴν ζωὴ του!
— Λοιπόν, ἔχει ἄδικο;
— Πρὶν νά φύγῃ, ἀφέντη, λέω νά τόβλεπες μιά φορά...

33) Ἐμφανίστηκε ὁ Φίλιππος κι' εἶπε στοῦ γιό του.
— Τί θέλεις νά πῇ;
— Λέω πὼς εἶναι ἄδικο νά χαθῇ γιὰ μᾶς τέτοιο ἄλογο, μόνο καὶ μόνο γιὰτὶ δὲν τολμᾷ κανένας νά τὸ δαμάσῃ.
— Σὲ νόμιζα σοβαρὸ παιδί καὶ δὲν φανταζόμουν πὼς θ' ἄκουγα ἀπὸ ἡ χεῖλ σου τόσο ἀνόητα λόγια. Κατηγορεῖς τοὺς μεγαλυτέρους σου γιὰ τοῦτο, σὰ νὰ ἦσουν ἐσύ ἰκανώτερος ἀπ' τοὺς ἄλλους. Νά τὸ ἄτι, κα-
λά το, ἂν τολμᾷς. Μ' ἂν δὲν καταφέρῃς νά τὸ δαμάσῃς, τί χάνεις;
— Ὅσα κάνει καὶ τ' ἄλογο. Βάζω στοιχήμα τὴν ἀξία του.
— Ἐνα τρανταχτὸ γέλιο σκέπασε τὰ λόγια τοῦ νέου.

34) Εἶχε προσέξει πὼς τ' ἄλογο τρώμαζε τὴν ἴδια του τὴ σκιά καὶ ὅταν ξάφρενο ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή.
— Τὸ χάιδεψε, λίγη ἄρα κι' ἀφοῦ τὸ ἡμέρωσε ἀρκετὰ, περπατώντας κον-
του, πέταξε τέλος τὴ χλαμύδα καὶ πῆδηξε πάνω στὴ ράχη του. Στὴν
σπίγγει μόνο τὸ χαλινάρι, χωρὶς νά μεταχειρίζεται οὔτε μαστίγιο
ἐπερνιστήρες. Κι' ὅταν νιώθῃ πὼς καθεταί στερεὰ πάνω στ' ἄλογο,
κεντὰ ἐλαφρὰ καὶ τὸ παροτρύνει μὲ λόγια γλυκὰ καὶ φωνὴ τρυφερή.
— Ἐλα, φτερωτὸ ἀλογάκι μου! Ἄς τοὺς δείξουμε τί ἀξίζουμε ἐμεῖς
ἄνθρωποι.

32) Καβάλλησε τ' ἄτι τοῦ τοῦ παιδί, κάλπασαν ζωπίσω του κι' οἱ
συμπαίκτες του.
— Ὅταν ἔφτασαν τὴ βασιλικὴ συνοδεία, ὁ ἔμπορος ἀπ' τὴν Εἰσσαλίαν
ἐτοιμαζόταν νά φύγῃ μέ τὴν πραγμάτεια του.
— Κοίταξέ ὁ Ἀλέξανδρος τ' ἄτι, εἶδε τὸ σφρίγος του, τὴν ὀρμὴν
τὰ φλογερὰ του ρουθούνια, τὴν περηφάνειά του, τὰ λεπτὰ ἰσχυρὰ του
πόδια, τὴν κυματιστὴν τοῦ οὐρά, ἄκουσε τὸ χλιμίντρισμα του, κι' ἐνίσωσε
τὴν ἀνάσα του σὰν φωτιά.
— Κρίμα, φώναξε, τί ἄλογο, χάνεις μέσα ἀπ' τὰ χέρια σου, βα-
σιλιά!

34) — Τὸ καλὸ πού σου θέλω Ἀλέξανδρε, εἶπε ὁ Φίλιππος, μὴν κά-
μης καμιὰ κουταμάρα. Τ' ἄλογο εἶναι τρελλό, χοντροκέφαλο. Βουκεφά-
λας, ὄνομα καὶ πράμα!
— Κι' ἂν τὸ δαμάσω, πατέρα, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος τί θὰ μοῦ δώσης;
— Ὅ,τι γυρίσῃς!
— Τὸ Βουκεφάλλα λοιπόν. Αὐτὸν σου ζητῶ γιὰ βραβεῖο.
— Τρόμος καὶ φόβος ἔπιασε τότε τοὺς αὐλικούς. Ὁ Ἀλέξανδρος δὲν
ἀστελευόταν λοιπόν. Πῆγε κοντὰ στὸ Φιλόνεικο, τὸν ἰδιοκτήτη τοῦ Βου-
κεφάλλα καὶ πῆρε ἀπ' τὸ χεῖρ τοῦ τ' ἄτι. Τὸ χάιδεψε στὸ κεφάλι κι' ὕστερα
γύρισε τ' ἄλογο πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἡλίου.

36) Ὅλοι ἔμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό. Τί ὑπέροχο ἄτι! Πλατύστε-
ρο, δυνατό, μὲ σβελτάδα ἐλαφίνας. Ὁ ἥλιος ἔλαμπε πάνω στὸ μεταξωτὸ
τριχώμα του. Σῆκωσε τὶς ὀπλές του μὲ μιά μικρὴ παιχνιδιάρικη κίνηση,
τίναξε τὴ χεῖρ του καὶ χρεμέτιζε ἀνυπόμονα.
— Θυμαστὸς ἀληθινὰ συνδυασμὸς ἀπὸ δύναμη, ὁμορφιά καὶ χάρη!
— Σὲ λίγο, πετώντας πρὶν γρηγορὰ κι' ἀπ' τὸν Πήγασο ἐκείνο τὸ μυ-
θικὸ ἄλογο, γόηκε ἀπ' τὰ μάτια τῆς συνοδείας. Ὁ Φίλιππος ἐνίσωσε τὴν
ψυχὴν του νά σφίγγεται ἀπὸ φρικτὴ ἀγωνία. Θὰ ξανάβλεπε ζωντανὸ τὸ
παιδί του;

(Συνεχίζεται)